Puolustusvoimat
Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

#INTTIEDESSÄ #INTTIEDESSÄ

Varusmies 2025

Opas varusmiespalvelukseen valmistautuvalle

Varusmies 2025

Opas varusmiespalvelukseen valmistautuvalle

ISBN
Suomenkielinen printti: 978-951-25-3460-9
Suomenkielinen PDF: 978-951-25-3461-6
Ruotsinkielinen printti: 978-951-25-3464-7
Ruotsinkielinen PDF: 978-951-25-3465-4
Englanninkielinen printti: 978-951-25-3462-3
Englanninkielinen PDF: 978-951-25-3463-0

Kannen kuva: Merivoimat
PunaMusta 2024

Varusmies 2025

Ilman ennakkoluuloja palvelukseen ... 6

Tuleva varusmies ... 10
Suomen turvallisuus ja sotilaallisen maanpuolustuksen aluejako ... 10
Puolustusvoimien tehtävät ... 11
Suomen puolustusratkaisu ... 11
Jokainen mies on asevelvollinen ... 12
Naisten vapaaehtoinen asepalvelus ... 13

Ennen varusmiespalvelusta ... 14
Ensin kutsuntoihin ... 14
Terveystarkastukset ... 14
Kyselylomake ... 15
Kutsuntatilaisuus ... 15
Palveluksen aloittamisaika ... 15
Palveluspaikan valinta ... 15
Asevelvollisrekisteri ... 16
Yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat ... 16
Hakemuksesta tehtävät päätökset ... 16
Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos ... 16
Monikansalaisuus ... 17
Aseeton palvelus ... 17
Siviilipalvelus ... 17
Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat ... 17
Kestääkö kuntosi varusmiespalveluksen haasteet? ... 17
Valmistaudu varusmiespalvelukseen myös henkisesti ... 19
Alokaskirje ja ennakkokysely sekä Peruskoe 2 -verkkotesti ... 19

Varusmiespalvelus ... 20
Palveluksen aloittaminen ... 20
Alokkaan arki ... 21
Lomat ja vapaa-aika ... 22
Sotilaan vaatetus ja varusteet ... 23
Ruokahuolto ... 23
Majoitus ... 24
Terveydenhuolto ... 24
Sotilaspapit ... 25
Sosiaalikuraattorit ... 25
Varusmiestoimikunta ... 25
Aloitetoiminta ... 25

Johtajakoulutus ... 26

Varusmiehestä huolehditaan ... 28
Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos ... 28
Sotilasavustus ... 29
Opinnot ... 30
Muu toimeentulotuki, sosiaalipalvelut ja -turvaetuudet ... 30
Virka- ja työsuhde ... 30
Yrittäjyys ... 30
Maatalousyrittäjä ... 30
Työttömyys ... 30
Verotus ... 30
Eläke ... 31
Laina-asiat ja velkaantuminen ... 31
Ajokortti ... 31
Passi ja esteettömyys ... 31
Työ- ja palvelusturvallisuus (TPT) ... 31
Terveyshaittaepäilyt ... 32
Sotilastapaturma ja palvelussairaus ... 32
Päivärahat ja muut korvaukset ... 33
Lomat ja vapaat ... 34
Lomamatkat ... 34
Ulkomailla asuvat ... 34
Vanhempainvapaa ja vanhempainraha ... 35
Varusmiesten kriisien ehkäisy ja tukitoimet ... 36
Palveluksen keskeytyessä etsivän nuorisotyön Aikalisätoiminta auttaa ... 36
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä asiallinen käyttäytyminen varusmiespalveluksessa ... 36
Kysymyksiä varuskunnan arjesta? ... 36
Sotilasoikeudenhoito ... 36
Oikeusapu ... 37
Ennakoi reserviin siirtyminen ... 37
Ammattiasiat ja palvelustodistus ... 37
Ohi on ... 37
Kertausharjoitukset ja vapaaehtoinen maanpuolustus ... 37

Puolustushaarat ja aselajit ... 38
Maavoimat ... 40
Jalkaväki ... 41
Kenttätykistö ... 41
Ilmatorjunta ... 42
Viesti ... 42
Pioneeri ... 43
Huolto ... 44
Sotilaspoliisi ... 44
Kuljettajakoulutus ... 45
Merivoimat ... 46
Ilmavoimat ... 48
Rajavartiolaitos ... 50

Erikoishaku ja erityistehtävähaku ... 53
Hakeutuminen erikoishaussa ja erityistehtävähaussa ... 53
Erikoishaku ... 53
Hakeutuminen erityistehtäviin ... 53
Erikoishaun kautta haettavia tehtäviä ... 53
Laskuvarjojääkärit ... 53
Sukeltajat ... 54
Erikoisrajajääkärit ... 55
Suomen kansainväliset valmiusjoukot ... 55
Kybervarusmieskoulutus ... 56
Elektronisen sodankäynnin koulutus ... 58
Lentäjät ... 59
Lentokone- tai helikopteriapumekaanikot ... 60
Johtokeskuslinjan koulutus ... 61
Sotilaskuljettajat ... 62
Varusmiessoittajat ... 63
Urheilijat ... 64
Erityistehtävät ... 65
Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit ... 65
Oikeudellinen ala ... 65
Kirkollinen ala ... 65

Yhteystietoja ... 67

Varusmiespalveluksen jälkeen ... 69
Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) antama koulutus ... 70
Sotilasammatit ... 70
Sopimussotilaaksi Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssille ... 72
Puolustusvoimien siviilitehtävät ... 72
Rajavartiolaitoksen palvelukseen ... 72
Hakemuksella kriisinhallintatehtäviin ... 72

Puolustusvoimien arvomerkit ... 74

Ilman ennakkoluuloja palvelukseen

Santeri Kokkonen, upseerikokelas

Elokuun kirkas aurinko valaisee Upinniemen eteläkärjen. Lähes silmänkantamattomiin näkyy aavaa merta, mutta myös saaria ja luotoja siellä täällä. Suomen kauneinta merimaisemaa tähystää upseerikokelas Santeri Kokkonen, jonka johtajakausi upseerikokelaana on juuri alkanut.

– Aloittaessani varusmiespalveluksen, en alkuun tuntenut oikein ketään, Kokkonen kertoo. – Mutta eipä siinä mennyt kuin muutama päivä, niin huomasin olevani tuvassa, jossa oli kuin itsestään syntynyt hyvä tupahenki, hän jatkaa.

Yhteishenki onkin yksi armeija-ajan parhaista puolista. Monet harjoitukset saattavat olla rankkojakin, jolloin on myös turvallista selviytyä niistä yhdessä hyvien palveluskavereiden kanssa. Palveluskavereihin tutustumista auttaa luonnollisesti oma asenne: – Itse olen ikäni touhunnut urheiluseurassa ja tein ennen varusmiespalvelustani opettajan sijaisuuksia, joten luonnollista sosiaalisuutta löytyi, kokelas Kokkonen selvittää.

Jokaisen varusmiehen palvelus alkaa alokasjaksosta, jonka sisältö on kaikissa joukko-osastoissa samansisältöinen. Alokasjakson päättyessä tehdään tärkeä päätös, jonka myötä määritetään jokaiselle oma koulutushaara, jonka ympärille jatkokoulutus rakennetaan. Hyvä menestyminen alokasjaksolla auttaa pääsemään toivomaansa jatkokoulutukseen. – Itse olin kiinnostunut meritiedustelukomppanian merivalvonnasta, Kokkonen kertoo. - Tsemppasin alokasjaksolla ja pääsinkin haluamaani koulutukseen. Meritiedustelutehtävissä häntä kiinnostivat erityisesti tehtävän fyysisyys.

Merivoimissa ei tarvitse olla meren kanssa sinut aikaisemman kokemuksen kautta. Ei tarvitse olla veneilyn harrastaja tai kilpapurjehtija. – Itsekin hakeuduin Merivoimiin ihan sisämaan kasvattina, Kokkonen tähdentää korostaen, että toimintaympäristö tulee tutuksi ihan kädestä pitäen.

Santeri Kokkonen ottaa varusmiespalveluksestaan kaiken irti saaden kaikkein laajimman eli reserviupseerikoulutuksen. Miksi näin? – Koulutushaarajaksolla oli mielestäni tosi kivaa, pärjäsin hyvin ja pääsin aliupseerikurssille ja sieltä edelleen reserviupseerikurssille Merisotakouluun, Kokkonen kertoo. Innostus johtajakoulutukseen ja samalla motivaatio pyrkiä mahdollisimman pitkälle syntyi puhtaasti tekemisen kautta.

Puolustusvoimia ei syyttä kutsuta Suomen suurimmaksi johtajakouluksi. Miten koulutus käytännössä annetaan? – Tietysti johtajakoulutuksellakin on oma teoriataustansa, mutta suurin osa koulutuksesta tapahtuu käytännön harjoittelun myötä, kokelas Kokkonen kuvailee. – Aliupseeri- ja reserviupseerikursseilla toimitaan omalla vuorollaan johtajana ja harjoitellaan toisten kurssilaisten johtamista. Tositoimiin päästään kurssin jälkeen, jolloin johdettava useimmilla on nuoremman saapumiserän varusmiehet. Silloin johtajuus ja johtajan osaaminen tulevat haastetuiksi päivittäin, Kokkonen kertoo.

Johtajaksi kehittyminen on pitkäkestoinen prosessi, jota tukee harjoitusten jälkeen pidettävät palautekeskustelut. Niissä johtaja arvioi oman suoriutumisensa, minkä lisäksi hän saa arvokasta palautetta alaisiltaan ja kouluttajiltaan. Mahdollisuuksia kehittyä annetaan päivittäin.

Kysyttäessä Kokkoselta palvelusajan hienoimpia kokemuksia, on vastaus heti valmiina. – Merivoimien reserviupseerikurssi Suomenlinnassa on epäilemättä kaikkine perinteineen ja toisaalta myös vaatimuksineen kokemus, joka ei unohdu. Toisaalta taas meritiedustelu koulutushaarana on kokonaisuudessaan haastava ja mielenkiintoinen. Toiminta-alueena on Suomen karun kaunis saaristo, jossa liikutaan milloin veneillä ja milloin helikoptereilla, Kokkonen summaa.

Toisaalta saattaa olla niinkin, että upseerikokelas Santeri Kokkosen parhaat inttimuistot muodostuvatkin vasta käynnistyneeltä kokelaskaudelta. – Innoissani odotan, että pääsen harjoittelemaan yhdessä alaisieni kanssa, hän päättää.

Alikersantti Rasmus Roiko, veneenkuljettaja

Alikersantti Rasmus Roiko on tekemässä viikoittaisia huoltoja Jurmo-luokan miehistönkuljetusveneelle Upinniemessä. Merellinen ympäristö varusmiespalveluksessa oli hänellä tavoitteenaan jo kutsunnoissa, joissa Roiko ilmoitti päättäväisesti haluavansa Rannikkoprikaatiin.

Muutoin Roiko edustaa luultavasti aika keskivertoa suomalaista, mitä tulee etukäteisinnostukseen varusmiespalveluksesta.

– Olin töissä ennen inttiä, ja olisin kyllä mieluusti jatkanutkin siellä, mutta tämä pitää hoitaa alta pois. Alokasjaksolla innostuin koulutuksesta ihan eri tavalla ja siksi hakeuduinkin vuoden kestävään johtajakoulutukseen. Uskon, että innostus ja motivaatio syttyy suurimmalle osalle omien kokemusten kautta, hän arvioi.

Kavereiltaan ”sotajuttuja” kuullut Rasmus Roiko saapui Rannikkoprikaatin alokkaaksi avoimin mielin. Edes ensimmäinen herätys ei pahemmin häntä jännittänyt.

– Ensimmäinen herätys ei ollut mitenkään erikoinen. Tupaan laitettiin valot päälle ja käskettiin nousta ylös. Muistaakseni olimme kaikki heti reippaina mukana, eikä siinä ollut mitään sen kummempaa, Roiko muistelee. Pansiossa vietetyn alokasjakson jälkeen oli aika päättää, mihin erikoistua.

Santeri Kokkonen, upseerikokelas.

– Ihan alun perin halusin alokasjakson jälkeen laivastoon, mutta sitten kuulin kaverini veljen palvelleen Upinniemessä venejoukkueessa ja hänen mainostavan tätä hyvänä ja itsenäisenä palvelustehtävänä. Se sai mieleni muuttumaan ja minut hakeutumaan veneenkuljettajan palvelustehtävään, kuvaa Rasmus Roiko koulutushaaravalintaansa.

Voisi luulla, että päästäkseen ajamaan kaksikymmentä taistelijaa kerrallaan kuljettavaa Jurmoa yli kolmenkymmen solmun nopeudella, pitäisi olla lähes synnynnäinen merenkulkija, mutta asia ei ole sinne päinkään.

– Täällä opetetaan kaikki ihan alusta lähtien, alikersantti Roiko painottaa. – Voi olla jopa eduksi, että ei ole liikaa kokemusta ja pinttyneitä tapoja painolastinaan, vaan aloittaa oikeaoppisen sotilasmerenkulun opiskelun puhtaalta pöydältä, hän täydentää.

Nyt, kun merijalkaa alkaa jo vähän olla, Roikon katse kiinnittyy helposti auringonpaisteessa kimaltavalle merelle.

– Hienoimpia hetkiä on kyllä ajaa venettä merellä ja saaristossa. Harva pääsee ajamaan näin isoa ja näin kovaa kulkevaa venettä koko elämänsä aikana, Roiko hehkuttaa. – Mutta me ajamme aina huolellisesti ja vastuullisesti hyvän merimiestavan mukaisesti, Roiko korostaa.

Rasmus Roiko palvelee ryhmänjohtajana ilman alokkaita, kuten moni muukin erikoiskoulutuksen saanut alikersantti. – Se, että ei ole alokkaita koulutettavana, ei ole haitannut minua ollenkaan. Meillä on tiivis ja hyvähenkinen venejoukkue, se merkitsee minulle paljon, hän toteaa. Aliupseerikurssi on kuitenkin suoritettu mistään oikaisematta. – Samat johtajakoulutukset olen suorittanut kuin alokasryhmänjohtajat, Roiko kertoo ja korostaa vielä, että veneenkuljettajalinja saattaa olla yksi vaativimmista erityisesti haastavan teoriaosuutensa takia.

Niille, jotka pelkäävät, että oma fyysinen kunto ei riitä varusmiespalvelukseen, löytyy Roikolta rauhoittava viesti: – Vähän lenkkeilyä ja reippailua ennen inttiä antaa jo riittävän pohjan selviytyä palveluksesta yhdessä muiden mukana. Täytyy muistaa, että ei täälläkään koko ajan tehdä asioita ihan täysillä, vaan huolehditaan myös siitä, että kaikki pysyvät mukana.

Emil Häkkinen, tuliasemamies

Tykkimies Emil Häkkisen 255 päivän palvelusajasta ei haastateltua tehtäessä ole jäljellä enää kuin vajaa kuukausi. Rannikkoprikaatin valmiusyksikössä palveleva Häkkinen on kuitenkin päättänyt hoitaa armeijan kunnialle ja särmätä pian koittavaan kotiutumiseen asti.

Monen muun tavoin Häkkinenkin joutui ylioppilaskirjoitusten jälkeen odottamaan varusmiespalveluksen aloittamista reilun puoli vuotta. Onneksi kotia lähellä oli Helsinki-Vantaan lentoasema, josta löytyi töitä tur-

Alikersantti Rasmus Roiko, veneenkuljettaja.

Emil Häkkinen, tuliasemamies.

vatarkastuspuolelta. Tästä lähtökohdasta hän olisi voinut päätyä vaikkapa sotilaspoliisiksi.

– Itsekin pidin sotilaspoliisia todennäköisenä palvelustehtävänä, Häkkinen kertoo muistellen monen kaverinsa edellisessä saapumiserässä palvelleen juuri sotilaspoliisina. Alkujaan laivastosta kiinnostunut Häkkinen sai kuitenkin muuta ajateltavaa alokasjakson ryhmänjohtajien kerrottua valmiusyksiköstä.

– Olen ollut todella tyytyväinen siihen, että pääsin valmiusyksikköön. Siellä olen palvellut osana tulipatteria tornikanuunan miehistössä. Olen päässyt viettämään tosi hienon kesän Suomen saaristossa, Häkkinen kiittelee.

Vantaan Korsosta ei ole pitkä matka Kirkkonummen Upinniemeen. Se oli myös yksi Häkkisen perusteista, miksi hän ilmoitti kutsunnoissa haluavansa juuri Rannikkoprikaatiin varusmieheksi. Itse palvelus ei urheilullista miestä jännittänyt, vaikka häntä oltiinkin varoitettu vähän toisenlaisesta kurista ja siitä, että erityisesti alokasjaksolla päivät voivat olla pitkiä.

– Kyllä ainakin osa jutuista osoittautui ihan paikkansa pitäviksi, mutta toisaalta armeijan meininkiin tottui nopeasti ja alokasjakson jälkeen moni asia on muuttunut myös alokasjaksoa helpommaksi, Häkkinen vertaa palveluksensa aloitusta ja myöhempiä koulutusjaksoja.

Häkkisen kanssa keskusteltaessa tulee selvästi esille, että varusmiespalvelus on ollut hänelle positiivinen kokemus:

– Toimiminen meren saaristossa ja tykillä ampuminen ovat olleet todella hienoja kokemuksia, Häkkinen hehkuttaa. Saaristossa ollaan liikuttu pääosin prikaatin veneenkuljettajien kiidättäessä joukkoa nopeilla miehistönkuljetusveneillä, mutta onpa matka taittunut välillä myös ilmojen halki: – Muutaman kerran ollaan siirrytty saariin uttilaisten tarjoamalla NH-90 -helikopterikyydillä. Niitä kertoja en unohda varmasti koskaan, tykkimies Häkkinen iloitsee.

Mutta millaista on ampua rannikkotykillä? – No, ensimmäinen kovapanosammunta jännitti kovasti meitä kaikkia. Mutta se on aina yhtä hieno tunne, kun tykki ”puhuu”, Häkkinen selostaa.

Puolustusvoimissa on paljon tehtäviä, joista usein esille nousevat johtajatehtävät. Ei pidä unohtaa, että myös miehistötehtävät ovat todella mielenkiintoisia ja usein myös käytännönläheisiä. – Itsekin ajattelin pyrkiä ensin johtajakoulutukseen, mutta sitten huomasin, että tuliasemapuolen miehistötehtävät kiinnostavat minua enemmän, ja olen ollut tyytyväinen valintaani, Häkkinen korostaa.

Toivotamme vantaalaisnuorukaiselle myötäisiä tuulia elämän ulapoille. On hienoa, että yhdeksän kuukautta Merivoimien rannikkojoukoissa on aivan selvästi tarjonnut myönteisiä kokemuksia. Inttijuttua ja -kavereita, joita sopii muistella myös jatkossa.

Tuleva varusmies

Suomen turvallisuus ja sotilaallisen maanpuolustuksen aluejako

"Sinä olet paras henkilö puolustamaan maatamme."

Suomi tarvitsee sinunkin panostasi, sillä olet paras henkilö puolustamaan maatamme, valtiollista itsenäisyyttämme ja alueellista koskemattomuuttamme. Yleiseen asevelvollisuuteen perustuva sotilaallinen maanpuolustus sekä oma toimintasi takaavat, ettei sinun eikä muiden maassamme asuvien oikeuksia loukata, eikä elämäämme Suomessa kukaan pääse uhkaamaan.

Suomi ylläpitää ja kehittää kansallista puolustusta ja uskottavaa sotilaallista suorituskykyä. Suomi pyrkii pysyttelemään kansainvälisten selkkausten ulkopuolella ja etsimään tilanteisiin rauhanomaista ratkaisua.

Suomi on pitänyt ja tulee jatkossakin pitämään huolta omasta puolustuskyvystään. Itsenäisyys ja kansalaisten turvalliset olot täytyy säilyttää, sillä niiden eteen suomalaiset ovat taistelleet edellisissä sodissa. Varusmiehenä olet siis tärkeä osa maanpuolustusta.

Asevelvollisuusaikanasi saat koulutusta, jonka avulla pystyt tehokkaasti puolustamaan Suomea ja parhaiten suojelemaan lähimmäisiäsi sekä itseäsi. Varusmiehet koulutetaan palveluksen aikana Puolustusvoimien kokoonpanoon tarvittaviin sodan ajan tehtäviin.

Suorittamalla varusmiespalveluksesi kykyjesi mukaan osoitat parhaiten halusi turvata maamme tulevaisuuden. Sinuun luottavat myös ne, jotka eivät itse kykene turvaamaan maataan ja sen oikeuksia.

Nato-jäsenyys ei vähennä oman vahvan puolustuksen tarvetta. Puolustusvoimien ydintehtävänä säilyy edelleen Suomen sotilaallinen puolustaminen ja Suomi päättää jatkossakin itse sotilaallisen maanpuolustuksen toteuttamisperiaatteista.

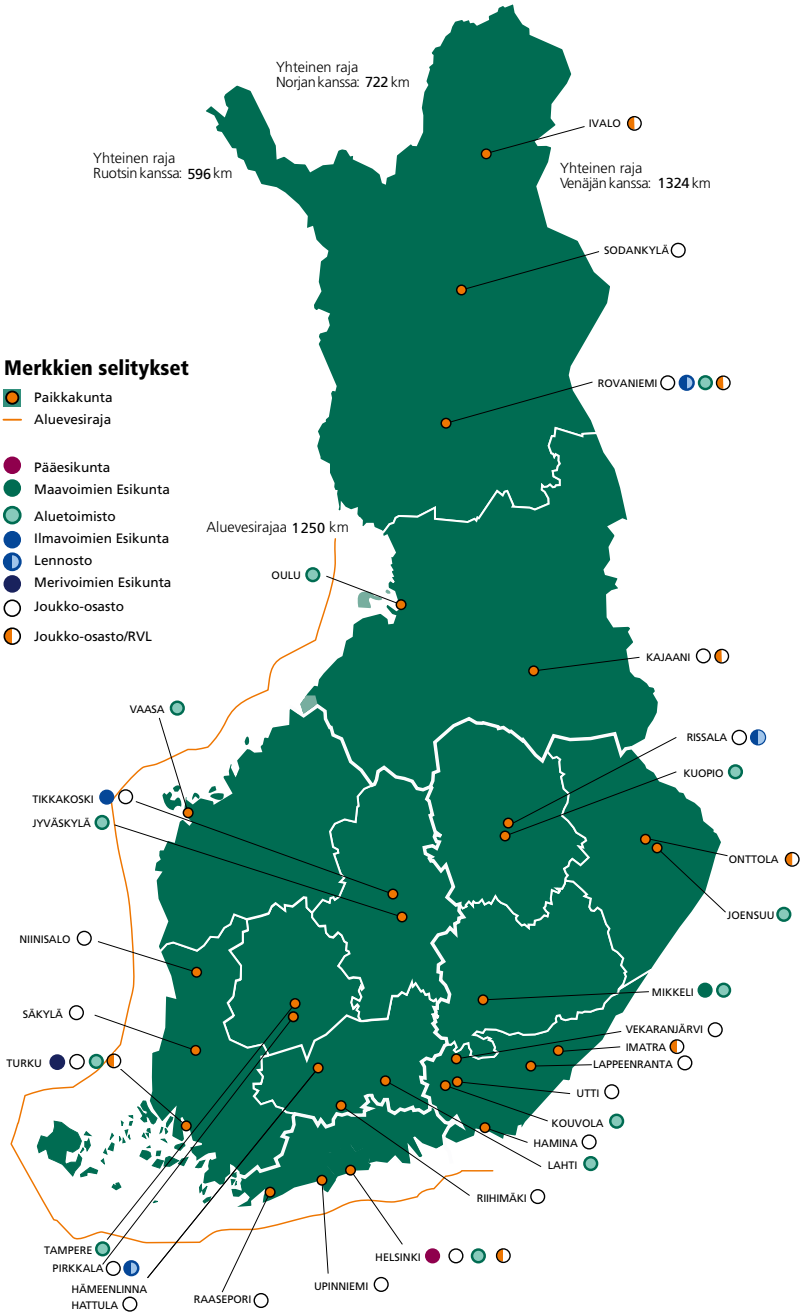

Puolustusvoimien tehtävät

Puolustusvoimien on oltava valtiovallan käytettävissä maamme itsenäisyyden turvaamiseksi asein siinä tapauksessa, että kaikki muut keinot on käytetty. Puolustusvoimien tärkein tehtävä on jo olemassaolollaan estää maamme joutuminen sotaan.

Puolustusvoimien tehtävänä on:

1) Suomen sotilaallinen puolustaminen, johon kuuluvat:
   a. maa-alueen, vesialueen ja ilmatilan valvominen sekä alueellisen koskemattomuuden turvaaminen;
   b. kansan elinmahdollisuuksien, perusoikeuksien ja valtiojohdon toimintavapauden turvaaminen ja laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustaminen;
   c. sotilaskoulutuksen antaminen ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ohjaaminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen;

2) muiden viranomaisten tukeminen, johon kuluvat:
   a. virka-apu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, terrorismirikosten ja muiden ihmisten hengelle tai terveydelle vakavaa vaaraa aiheuttavien rikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi sekä muuksi yhteiskunnan turvaamiseksi;
   b. pelastustoimintaan osallistuminen antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja;

3) osallistuminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 222 artiklaan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohtaan perustuvaan apuun, aluevalvontayhteistyöhön tai muuhun kansainvälisen avun antamiseen ja kansainväliseen toimintaan;

4) osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa.

Suomen puolustusratkaisu

Suomen sotilaallinen puolustaminen toteutetaan alueellisen puolustuksen periaatteella. Alueellisessa puolustuksessa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan ja sotilaallisen toiminnan kannalta tärkeät kohteet ja toiminnot suojataan yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa. Hyökkääjän pääsy valtakunnan toiminnan kannalta tärkeille alueille ja vaikuttaminen yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin estetään. Oman toiminnan kannalta tärkeät alueet pidetään hallussa kaikissa olosuhteissa. Hyökkäys torjutaan ja tarvittaessa hyökkääjä lyödään Maa-, Meri- ja Ilmavoimien yhteisoperaatiolla sekä Puolustusvoimien yhteisillä suorituskyvyillä.

Maapuolustuksella hidastetaan ja kulutetaan sekä valituilla alueilla torjutaan ja lyödään maitse suuntautuvat hyökkäykset. Ilmapuolustuksella estetään hyökkääjää saavuttamasta ilmaherruutta sekä suojataan yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja ja omia joukkoja. Meripuolustuksella torjutaan merialueelta suuntautuvat hyökkäykset ja turvataan valtakunnan meriyhteydet.

Maa-, meri- ja ilmapuolustuksen toteuttamiseen osallistuvat kaikki puolustushaarat, Rajavartiolaitos ja siviiliviranomaiset. Tärkeä osa tätä järjestelmää ovat palvelustaan suorittavat varusmiehet.

Jokainen mies on asevelvollinen

Asevelvollisuuslain 2 §:n määrittämä kansalaisvelvollisuus alkaa sen vuoden alusta, jolloin mies täyttää kahdeksantoista vuotta ja jatkuu sen vuoden loppuun, jona hän täyttää kuusikymmentä vuotta. Asevelvollinen on palveluksessa, kuuluu reserviin tai varareserviin.

Varusmiespalvelus suoritetaan normaalisti 19–20 -vuotiaana. Erikoistapauksissa palvelus aloitetaan 18 ja 29 ikävuosien välillä.

Asevelvollisuusaika on Suomessa 43 vuotta

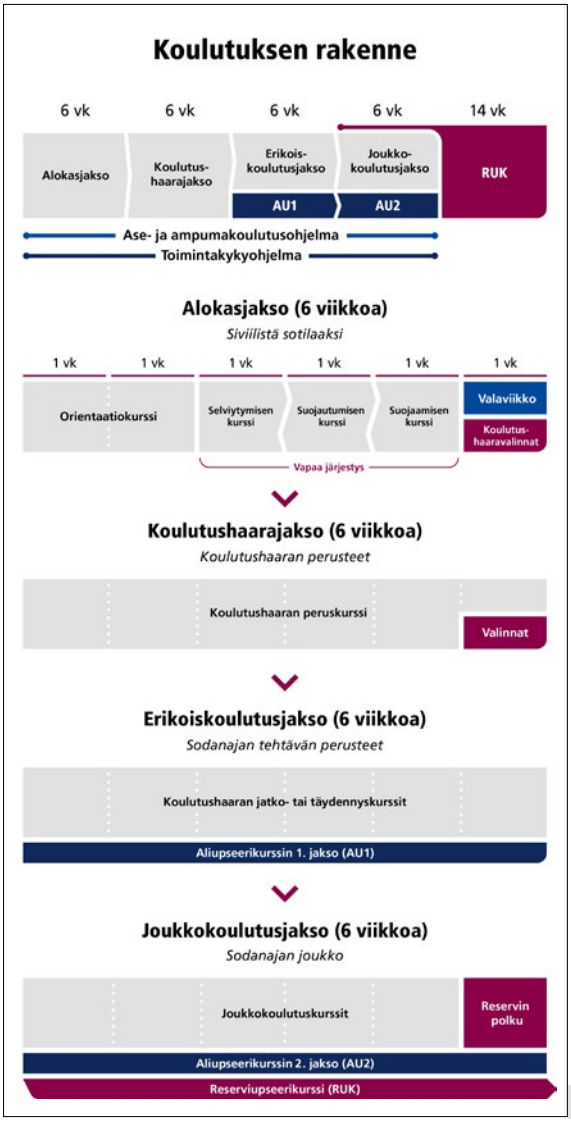

Varusmiespalvelusaika on joko 165, 255 tai 347 päivää. Upseereiksi, aliupseereiksi ja miehistön vaativimpiin erityistehtäviin koulutettavien asevelvollisten palvelusaika on 347 päivää. Miehistön erityistaitoa ja ammattimaista osaamista vaativiin tehtäviin koulutettavien palvelusaika on 255 päivää. Aseetonta palvelusta suorittavien palvelusaika on 255 tai 347 päivää. Muilla miehistötehtäviin koulutettavilla on 165 päivän palvelusaika.

Joukko-osastossa suoritettavien valintojen perusteella ratkeaa tehtävä, johon varusmies koulutetaan ja tehtävän mukainen palvelusaika. Suurin osa varusmiehistä palvelee 347 päivää. Siksi palveluksen aloittaessasi sinun kannattaa aina varautua pisimpään eli 347 päivän palvelusaikaan.

Tarkempia tietoja palvelusajoista saat mm. kutsunnoista, intti.fi verkkosivulta, joukko-osaston ennen palvelusta sinulle lähettämästä materiaalista sekä ottamalla yhteyttä suoraan koulutusta antavaan joukko-osastoon. Yhteystiedot löydät tämän kirjan sivulta 67.

Varusmieskoulutuksen päämääränä on tuottaa Puolustusvoimien sodan ajan joukkoihin sijoitettavaksi hyvän suorituskyvyn omaavia joukkoja ja hyvän osaamisen ja toimintakyvyn omaavaa henkilöstöä. Lisäksi koulutuksen avulla ylläpidetään perusvalmiutta ja kykyä kohottaa valmiutta tarpeen mukaan.

Koulutuksen aikajaksottelu (165–347 päivää)

Naisten vapaaehtoinen asepalvelus

Naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen pääsemisen edellytyksenä on Suomen kansalaisuus, 18–29 vuoden ikä palveluksen alkaessa sekä terveydentilan sopivuus sotilaskoulutukseen. Hakeutua voi aikaisintaan sinä vuonna, jolloin täyttää 18 vuotta.

Palveluksen aloittamismääräyksen saaneen naisen on kirjallisesti ilmoitettava, mikäli hän ei aloita palvelusta. Vastaavalla tavalla voi asepalvelusta suorittava nainen 30 päivän kuluessa palveluksen aloittamispäivästä ilmoittaa, ettei hän jatka palvelusta. Joukko-osaston komentaja voi peruuttaa 30 päivän sisällä naisen asepalveluksesta annetun määräyksen, jos henkilö ei ole asevelvollisuuslain 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla palveluskelpoinen. Asepalvelukseen määrätty nainen on asevelvollisia koskevien säännösten alainen.

Palveluksen jälkeen naiset siirretään reserviin sekä määrätään kertausharjoituksiin samoin perustein kuin miehetkin ja he ovat asevelvollisuuslain alaisia sen vuoden loppuun, jona täyttävät 60 vuotta.

Miten palvelukseen haetaan

Puolustusvoimien 12 aluetoimistoa huolehtivat naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvästä hakemusten käsittelystä, valinnoista ja palvelukseen määräämisestä. Erikoishakuvalinnoista huolehtii kyseinen joukko-osasto. Aluetoimistoista ja Puolustusvoimien muista toimipisteistä sekä Puolustusvoimien nettisivuilta saa hakeutumiseen liittyviä ohjeita. Palvelukseen haetaan ensisijaisesti Puolustusvoimien asiointipalvelussa osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi. Sähköinen hakemus liitteineen on lähetettävä viimeistään 15. tammikuuta. Mikäli sähköinen hakeutuminen ei ole mahdollista hakemuksen voi tehdä paperisella lomakkeella. Paperinen hakemus liitteineen on oltava perillä viimeistään 15. tammikuuta siinä aluetoimistossa, jonka alueella kotikunta sijaitsee. Hakeutua voi hakuvuotta seuraavien kolmen vuoden molempiin saapumiseriin ja hakuvuoden heinäkuun erään. Hakuvuoden heinäkuun erässä paikkoja on vain rajoitetusti. Lähivuosien yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat löytyvät sivulta 16. Ohjeet erikoisjoukkoihin hakeutumisesta löytyvät sivulta 53.

Aluetoimistot ja erikoishausta vastaavat joukko-osastot ilmoittavat hakemusten perusteella valituille valintatilaisuuksista, joissa annetaan informaatiota vapaaehtoisesta asepalveluksesta, haastatellaan hakijat ja selvitetään heidän terveydentilansa. Valintatilaisuudet järjestetään huhtikuun aikana. Tämän jälkeen palvelukseen valituille lähetetään palveluksen aloittamismääräys ja valitsematta jääneille asiaa koskeva ilmoitus. Naiset aloittavat palveluksen yhtä aikaa miesten kanssa.

Valintatilaisuuspäivä on palkaton vapaapäivä, ellei työsopimuksessa ole muuta mainittu tai työnantajan kanssa muuta sovittu. Hakeutumisesta aiheutuvista matkakuluista vastaa hakija itse. Lääkärintarkastuksesta aiheutuvista kuluista voi saada korvausta. Korvausta voi hakea sähköisen hakeutumisen yhteydessä Puolustusvoimien asiointipalvelussa tai vaihtoehtoisesti kuitit tulee säilyttää ja ottaa mukaan valintatilaisuuteen.

Paperisessa hakemuksessa on oltava mukana seuraavat asiakirjat:

- **Vapaaehtoishakemus**
- **Lääkärinlausunto terveydentilasta (Puolustusvoimien lomake)**

Erityisjärjestelyjä vähän

Naisten asepalvelus toteutetaan kaikissa puolustushaaroissa ja aselajeissa. Sotilastehtäviä ei siis jaeta sukupuolen mukaan. Eri tehtäviin määrääminen ratkaistaan niiden asettamien vaatimusten ja soveltuvuuden perusteella. Naisten asepalveluksen koulutuksen sisältö ja varusteet ovat sama kuin varusmiespalveluksessa. Erikoisjoukkoihin tai -aloille pääsyvaatimukset ovat samat kuin miehillä, kuten myös mahdollisuus johtajakoulutukseen ja myöhemmin sotilasuralle. Naisten fyysistä kuntoa ylläpidetään samojen periaatteiden mukaisesti kuin miestenkin.

Naisten asepalvelus toimeenpannaan mahdollisimman pienin erityisjärjestelyin. Varuskunnissa naisilla on mahdollisuus majoittua omissa tuvissa. Sotaharjoituksissa ja Merivoimien sota-aluksilla ei erillismajoitusta järjestetä. Raskaus on peruste palveluksen keskeyttämiselle määräajaksi.

Ennen varusmiespalvelusta

Kutsuntatilaisuudessa: annetaan tietoja ja ohjausta, tarkistetaan henkilötiedot, tarkastetaan terveydentila, kuullaan asevelvollisen toivomukset ja tehdään asevelvollista koskevia päätöksiä; päätös palveluskelpoisuudesta, ratkaisu palveluksen aloittamisajasta ja -paikasta, sekä palveluksesta vapauttamista koskevista asioista ja ratkaisu kaikista hakemuksista.

Ensin kutsuntoihin

Kutsunnat pidetään vuosittain elo-joulukuussa. Ne koskevat miespuolisia Suomen kansalaisia, jotka kyseisenä vuonna täyttävät 18 vuotta. Lisäksi kutsuntoihin osallistuvat ne, jotka on määrätty sen vuoden kutsunnoissa uudelleen tarkastettavaksi sekä alle 30-vuotiaat, jotka ovat jääneet edellisiin kutsuntoihin saapumatta ja joita ei ole erikseen tarkastettu.

Jokaiselle kutsunnanalaiselle lähetetään kotiosoitteella mm. tämä kirjanen, kyselylomakkeet ja kutsuntakuulutus, josta selviää kutsuntatilaisuuksien järjestäminen eri kunnissa. Jos et saa lähetystä esimerkiksi osoitteen muutoksen vuoksi, se ei oikeuta jäämään pois kutsunnasta. Kutsuntakuulutus on nähtävissä myös Puolustusvoimien internet -sivuilla osoitteessa puolustusvoimat.fi. Kutsunnasta poisjäänti ilman laillista estettä on asevelvollisuuslain mukaan rangaistava teko. Jos muutat toiseen kuntaan ennen kutsuntoja, ota yhteys uuden asuinalueesi aluetoimistoon hyvissä ajoin ennen kutsuntoja. Kutsuntapäivä on palkaton vapaapäivä, ellei työsopimuksessa ole muuta mainittu tai työnantajan kanssa muuta sovittu.

Muista, että muuttoilmoitus on tehtävä Digi- ja väestötietovirastolle, kun muutat pysyvästi asunnosta toiseen tai kun tilapäinen muutto kestää yli 3 kuukautta. Muuttoilmoitus on tehtävä viimeistään viikon kuluessa muutosta. Muuttoilmoituksen voi tehdä esimerkiksi sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa muuttoilmoitus.fi. Lisätietoja muuttoilmoitukseen liittyvistä asioista saa lähimmästä Digi- ja väestötietoviraston palvelupaikasta tai osoitteesta dvv.fi.

Terveystarkastukset

Kutsuntaikäisten miesten terveystarkastukset suoritetaan lakisääteisesti ennen syksyn kutsuntatilaisuuksia. Tämä tarkastus ei vapauta varsinaisesta kutsuntatilaisuudesta. Nuorison terveystodistus ei vapauta ennakkoterveystarkastuksesta. Jos sinulla on erikoislääkärintodistus, ota se mukaan ennakkoterveystarkastukseen ja kutsuntaan.

Matkakustannuksia terveyskeskuksiin ei korvata. Mahdollisia erikoislääkärintodistuksia ei myöskään korvata.

Kuva: JAAKKO ALA-HIIRO

Kyselylomake

Palveluskelpoisuuden, palveluspaikan ja koulutushaaran määritykseen vaikuttavat osaltaan vastauksesi ennakkokyselyyn. Kyselylomakkeet on täytettävä huolellisesti ja palautettava ohjeen mukaisesti. Tietojasi käsittelevät viranomaiset ovat vaitiolovelvollisia.

Vastauksissasi esittämät toivomukset palveluspaikan ja palveluksen aloittamisajankohdan suhteen pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon. Erikoisjoukkoihin ja erikoisaloille ei määrätä varusmiehiä suoraan kutsunnoissa, vaan niihin valitaan hakemusten ja valintakokeiden perusteella. Heille määrätään kutsunnoissa varapaikka.

Lisätietoja erikoisjoukoista ja -aloista sivulta 53–66

Kutsuntatilaisuus

Kutsuntatilaisuuteen sinun on otettava mukaasi ajokortti, passi tai muu virallinen henkilöllisyystodistus sekä tarvittavat lääkärin- ja opiskelutodistukset.

Vieraalla paikkakunnalla tilapäisesti asuvat voivat käydä kutsunnassa myös oleskelupaikkakunnallaan tai lähimmässä mahdollisessa kutsuntapaikassa. Tästä on kuitenkin sovittava oman aluetoimiston kanssa hyvissä ajoin ennen suunniteltua kutsuntapäivää.

Ulkomailla asuvien ei tarvitse saapua Suomeen kutsuntaan henkilökohtaisesti. He voivat halutessaan hoitaa kutsunta-asiansa valtakirjalla Suomessa olevan asiamiehen välityksellä. Ulkomailla asuvat voivat toimittaa tarvittavat kutsunta-asiakirjat myös lähimpään Suomen edustustoon, joka lähettää ne Suomeen.

Useimmat työnantajat maksavat normaalisti palkan kutsuntapäivältä, vaikka työehtosopimuksissa ei tällaista velvoitetta ole. Matkakustannuksia kutsuntatilaisuuksiin ei korvata.

Kutsuntatilaisuudessa

- annetaan tietoja ja ohjausta
- tarkistetaan henkilötiedot
- tarkastetaan terveydentila
- kuullaan asevelvollisen toivomukset
- tehdään asevelvollista koskevia päätöksiä:
  - päätös palveluskelpoisuudesta
  - ratkaisu palveluksen aloittamisajasta ja -paikasta sekä palveluksesta vapauttamista koskevista asioista

Palveluksen aloittamisaika

Jaettaessa kutsunnanalaiset saapumiseriin pyritään ottamaan huomioon mm. esittämäsi toivomukset. Kutsuntojen jälkeisenä keväänä ylioppilaaksi kirjoittavia suositellaan hakeutumaan toisen vuoden tammikuun erään. Ellei opiskelu/koulu ole esteenä, suositellaan kutsuntojen jälkeistä tammikuun saapumiserää. Talvierä mahdollistaa myös arvosanojesi parantamisen syksyllä tai taloudellisen tilan parantamisen työskentelemällä.

Yleisiä palveluksen aloittamisaikoja on kaksi vuodessa tammi- ja heinäkuussa. Poikkeavat palveluksen aloittamisajat koskevat Urheilukoulua.

Palveluspaikan valinta

Yleisenä periaatteena on sijoittaa asevelvollinen palvelukseen kotipaikkansa lähellä sijaitseviin joukko-osastoihin. Tavoitteena on myös sijoittaa asevelvolliset sellaiseen sotilaskoulutukseen ja tehtävään, joka parhaiten vastaa heidän koulupohjaa, ammattia, tulevaisuuden suunnitelmia, taitoja ja harrastuksia. Joukko-osastojen sijainti, koulutusmahdollisuudet ja varusmiesten määrät kuitenkin aiheuttavat sen, että jokainen ei mahdu lähimpään joukko-osastoon.

Ruotsinkieliset varusmiehet koulutetaan pääosin Uudenmaan prikaatissa Raaseporissa. Tähän joukko-osastoon otetaan myös ruotsin kieltä hallitsevia suomenkielisiä asevelvollisia heidän toivomustensa perusteella, mikäli tilaa on.

Pyri selkiyttämään aselaji- ja koulutushaaratoiveesi etukäteen. Missä tehtävissä voisit hyödyntää siviilitietojasi ja -taitojasi? Mistä Puolustusvoimien koulutuksesta olisi puolestaan sinulle hyötyä opiskeluissasi tai työelämässä? Huomaa, että samantapaisia tehtäviä on eri aselajeissa.

Ilmoita toiveesi selvästi kutsuntalautakunnalle!

Asevelvollisrekisteri

Asevelvollisrekisteriin saadaan tarvittavia tietoja muun muassa asevelvollisten palveluskelpoisuuden määrittämistä, palvelukseen määräämistä, koulutuksen ja palveluksen suunnittelua ja järjestämistä varten. Tietojen saaminen ja niiden luovuttaminen perustuu lakiin henkilötietojen käsittelystä puolustusvoimissa. Rekisteriin saadaan tietoja mm. Digi- ja väestötietovirastolta, terveydenhuollon palvelujen antajilta, sosiaali- ja poliisiviranomaisilta. Rekisteristä voidaan myös luovuttaa tietoja mm. poliisille ja kansaneläkelaitokselle. Nuorisolain mukaan Puolustusvoimien on luovutettava yksilöinti- ja yhteystiedot nuoren kotikunnalle etsivää nuorisotyötä varten tuen tarpeessa olevasta nuoresta, joka vapautetaan varusmiespalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää varusmiespalveluksen. Tietojen luovuttamisen tarve arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Otteen omista rekisteritiedoista saa omasta aluetoimistosta.

Hakemuksesta tehtävät päätökset

Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos

Varusmiespalvelus on suositeltavaa aloittaa mahdollisimman pian koulun päättämisen jälkeen ennen perheen perustamista, pitkäaikaisten opintojen aloittamista, ulkomaille muuttamista tai ryhtymistä itsenäiseksi yrittäjäksi. Vanhempana suoritettu varusmiespalvelus koetaan usein rasittavana mm. taloudellisten tai perhehuolien vuoksi.

Palveluksen aloittamisajankohtaa voidaan hakemuksesta muuttaa asevelvolliselle, jolle se katsotaan erittäin tarpeelliseksi

– ammattiin valmistumista tai opiskelua varten,
– taloudellisten olojen järjestämistä varten,
– näihin verrattavista muista erityisistä henkilökohtaisista syistä.

Palveluspaikkaa voidaan hakemuksesta muuttaa, jos se on asevelvolliselle erittäin tarpeellista erityisen henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Hakemus jätetään omalle aluetoimistolle. Hakemus on perusteltava ja liitettävä mukaan todiste ajankohdan

Pyri selkiyttämään aselaji- ja koulutushaaratoiveesi etukäteen.

Yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat

Maavoimat, Merivoimat, Ilmavoimat ja Rajavartiolaitos

Palveluksen aloittaminen	*Kotiutuminen 165 pv*	*255 pv*	*347 pv*
I/26 5.1.2026	**18.6.2026**	**16.9.2026**	**17.12.2026**
II/26 6.7.2026	**17.12.2026**	**17.3.2027**	**17.6.2027**
I/27 4.1.2027	**17.6.2027**	**15.9.2027**	**16.12.2027**
II/27 5.7.2027	**16.12.2027**	**15.3.2028**	**15.6.2028**
I/28 3.1.2028	**15.6.2028**	**13.9.2028**	**14.12.2028**
II/28 3.7.2028	**14.12.2028**	**14.3.2029**	**14.6.2029**

Palvelus on aloitettava määrätyn päivän klo 16.00 mennessä. Urheilukoulun alkamisajat löytyvät sivulta 64.

siirron tarpeellisuudesta, kuten oppilaitoksen antama selvitys opiskelun vaatimasta ajasta yms. Hakemus on tehtävä hyvissä ajoin ennen palveluksen aloittamista. Pelkkä hakemuksen jättäminen ei riitä syyksi palveluksesta poisjäämiseen.

Hakemuksissa käytettäviä lomakkeita ja lisätietoja saa aluetoimistoista, sekä Puolustusvoimien internet-sivuilta. Hakemuksen voi tehdä sähköisesti Puolustusvoimien internet-sivuilla asiointipalvelussa.

Monikansalaisuus

Suomen kansalaisuuden saanut ulkomaan kansalainen, joka on entisessä kotimaassaan suorittanut asevelvollisen rauhanaikaisen palvelusvelvollisuutensa tai osan siitä (vähintään 4 kk), voidaan hakemuksesta vapauttaa varusmiespalveluksesta rauhan aikana. Vapautuksesta voi päättää aluetoimisto.

Aluetoimisto voi hakemuksesta vapauttaa varusmiespalveluksesta erityisestä syystä rauhan aikana ulkomailla asuvan Suomen kansalaisen, jolla on myös toisen valtion kansalaisuus, jos asianomaisen varsinainen asunto ja koti eivät ole Suomessa eikä hänellä ole tosiasiallisia siteitä Suomeen. Vapautushakemuksen varusmiespalveluksesta monikansalaisuuden perusteella- hakemuksen voi tehdä sähköisesti asiointipalvelussa Puolustusvoimien internet sivuilla.

Jos Suomen kansalaisella on myös Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaisuus, hänen asevelvollisuudestaan on lisäksi voimassa, mitä kyseisten sopimusvaltioiden kanssa tehdyssä sopimuksessa (SopS 44/68) määrätään. Lisäksi Amerikan Yhdysvaltain (SopS 25/39) ja Suomen välillä on tehty vastaava asevelvollisuutta koskeva sopimus. Suomen kansalainen, johon sovelletaan edellä mainittuja sopimuksia, ei ole kutsunnanalainen eikä hänen tarvitse suorittaa asevelvollisuuteensa liittyvää palvelusta Suomessa sinä aikana, jona hänen katsotaan vakituisesti asuvan kansalaisuutensa mukaisessa sopimusvaltiossa.

Sopimusvaltioissa asuvien monikansalaisten ei tarvitse vapautusta erikseen hakea, vaan heidän osaltaan sovelletaan edellä mainittuja sopimuksia. Sopimusvaltioissa asuvia monikansalaisia kehotetaan selvittämään oma asevelvollisuuteen liittyvä asemansa Suomen edustustosta tai omasta valvovasta aluetoimistosta Suomesta.

Asevelvollisella ei ole velvollisuutta tulla kutsuntaan eikä varusmiespalvelukseen, jos hänellä on myös toisen valtion kansalaisuus ja hänen asuinpaikkansa on viimeiset seitsemän vuotta ollut muualla kuin Suomessa. Tämän ns. seitsemän vuoden – tulkinnanalaisten ei tarvitse vapautusta erikseen hakea. Vapautettu monikansalainen asevelvollinen voidaan määrätä palvelukseen, jos hän muuttaa Suomeen ennen sen vuoden loppua, jolloin hän täyttää 29 vuotta.

Vapautuspäätökset samoin kuin sopimustulkinnat perustuvat väestötietojärjestelmän osoite- ja kansalaisuustietoihin. Siksi kannattaa varmistaa väestökirjanpitäjältä tai edustustolta, että ne ovat oikein. Lisäksi 21-vuotiaiden tai sitä vanhempien ulkomailta palvelukseen tulevien monikansalaisten kannattaa varmistua, etteivät menetä tai ole menettäneet Suomen kansalaisuuttaan 22-vuotiaana.

- **Lisätietoja osoitteista:**
  migri.fi
  dvv.fi
- **Edustustojen yhteystiedot osoitteesta formin.fi**

Aseeton palvelus

Asevelvollinen, jonka vakaumus estää häntä suorittamasta asevelvollisuuttaan aseellisessa palveluksessa ja joka hakee aseettomaan palvelukseen, vapautetaan aseellisesta palveluksesta ja määrätään aseettomaan palvelukseen. Aseettomana palvelevan varusmiespalvelusaika on vähintään 255 päivää tai 347 päivää, mikäli koulutettu tehtävä sitä edellyttää.

Tietoja aseettomaan palvelukseen hakeutumisesta saa Puolustusvoimien nettisivuilta, aluetoimistoista ja kutsuntapaikalla.

Siviilipalvelus

Asevelvollinen, jonka vakaumukseen perustuvat syyt estävät häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta. Siviilipalvelukseen kuuluu peruskoulutusjakso, yhteiskunnalle hyödyllinen siviililuonteinen työpalvelu, täydennyspalvelus, ylimääräinen palvelus ja liikekannallepanon aikainen palvelus. Siviilipalvelusaika on 347 päivää. Koulutusjakson pituus on yleensä 28 vuorokautta ja työpalvelun 319 vuorokautta.

Siviilipalvelukseen voi hakea ennen asevelvollisuuslain mukaista palvelusta, sen aikana tai sen jälkeen. Hakemusta ei saa tehdä ennen kutsuntoja. Tietoja siviilipalvelukseen hakeutumisesta saa netistä (siviilipalveluskeskus.fi), aluetoimistoista ja kutsuntapaikalla.

Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat

Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat ja alle 12-vuotiaana maakuntaan muuttaneet ja joilla on kotiseutuoikeus saavat varusmiespalveluksen suorittamisen sijasta palvella vastaavalla tavalla luotsi- ja majakkalaitoksessa tai muussa siviilihallinnossa. Kunnes tällainen palvelus on järjestetty, kotiseutuoikeuden omaavat ovat vapautettuja asevelvollisuuden suorittamisesta.

Kestääkö kuntosi varusmiespalveluksen haasteet?

Taistelijan keho- liikuntakoulutuksen osuus on varusmieskoulutusjärjestelmässä merkittävä ja fyysisen koulutuksen osuus on lähes puolet. Koulutuksen päämääränä on tuottaa asevelvollisille riittävä tietotaito poikkeusolojen tehtävän edellyttämän fyysisen toimintakyvyn tason säilyttämiseksi reservissä. Hyvän fyysisen kunnon myötä kohenee myös oma terveys, työkyky ja elämisen laatu.

Jos epäilet omaa kuntoasi

Aloita viipymättä monipuolinen fyysinen harjoittelu. Muista, että kuntosi kohoaa jo, mikäli liikut 3–4 kertaa viikossa vähintään 30 minuutin ajan. Huomaat, että kunnon kohottaminen ei vaadi isoa panostusta viikoittaisissa rutiineissa.

Varusmiespalvelukseen sisältyy runsaasti kävelyä. Kävelytottumuksia voit kehittää lisäämällä ennakkoon päivittäistä kävelyä. Tee kävellen nyt se lyhyt matka, jonka ennen kuljit autolla. Käytä hissin sijasta rappusia. Liik-

Sotilaskoulutuksesta selviytyminen ei ole terveelle nuorelle mitenkään ylivoimaista, mutta hyvä kestävyys- ja lihaskunto nopeuttavat palautumista koulutuksen aiheuttamasta rasituksesta.

kumistapoja ja -tottumuksia muuttamalla fyysinen kuntosi kohoaa huomaamatta.

Kestävyys ja lihasvoima ovat tärkeimmät sotilaskoulutuksessa tarvittavat perusominaisuudet. Myöskään ei sovi unohtaa esimerkiksi asutuskeskustaistelussa vaadittavaa nopeutta ja ketteryyttä.

Kestävyyttä voidaan helposti kehittää kävely-, sauvakävely-, juoksu-, uinti-, pyöräily-, soutu-, melonta-, rullaluistelu- tai hiihtolenkkien avulla. Kestävyysharjoituksia tulisi tehdä 1–2 kertaa viikossa. Harjoituksen tulisi kestää vähintään 30–60 minuuttia ja sen tulisi aiheuttaa lievää hengästymistä ja hikoilua.

Lihaskuntoa voidaan kehittää esim. kuntosaliharjoittelulla, kuntonyrkkeilyllä sekä muiden kamppailulajien harjoittelulla. Koko kehon lihaskuntoharjoituksia tulisi tehdä 2–3 kertaa viikossa. Yhden harjoituksen olisi hyvä kestää vähintään 30–60 minuuttia. Voit myös jaksottaa lihaskuntoharjoittelua päivän mittaan. Tee aluksi aamuin ja illoin esim. 10 punnerrusta, 20 vatsaa ja 20 kyykkyä. Huomaat kehittyväsi nopeasti.

Kestävyys- ja lihaskunto-ominaisuuksien lisäksi on hyvä kehittää ketteryys- ja nopeusominaisuuksia sekä kehon liikehallintaa 1–2 kertaa viikossa. Näiden ominaisuuksien harjoittelun voi yhdistää kestävyys- ja lihaskuntoharjoittelun alku- tai loppuverryttelyosuuteen. Verryttelyt voivat esimerkiksi sisältää erilaisia kehonhallinta-, hyppy- ja loikka-, spurtti-, sekä tasapainoharjoitteita. Myös mm. palloilulajit, telinevoimistelu ja yleisurheilu soveltuvat erinomaisesti kehittämään ketteryys-, nopeus- ja liikehallintataitoja.

Kuntoharjoittelu aloitetaan nousujohteisesti ja varovasti ottaen huomioon oma lähtötaso. Vähemmän liikuntaa harrastaneilla tulisi ensimmäisten viikkojen aikana harjoitusten olla keveitä ja lyhyitä (20–30 min). Rasitustasoa lisätään kunnon kohotessa esimerkiksi siirtymällä vaativampaan harjoitusmaastoon, pidentämällä harjoituksen kestoa sekä lisäämällä liikuntasuoritusten määrää. Kehittävässä harjoittelussa on erityisen tärkeää huomioida myös liikuntamuotojen monipuolisuus.

Lataa puhelimeesi Puolustusvoimien ilmainen Marsmars -sovellus. Sovelluksessa voit tehdä kuntokartoituksen ja hyödyntää valmiita kunto-ohjelmia sekä harjoitteluohjeita. Marsmars mahdollistaa oman harjoittelun seurannan ja halutessasi voit kutsua mukaan myös kaverisi kannustajaksi.

Kunnon testaaminen

Ennen kuntoharjoittelun aloittamista on hyvä varmistaa, että terveytesi on kunnossa. Tarvittaessa voit käydä lääkärintarkastuksessa. Fyysisen kunnon lähtötasotestillä on hyvä tarkistaa, onko kuntosi odotusten mukainen. Suorita Marsmars sovelluksella Puolustusvoimien kuntotesti, jonka perusteella saat harjoitusohjelman. Palvelussa on myös kattava valikoima treenivideoita, joista saat vinkkejä turvalliseen ja monipuoliseen harjoitteluun.

Kuntosi voit testata ns. Cooperin testillä. Kävele, hölkkää tai juokse 12 minuuttia mahdollisimman hyvää vauhtia. Testi kertoo varsin luotettavasti hengitys- ja verenkiertoelimistön tilan sekä kunnon. Jos ehdit 12 minuutin aikana yli 2800 metriä, kuntosi on hyvällä tasolla. Mikäli jäät alle 2200 metrin, aloita viipymättä säännöllinen ja monipuolinen liikkuminen. Varusmiespalveluksen ensimmäisillä viikoilla kestävyyskuntoasi tullaan testaamaan Cooperin testillä, lihaskuntoa etunojapunnerrusten, istumaannousujen ja vauhdittoman pituushypyn avulla sekä mahdollisesti myös uimataitoa 200m uimataitotestillä. Näillä testeillä testattavia ominaisuuksia ja liikkeitä sinun kannattaa harjoitella jo ennen palveluksen aloittamista, koska suoritusten toistaminen kehittää ja valmistaa sinua suoriutumaan testeistä.

Lisätietoa Puolustusvoimien liikuntakoulutuksesta osoitteessa *https://puolustusvoimat.fi/web/sotilasliikunta/etusivu*

Palautuminen ja ravinto

Jotta kuntosi kohoaa optimaalisesti, sinun on huolehdittava myös elimistön palautumisesta. Muista, että elimistö kehittyy ja kunto nousee vasta palautumisen aikana.

Palautumista voit edistää seuraavasti:

- liikuntaharjoituksiin liittyy aina monipuolinen alku- ja loppuverryttely (10–15 min)
- kuntoiluun liittyy luonnollisena osana myös säännöllinen lihashuolto: (15–30 min/kerta): harjoituksen jälkeen tehtävät 30 sekunnin venytykset päälihasryhmille, palauttavat putkirullaukset, liikkuvuutta lisäävät liikkeet ja 1 minuutin mittaiset venytykset
- riittävä nesteen nauttiminen harjoituksen aikana ja sen jälkeen (15 min välein kulaus vettä)
- kevyt ja palauttava liikunta kovien harjoitusten ja harjoitusjaksojen jälkeen (30–45 min): esimerkiksi kävely, sauvakävely, uinti, pyöräily alhaisella teholla suoritettuna nopeuttavat elimistön palautumista paremmin kuin paikallaan oleminen Palauttavan liikunnan tehon tulee olla kevyt ja hyvä käytännön ohje on liikkua niin, että pystyt puhumaan ilman hengästymistä liikkumisen aikana.
- terveellinen ja monipuolinen ravitsemus
- säännöllinen riittävä lepo ja uni, 7–8 tuntia vuorokaudessa
- säännöllinen, monipuolinen ja virikkeellinen elämä. Tupakointi ja alkoholin käyttö hidastavat palautumista.

Terveellinen ruokavalio sisältää riittävästi välttämättömiä suojaravintoaineita (vitamiineja ja hivenaineita) ja sopivasti energiaa elimistön tarpeita varten. Kova rasva kannattaa korvata pehmeillä ja juoksevilla rasvoilla. Puhdistettuja, nopeasti imeytyviä hiilihydraatteja kannattaa välttää. Suolaa ja alkoholia ei tule nauttia liian runsaasti. **Kiinnitä ravinnossa huomiota ainakin näihin seikkoihin:**

- Kasvikset marjat ja hedelmät keventävät ruokavaliota ja edistävät sydänterveyttä. Syö niitä puoli kiloa päivässä.
- Täysjyvävalmisteet, pavut, linssit, kasvikset, siemenet ja pähkinät takaavat riittävän kuidun saannin (pitkäkestoinen hiilihydraatti).
- Suolan saannin vähentäminen auttaa ehkäisemään ja hallitsemaan kohonnutta verenpainetta.
- Sopiva annoskoko ja säännöllinen ateriarytmi pitävät mielesi virkeänä.

Tupakkatuotteiden käyttö

Tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö on haitallista terveydelle. Tupakka- ja nikotiinituotteet heikentävät fyysistä suorituskykyä ja palautumista sekä lisäävät monen pitkäaikaissairauden ja syövän riskiä. Nikotiini on voimakkaasti riippuvuutta aiheuttava aine ja riippuvuus siihen syntyy nopeasti. Käytön lopettamiseen voi liittyä vieroitusoireita, kuten levottomuutta, keskittymisvaikeuksia ja ärtyneisyyttä. Tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisella on kuitenkin välittömiä terveyshyötyjä, kuten infektioiden vähentyminen, unen laadun ja mielialan paraneminen sekä taloudelliset säästöt. Lopettaminen voi vaatia useamman yrityskerran ennen onnistumista. Jos olet kiinnostunut tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisesta, niin tietoa ja tukea löydät täältä: www.irtinuuskasta.fi.

Valmistaudu varusmiespalvelukseen myös henkisesti

Varusmiesaika poikkeaa melko varmasti sinun aikaisemmista elämäntilanteista ja kokemuksista. Varusmiespalveluksessa kohdataan uusia ihmisiä, toimitaan täsmällisten ohjeiden ja aikataulujen mukaan, majoitutaan ryhmänä, eikä intissä ole mahdollisuutta olla koko ajan tavoitettavissa tai somessa. Palvelus saattaa välillä tuntua stressaavalta ja raskaalta. Tulevaan varusmiespalvelukseen kannattaa valmistautua etukäteen myös henkisesti. Siitä kannattaa puhua ystävien ja läheisten kanssa. Puhuminen helpottaa. Pyri vahvistamaan ihmissuhteitasi ennen inttiä. Mieti jo etukäteen asioita, jotka saavat sinut hyvälle mielelle ja palauta näitä asioita mieleen hankalissa tilanteissa. Lisäksi voit opetella, vaikka jonkin rentoutumisharjoituksen. Harrasta säännöllisesti liikuntaa, sillä liikunta tukee henkistäkin jaksamista. Myönteinen ajattelu auttaa ja varusmiespalvelus kannattaa nähdä mahdollisuutena. Palvelusaikana oppii uusia asioita ja palveluksessa voi haastaa sekä kehittää itseään. Tutustuminen etukäteen varusmiespalvelusta koskevaan tietoon esimerkiksi Puolustusvoimien tai joukko-osastojen verkkosivuilla auttavat myös valmistautumaan henkisesti palvelukseen. Valmistaudu palvelukseen myös etukäteen suunnittelemalla talousasiat ym. siviiliasiat kuntoon.

Alokaskirje ja ennakkokysely sekä Peruskoe 2 -verkkotesti

Joukko-osastot lähettävät alokaskirjeet tuleville alokkailleen n. 3 kuukautta ennen palveluksen alkamista. Alokaskirjeellä toivotetaan tulevat alokkaat tervetulleiksi palvelukseen, ohjataan tekemään ennakkokysely ja peruskoe 2-verkkotesti Puolustusvoimien asiointipalvelussa (asiointi.puolustusvoimat.fi) sekä annetaan ohjeita ja tietoa varusmiespalveluksesta sekä siihen valmistautumisesta. Alokaskirjeen löydät myös joukko-osastosi verkkosivuilta.

Ennakkokyselyn tarkoituksena on selvittää halukkuutesi eri koulutusvaihtoehtoihin sekä fyysisen kuntosi tilanne. Kyselyssä voit vastata myös ammatillista osaamistasi, terveyttäsi sekä erityisruokavalioita koskeviin kysymyksiin. Peruskoe 2 -verkkotestin tarkoituksena on tuottaa tietoa soveltuvuudestasi johtajakoulutukseen ja eri miehistötehtäviin. Kysely ja verkkotesti auttavat joukko-osastoa sijoittamaan sinut alokasjakson perusyksikköön ja koulutusjoukkueeseen. Vastauksesi eivät kuitenkaan ole sitovia, vaan halukkuudet tarjolla oleviin eri koulutushaaroihin ja tehtäviin kysytään vielä alokasjakson aikana uudelleen.

Ennakkokyselyyn ja peruskoe 2-verkkotestiin pyydetään vastaamaan ennen palveluksen alkamista ensisijaisesti Puolustusvoimien asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.puolustusvoimat.fi/. Palveluun tunnistaudutaan verkko-pankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisellä henkilökortilla. Jokaisella joukko-osastolla on palvelussa omat kyselynsä.

MarsMars.fi
Inttikuntoon kolmessa kuukaudessa!

Varusmiespalvelus

Palveluksen aloittaminen

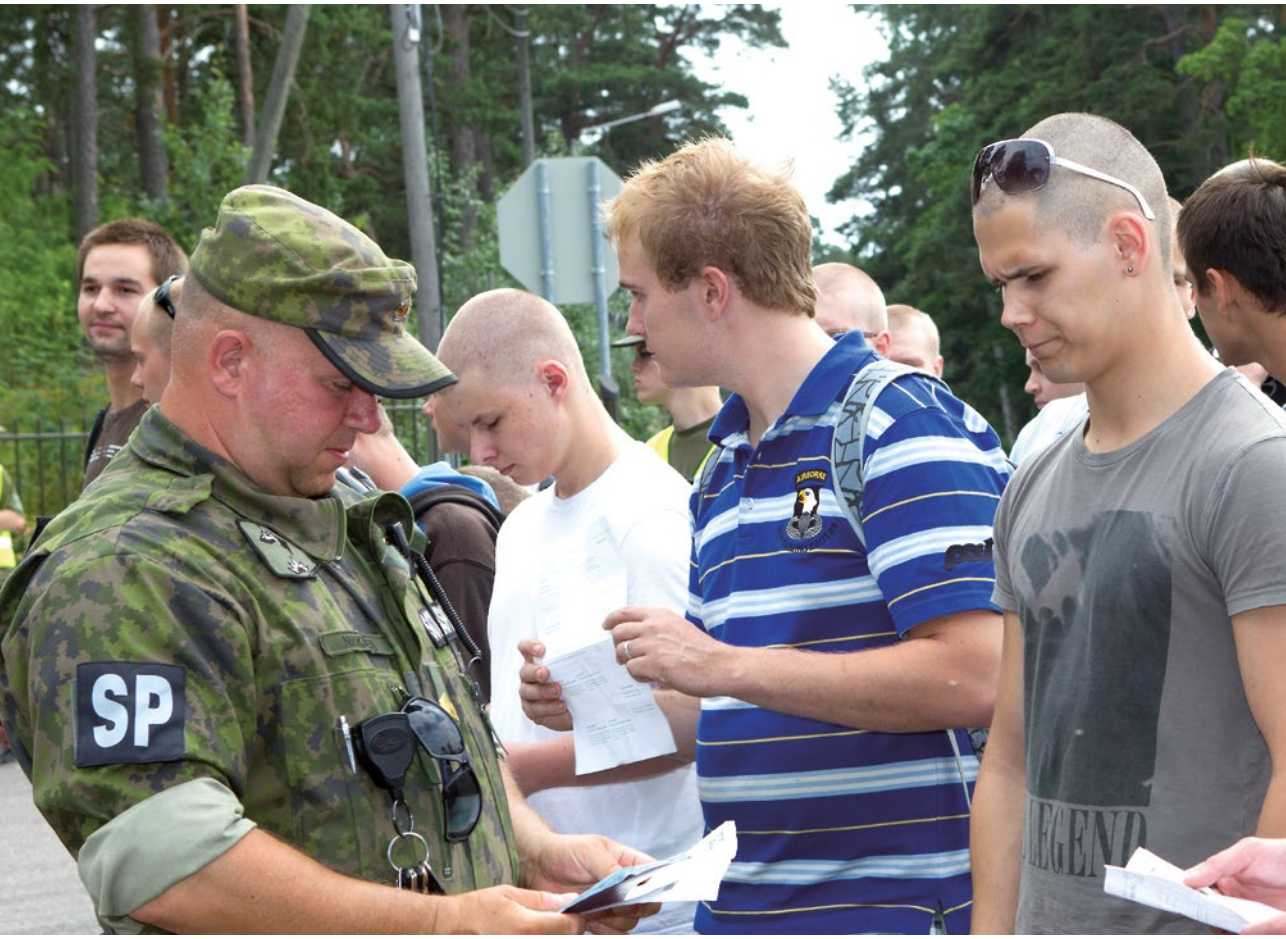

Palveluksen aloittamismääräys

Palveluksen aloittamismääräys annetaan sinulle joko kutsuntatilaisuudessa tai se lähetetään postitse. Siitä selviää, milloin ja missä joukko-osastossa sinun on aloitettava palvelus. Ohjeet matkustamisesta joukko-osastoon saat alokaskirjeen yhteydessä.

Sinun on muistettava esittää itse maksamasi matkaliput ja muut tositteet korvauksia varten heti palveluksen aloitettuasi.

Jos ennen palvelukseen lähtöä sinulle sattuu sellainen tapaturma tai sairastuminen, joka estää sinua matkustamasta tai on haittana palveluksen suorittamiselle, ota yhteys omaan aluetoimistoon. Erittäin tärkeää on toimittaa aluetoimistolle lääkärintodistus sairauden tai vamman laadusta, sen aiheuttamista haitoista ja todennäköisestä kestämisajasta tai kehittymisestä.

Pelkkä lääkärintodistuksen jättäminen ei riitä syyksi palveluksesta poisjäämiseen, tähän on saatava erillinen aluetoimistosi päätös.

Lähde ajoissa matkaan

Lähde matkalle riittävän aikaisin. Saapuessasi joukko-osastoon jo puolen päivän aikaan ehdit kaikessa rauhassa ottaa vastaan varusteesi ja sovittaa niitä. Myöhästyminen aiheuttaa perillä joukko-osastossa hankaluuksia sekä vastaanottajalle että saapujalle itselleen. Määräaikana palvelukseen saapumatta jääminen on rangaistavaa.

Älä tee itsestäsi huomionkohdetta tulemalla palvelukseen humaltuneena ja muista, että sotilaan esiintyminen juopuneena on rangaistavaa samoin kuin päihteiden tuominen kasarmialueelle.

Alokaskirje sisältää tiedot mahdollisista joukko-osaston järjestämistä kuljetuksista ja ohjeet perille. Ainakin ensimmäinen matka palveluspaikkaan kannattaa tehdä julkisia kulkuneuvoja käyttäen, mikäli se vain on mahdollista.

Mitä palvelukseen mukaan

Kotoa lähtiessäsi pukeudu käytännölliseen, sään mukaiseen vaatetukseen, jonka viet kotiin ensimmäisellä lomallasi.

Kun lähdet varusmiespalvelukseen, ota mukaasi:

- halutessasi omat parranajovälineet
- henkilökohtaiset lääkkeet
- henkilökohtaisen puhtauden hoidossa tarvittavat välineet
- sairausvakuutuskortti (KELA-kortti) ja ajokortti sekä mahdollinen passi tai muu virallinen henkilöllisyystodistus
- rokotustodistus
- tämä Varusmies-kirjanen
- tilinumerosi (IBAN -muodossa) ja pankkitunnukset

Mikäli sinulla ei ole Suomessa, EU- tai ETA-maissa olevaa pankkitiliä, niin sellainen täytyy avata ennen palveluksen alkua. Suositeltavaa on, että sinulla on suomalainen pankkitili, mikäli haluat välttyä mahdollisilta ulkomaisten pankkien tilinkäyttökulujen veloituksilta. Monet suomalaiset verkkopalvelut vaativat tunnistautumista joko pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Mobiilivarmenteen saat omalta puhelinoperaattorilta.

Liikunta ja harrastevälineitä ei kannata tuoda kasarmille ennen kuin olet saanut selville yksikkösi säilytystilat ja ohjeet niiden käytöstä.

Varuskunnissa on varusmiesten käytössä ilmainen WLAN-verkko. Omia päätelaitteita voit käyttää vapaa-ajalla ja tarvittaessa joskus myös koulutuksessa. Perusyksiköt jakavat oppimateriaalin sekä hyödyllistä tietoa Puolustusvoimien sähköisen oppimisalustan PVMOODLE:n avulla, joten oman päätelaitteen avulla saat tietoa palvelukseen liittyvistä asioista paikasta ja kellonajasta riippumatta.

Alokkaan arki

Palveluksen aloittamispäivä

Olet palveluksessa siitä hetkestä alkaen, kun ilmoittaudut joukko-osastoosi. Asevelvollinen on lain mukaan sotilashenkilö myös siitä hetkestä lähtien, kun hänen olisi pitänyt viimeistään saapua joukko-osastoon. Ensimmäinen päivä on varattu varusteiden hakuun ja majoittumiseen. Aloita ensimmäisen päivän aikana tutustuminen tupasi muihin palveluksen aloittajiin.

Ensimmäinen aamu

Ensimmäinen herätys sotaväessä on ikimuistoinen – tosin se tuskin on niin kauhea kuin tarinat kertovat. Sotilaallisen ripeyden ja täsmällisyyden opettelu alkaa heti ensi hetkistä. Pukeutuminen ja palvelukseen järjestyminen sekä sotilaallinen käyttäytyminen hämmentävät aluksi jokaisen siviilielämään tottuneen. Alussa voi tuntua olevan kiire joka paikkaan odottamaan, mutta se kuuluu asiaan, jotta mahdollisimman pian päästäisiin varsinaiseen koulutukseen käsiksi.

Vauhdikasta alkua ei kannata säikähtää. Jokainen asia opetetaan ennen kuin sen osaaminen vaaditaan.

Koulutus alkaa

Varusmiespalveluksen ja alokasjakson aloittaa kahden viikon mittainen orientaatiokurssi. Kurssilla opetetaan palvelukseen liittyvät perusasiat, sotilaan oikeudet ja velvollisuudet, toiminta sotilasorganisaatiossa sekä työ- ja palvelusturvallisuuden perusteet. Lisäksi kurssin aikana saadaan tarvittavat varusteet ja tehdään tarvittavat tulotestit.

Älä haudo ongelmiasi

Esimiestesi puheille menoa ei kannata ujostella. Lähin esimiehesi on oma **ryhmänjohtaja**, sotilasarvoltaan yleensä alikersantti. Ryhmänjohtajalta voit kysyä kaik-

Sotilaskoti palvelee varusmiehiä vapaa-aikana.

kia jokapäiväiseen palvelukseen liittyviä asioita. Asian niin vaatiessa ryhmänjohtaja ohjaa sinut asioimaan kantahenkilökuntaan kuuluvan kanssa. **Yksikön vääpeli** huolehtii yksikön käytännön hallinnoinnista ja huollosta. Hänen puoleensa voit kääntyä mm. matkakorvaus- ja lomamatka-asioissa. **Yksikön päällikkö** vastaa koko yksikkönsä hallinnosta, koulutuksesta ja hyvinvoinnista. Hänen kanssaan voi aina käydä keskustelemassa, koskivatpa ongelmat sitten sotilas- tai siviiliasioita.

Kahdenkeskisessä tulohaastattelussa tai ryhmäkeskusteluissa kouluttajasi ja yksikönpäällikkö tutustuvat alaisiinsa ja tarjoavat mahdollisuuden esittää omia toivomuksia ja kysymyksiä varusmiespalveluksesta. Keskustelujen tarkoitus on osaltaan helpottaa sopeutumista sotilaselämään.

Myös joukko-osaston tukihenkilöt (sotilaspappi, lääkäri, sairaanhoitaja, sosiaalikuraattori ja varusmiestoimikunta) ovat valmiita auttamaan ongelmien ratkaisemisessa. Sinulla on käytettävissä myös lähes ympäri vuorokauden Suomen Mielenterveysseuran valtakunnallinen kriisipuhelin 09 2525 0111.

Lomat ja vapaa-aika

Muut kuin palvelukseen tai lepoaikaan kuuluvat ajat ovat varusmiehen vapaa-aikaa.

Iltavapaa on palveluksen salliessa yleensä kello 17.30–21.30. Edellä olevasta ajasta voidaan poiketa koulutuksellisista tai valmiudellisista syistä, ruokailuvuorojärjestelyistä tai muista esim. huoltopalveluun tai järjestelyihin liittyvistä syistä johtuen. Vapaa-ajalla voit käyttää omia päätelaitteita.

Oikeus liikkua vapaa-aikana kasarmialueen ulkopuolella koskee myös alokkaita – kuitenkin vasta, kun sotilaallisen käytöksen perusteet on opittu. Tämä tavoite on pyrittävä saavuttamaan kahden ensimmäisen palvelusviikon aikana.

Lomalla ja vapaa-aikana saa käyttää siviilivaatteita kasarmialueen ulkopuolella. Lomalle tai vapaalle lähdetään ja palataan sotilaspuvussa.

Palveluksessa oleville taataan riittävä viikkolepo (VL). Viikkolevon ajankohdat on merkattu koulutussuunnitelmiin, jotka löytyvät yksikkösi ilmoitustaululta. Viikkolepopäivät suunnitellaan pääsääntöisesti viikonlopuille, mutta niitä voidaan suunnitella myös arkipäiville. Viikkolepo alkaa palveluksen jälkeen lepopäivää edeltävänä palveluspäivänä ja päättyy viimeisen viikkolepopäivän iltana pääsääntöisesti kello 21.00–23.00. Yleensä noin kerran kuukaudessa viikkolepoon liitetään henkilökohtainen loma (HL) Koko yksikköä koskevat henkilökohtaiset lomat on merkattu koulutussuunnitelmiin.

Lomalta tai vapaalta palaamiseen on syytä varata riittävästi aikaa, sillä myöhästyminen johtaa kurinpitotoimiin.

Lisätietoa lomista ja lomamatkoista, sivu 34

Sotilaskoti

Sotilaskoti on varusmiehen taukopaikka varuskunnassa. Sinne voit mennä vapaa-aikana rentoutumaan ja virkistäytymään erilaisten pelien, kirjojen, lehtien kahvilatuotteiden sekä nettikoneiden parissa. ”Sotkut” palvelevat taistelijoita myös pidempien maastoharjoitusten yhteydessä.

Vapaa-ajan liikunta

Useissa varuskunnissa on ajanmukaiset liikuntatilat. Vapaa-aikanasi voit käyttää varuskunnan sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja mm. uimahalleja, kuntosaleja, lenkkipolkuja, palloiluhalleja, kamppailusaleja ja sisäampumaratoja. Varusmiesten liikuntakerhot (VLK) järjestävät varuskunnissa monipuolista vapaa-ajan liikuntatoimintaa. Liikuntakerhoista ja niiden aikatauluista tiedotetaan mm. varusmiesten some-kanavilla ja info-näytöillä. Jos olet kiinnostunut jonkun lajin liikuntakerhon ohjaamisesta kysy lisätietoja varusmiestoimikunnalta (VMTK) tai paikalliselta sotilasurheiluseuralta.

Lisätietoja sotilasurheilu.fi

Valmennus- ja kilpailutoiminta

Sinulla on mahdollisuus jatkaa omaa liikuntaharrastustasi ja valmennus- sekä kilpailu-uraasi myös varusmiespalveluksen aikana. Varusmiehet voivat ottaa osaa

Puolustusvoimien kilpailutoimintaan, parhaat jopa kansainvälisellä tasolla. Mikäli kilpailet kansallisella huipulla, ota yhteyttä joukko-osastosi liikuntakasvatusupseeriin. Hän antaa neuvoja ja auttaa urheilukomennusasioissa.

Sotilaan vaatetus ja varusteet

Palvelusaikana varusmiehelle annetaan käyttöön paljon erilaista vaatetusta sekä varusteita. Kaikki materiaali on osa puolustusvoimien poikkeusolojen joukkojen varustusta. Jokaisen vastuulla on noudattaa materiaalin käytöstä ja huoltamisesta annettavia ohjeita. Oman viihtyvyyden ja palvelusturvallisuuden ylläpitämisen lisäksi oikealla huolenpidolla säilytetään materiaalille suunniteltu käyttöikä, vähennetään käyttökustannuksia ja varmistetaan varusteiden käyttökelpoisuus myös poikkeusolojen varalle tilanteen niin vaatiessa. Lisää materiaalivastuusta Puolustusvoiminen sosiaalisessa mediassa #materiaalivastuu.

Varusmiehen vaatetus koostuu eri vuodenaikoihin suunnitelluista taistelijan vaatevarusteista. Vastaat itse käyttöösi luovutetun vaatetuksen vaihdosta sopivan kokoisiin, puhtaisiin ja ehjiin varusvarastolla sekä niiden säilyttämisestä. Varusteiden huollosta annetaan ohjeita perusyksikössä heti palveluksesi alkaessa.

Taistelijan asu -kokonaisuuteen kuuluvat maastopuku, suojaliivi, kumisaappaat, kypärä, kuulonsuojaimet sekä kantolaitejärjestelmä reppuineen.

Varusmiesten palvelus- loma- ja paraatipuku on Maavoimissa, Ilmavoimissa ja Merivoimien maalla palvelevissa joukoissa maastopuku m/05. Merivoimissa varusmiesten vaatetuksena maastopuvun m/05 sekä meritaisteluasun m/95 lisäksi on myös Merivoimien aluksilla sekä kaikilla Rannikkolaivastossa palvelevilla varusmiehillä varusmiesten loma- ja paraatipuku m/30 ja päällystakki m/55.

Lisäksi jokaiselle varusmiehelle jaetaan mm.:
- lakanat, tyynyliina ja pyyheliina
- alusvaatteet ja sukat
- sormikkaat ja kintaat
- pakkassaappaat ja varsikengät
- selkäreppu ja kenttäruokailuvälineet
- verryttelyasu ja urheilujalkineet.

Erikoiskokoisille (erittäin iso- tai pienikokoiset) varusmiehille hankitaan sopivat varusteet viimeistään palveluksen aloittamisen yhteydessä otettavien mittojen mukaisesti. Sähköisessä ennakkokyselyssä kysytään myös poikkeavista vaatteiden ja kenkien kokonumeroista. Mikäli sinulla on poikkeavia varustekokoja, niin vastaa niitä koskeviin ennakkokyselyn kysymyksiin. Lomalla ja vapaa-aikana saa käyttää siviilivaatteita kasarmialueen ulkopuolella.

Ruokahuolto

Palvelusaikana varusmiehille tarjotaan varuskuntaravintoloissa, aluksilla sekä maasto-olosuhteissa suomalaiset ravitsemussuositukset täyttäviä, terveellisiä ja monipuolisia aterioita. Lääketieteelliset erityisruokavaliot pyritään poikkeuksetta ottamaan huomioon. Muut kuin lääketieteelliset dieetit toteutetaan Puolustusvoimien linjaus-

ten mukaisesti kohtuullisuusnäkökohdat huomioiden. Ruokahuollon tavoitteisiin kuuluu varusmiesten ruokatottumusten ohjaaminen terveyttä edistävään suuntaan sekä ylläpitää ja turvata riittävä ruokatarjonta kaikissa olosuhteissa palveluksen aikana.

Varuskuntaravintolassa ateriat ovat tarjolla itsepalvelulinjastolla. Arkisin tarjotaan aamiainen, lounas, päivällinen ja vapaaehtoinen iltapala. Sunnuntaisin tarjotaan pääsääntöisesti vahvennettu aamiainen, päivällinen ja vapaaehtoinen iltapala. Ruokatarjonta varuskuntaravintolassa perustuu 5 viikon kiertävään ruokalistaan, joka vaihtuu puolen vuoden välein. Maastossa tapahtuvaa ruokailua varten jokaiselle varusmiehelle jaetaan pakki ja lusikka-haarukka sekä tarvittavat kenttä-/termospullot. Maasto- ja kenttäkeitinruokailujen ruokatarjonta perustuu erillisiin ruokalistoihin, joissa on huomioitu harjoituksissa kasvava energiantarve. Maastoharjoituksissa, jotka toteutetaan lähellä varuskuntaa, ruoka tuodaan yleensä kuljetusastioissa varuskuntaravintolasta. Osassa harjoituksia palvelustaan suorittavat sotilaskeittäjät valmistavat ruokalistan mukaiset ateriat kenttäkeittimellä. Harjoitusten ja koulutustapahtumien ruokahuolto voidaan toteuttaa myös taistelumuonilla tai erilaisilla mukaan otettavilla aterioilla.

Majoitus

Varusmiehet majoitetaan palvelusaikana kasarmeihin. Perusyksikön majoitustuvat ovat keskimäärin 8–12 henkilölle. Kasarmirakennuksissa on myös luokka- ja sosiaalitilat sekä oleskelutilat vapaa-ajan viettoa varten. Useimmissa joukko-osastoissa on käytössä yhteismajoitus, jossa miehet ja naiset voidaan majoittaa samoihin tupiin. Majoittuminen yhteistupiin perustuu vapaaehtoisuuteen. Ketään ei majoiteta vasten tahtoaan tupaan, jossa on vastakkaista sukupuolta. Yhteistupiin on tavoitteena majoittaa mahdollisimman tasapuolinen määrä miehiä ja naisia. Sosiaalitilat (suihkut ja wc:t) ovat miehille ja naisille erilliset. Vaatteiden vaihto onnistuu myös muualla kuin tuvassa.

Sota-, taistelu- ja ampumaharjoituksissa majoitutaan yleensä 10 tai 20 hengen sotilastelttoihin. Miehet ja naiset majoittuvat harjoituksissa samoihin telttoihin. Laivapalveluksessa ei myöskään erillismajoitusta järjestetä. Teltoissa on puulämmitteinen kamiina, joten talvellakaan ei teltassa tarvitse palella. Kenttämajoitusta varten on käytössä makuupussi ja -alusta.

Terveydenhuolto

Varusmiesten terveydenhuolto alkaa jo ennen kutsuntoja kevään ennakkoterveystarkastuksilla. Palvelusaikana terveydenhuollon peruspalvelut järjestetään sairastuneille varusmiehille Sotilaslääketieteen keskuksen varuskunnallisilla terveysasemilla (sairaanhoitajan, lääkärin ja hammaslääkärin vastaanotot) ja erikoislääkäripalvelut toteutuvat alueellisilta siviilikumppanuussairaaloilta.

Saapumistarkastuksessa terveydenhuoltohenkilöstö tarkastaa alokkaiden terveydentilan ja arvioi palveluskelpoisuuden. Jos sinulla on lääkärintodistuksia tai sairaskertomuskopioita, niin ota ne mukaan palvelukseen tullessasi. Tarvittaessa tehdään lisätutkimuksia ja palveluskelpoisuusluokka määritetään uudelleen. Rokotusten voimassaolo tarkistetaan (rokotuskortti on tärkeää ottaa mukaan) ja varusmiehelle annetaan rokotusohjelman mukaiset rokotukset.

Puolustusvoimien järjestämät terveydenhuollon palvelut ja lääkkeet ovat varusmiehille maksuttomia.

Sairaanhoidon lisäksi Puolustusvoimien lääkintähuolto käsittää myös ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ja koulutuksen sekä terveydensuojelun, jolla tarkoitetaan mm. elintarvike-, vesi- ja kenttähygienian ohjausta ja valvontaa erityisesti maastoharjoituksissa.

Varuskunnissa lääkintähuollosta vastaa päällikkölääkäri, joka työskentelee varuskunnan terveysasemalla terveydenhuollon ammattihenkilöstön ja muun henkilöstön kanssa. Ne varusmiespalvelusta suorittavat henkilöt, joilla on terveydenhuoltoalan koulutus (esimerkiksi lääkärin tai sairaanhoitajan koulutus) osallistuvat osan palvelusajastaan lääkintähuollon toteuttamiseen koulutustaan vastaavissa tehtävissä. Osa varusmiehistä koulutetaan taistelupelastajaksi, lääkintämieheksi tai -ryhmänjohtajaksi.

Lääkinnän oppitunneilla ja harjoituksissa käsitellään terveysasioita, koulutetaan ensiaputaitoja sekä opastetaan miten toimia, jos sairastuu palveluksen aikana.

Varusmiespalveluksen aikana yleisimpiä terveysongelmia ovat ylähengitystietulehdukset sekä liikuntaan liittyvät rasituskivut ja vammat. Varusmiespalveluksen aloittaminen on iso elämänmuutos, josta voi joskus aiheutua myös henkisiä oireita. Näistä asioista voi halutes-

saan tulla keskustelemaan terveydenhuollon henkilöstön kanssa. Henkilökohtaisista huolista kärsivä varusmies voi aina myös hakeutua keskustelemaan joukko-osaston sosiaalikuraattorin tai papin kanssa.

Kun haluat tietoa ja tukea liittyen tupakan, nuuskan tai päihteiden käytön lopettamiseen, ota yhteyttä terveydenhuollon henkilöstöön.

Joukko-osastoissa järjestetään joka arkipäivä mahdollisuus terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanottoon. Vastaanottoa pitäviä hoitajia ja lääkäreitä sitoo vaitiolovelvollisuus kaikista terveystiedoista.

Sotilaspapit

Sotilaspappien työ on kansainvälisesti vakiintunut käytäntö lähes kaikissa Naton jäsenmaissa. Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa sotilaspappien tehtävänä on tukea henkisesti ja/tai hengellisesti kaikkia Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa palvelevia. Sotilaspapit myös kouluttavat sotilaan eettiseen toimintakykyyn sisältyviä aiheita ja osallistuvat poikkeusolojen suunnitteluun. Sotilaspapit ovat koko palvelusajan käytettävissä eettisten, moraalisten ja elämän tilanteisiin liittyvien kysymysten käsittelyyn.

Puolustusvoimien palveluksessa on luterilaisia ja ortodoksisia sotilaspappeja, jotka palvelevat kaikkia varusmiehiä uskontokunnasta ja vakaumuksesta riippumatta. Eettisen ja henkisen tuen lisäksi sotilaspapit tukevat hengellisissä kysymyksissä ja toimivat uskontoihin liittyvien kysymysten asiantuntijoina.

Sotilaspapit osallistuvat varusmiesten kokonaisvaltaista toimintakykyä ylläpitävän koulutuksen toteuttamiseen erityisesti eettisen toimintakyvyn aiheissa. Toimintakyvyn koulutuksiin osallistuvat kaikki varusmiehet.

Palvelusaikana pidettäviin hartaustilaisuuksiin osallistutaan osana palvelusta. Hartaustilaisuuden sijasta varusmies voi valita henkisen ja eettisen toimintakyvyn kehittämiseen liittyvän tilaisuuden. Palvelusajan ulkopuolella järjestettäviin hartaustilaisuuksiin osallistuminen on vapaaehtoista. Varusmiespalveluksen aikana voi suorittaa myös sotilasrippikoulun.

Varusmiehillä on mahdollisuus olla yhteydessä sotilaspappiin kaikissa elämäänsä ja palvelukseen liittyvissä kysymyksissä. Sotilaspapit tukevat jokaista henkilökohtaisen tarpeen ja elämäntilanteen mukaisesti kuuntelemalla, keskustelemalla ja auttaen löytämään ratkaisuja. Sotilaspappeja sitoo ehdoton vaitiolovelvollisuus. Sotilaspapit ovat osa jokaisen varuskunnan moniammatillista tukiverkostoa ja kriisitilanteiden psykososiaalisen tuen ryhmää.

Kirkollisen alan varusmiesten koulutuksesta sivulla 65.

Sosiaalikuraattorit

Sosiaalikuraattorit työskentelevät sosiaalialan ammattilaisina kaikissa joukko-osastoissa. Asevelvollisuuslain (1438/2007) mukaan asevelvollisella on oikeus saada tarvittaessa asiantuntevaa apua palvelukseensa liittyvissä sosiaaliturvaa koskevissa asioissa. Joukko-osaston sosiaalikuraattori tukee varusmiesten ja muun henkilöstön psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä järjestämällä sosiaalialan opetuksen, ohjauksen ja asiakasvastaanoton.

Sosiaalikuraattori neuvoo ja ohjaa sosiaalisten ja taloudellisten etuuksien ja asioiden hoitamisessa. Näitä ovat mm. toimeentulo-, sotilasavustus-, työ-, opinto- sekä ihmissuhdeasiat. Lisäksi sosiaalikuraattori toimii yhteistyötahona asevelvollisen tärkeisiin palveluihin kuten esimerkiksi etsivään nuorisotyöhön, Kelaan tai oppilaitoksiin. Sosiaalikuraattori on myös joukko-osaston moniammatillisen psykososiaalisen tuen ryhmän jäsen. Sosiaalikuraattoreiden kanssa käytävät keskustelut ovat luottamuksellisia.

Varusmiestoimikunta

Varusmiestoimikunnat ovat osa Puolustusvoimien organisaatiota ja joukko-osastojen toimintaa. Jokaisessa Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen varusmiehiä kouluttavassa joukko-osastossa toimii varusmiehistä koostuva varusmiestoimikunta (VMTK). Varusmiehet valitsevat keskuudestaan toimikunnan kehittämään varusmiesten asemaa ja palvelusolosuhteita. VMTK järjestää erilaisia vapaa-ajan aktiviteetteja ja tapahtumia varusmiehille, kuten esimerkiksi tulo- ja kotiuttamisjuhlia, kursseja, liikunta- ja kilpailutoimintaa, eri instrumenttien soittomahdollisuuksia ja pelivälineitä. Monissa joukko-osastoissa VMTK osallistuu myös varusmiesten lomakuljetuksien järjestämiseen.

Varusmiestoimikunta tekee aloitteita ja esityksiä joukko-osaston komentajalle ja ylempiin esikuntiin varusmiespalvelusta koskevissa asioissa. Toiminta on osa varusmiespalvelukseen kuuluvaa palautejärjestelmää. VMTK-toimihenkilöille voi kertoa palvelukseen liittyvistä asioista tai mahdollista epäkohdista. Varusmiestoimikunnat ovat saaneet vireille useita merkittäviä palvelusolosuhteisiin liittyviä uudistuksia.

Joukko-osaston varusmiestoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja ja tarvittaessa muita toimihenkilöitä sekä edustaja jokaisesta perusyksiköstä. Lisätietoja VMTK:sta saa Puolustusvoimien ja joukko-osastojen verkkosivuilta sekä joukko-osastojen VMTK-toimihenkilöiltä.

Aloitetoiminta

Varusmiespalveluksen aikana saattaa syntyä hyvältä tuntuva idea. Silloin kannattaa tehdä aloite! Aloite on ehdotus, joka toteutettuna voi parantaa tai kehittää Puolustusvoimien toimintaa, varusteita, palveluja tai palvelusturvallisuutta. Aloitteelta ei vaadita keksinnöllisyyttä, täydellistä uutuusarvoa eikä aloitteen tarvitse olla sellaisenaan valmis käyttöönotettavaksi. Jokaisella asevelvollisella on oikeus tehdä aloitteita suorittaessaan varusmiespalvelusta tai osallistuessaan kertausharjoituksiin.

Puolustusvoimien aloitetoimikunnat käsittelevät varusmiesten, reserviläisten ja henkilökunnan tekemät aloitteet, jotka liittyvät Puolustusvoimien toiminnan parantamiseen. Aloitteen voi jättää oman joukko-osaston aloitetoimikunnalle tai varusmiestoimikunnalle.

Johtajakoulutus
– ainutkertainen mahdollisuus

Tarkoitus, päämäärä ja tavoite

Johtajakoulutus aloittaa koko asevelvollisuusajan kattavan kehittymisen ja kasvamisen ihmisten johtajaksi. Varusmiespalveluksen aikana varusmiesjohtajille luodaan perusta ja myönteinen asenne jatkaa johtajana kehittymistä myös reservissä. Päämääränä on, että johtajat pystyvät reserviin siirryttyään kertausharjoituksissa sekä liikekannallepanossa aloittamaan joukkonsa johtamisen ja kouluttamisen itsenäisesti, omatoimisesti ja tehokkaasti.

Elinikäiset eväät johtajana kehittymiselle – opi oppimaan

Pyrkimällä johtajakoulutukseen varusmies saa suurta hyötyä tulevaisuuttaan ajatellen. Suurin osa Puolustusvoimissa johtajakoulutuksen saaneista henkilöistä menestyy erinomaisesti elämässään ja sijoittuu yhteiskunnassa arvostettuihin tehtäviin ja asemiin.

Johtajana kehittyminen on johtajana kasvamista. Tämä on meille jokaiselle elinikäinen haaste. Tähän haasteeseen voi vastata antamalla sattumalle tilaa ja oppimalla kantapään kautta, kuten sanotaan. Tämän haasteen voi toki kohdata myös toisella, systemaattisella tavalla – varmistamalla oppiminen ja pyrkimällä johtajakoulutukseen.

Johtajakoulutuksen ytimenä on ihmisten johtaminen ja johtajana kehittyminen. Ihmisten johtamista opetetaan ja opitaan syväjohtamisen pohjalta. Tavoitteena on kehittyä johtajaksi, joka rakentaa luottamusta sekä saa ihmiset innostumaan työstään, aikaansaa oppimista ja joka arvostaa toisia tasavertaisina ihmisinä.

Johtajana kehittyminen perustuu kurssien jälkeisen johtajakauden aikana tapahtuvaan toimintaan ja harjoitteluun oikeiden alaisten kanssa. Johtajakaudella oppimista tuetaan systemaattisella palautteella, johon kuuluvat myös johtajaprofiilit ja henkilökohtaiset kehittymissuunnitelmat. Tavoitteena on kyky arvioida omaa oppimista eli reflektoida sekä itseohjautuva toimintatapa.

Oppiminen taltioidaan sähköiseen johtajakansioon, joka jää omaksi reserviä varten. Reservi eli varusmiespalveluksen jälkeinen asevelvollisuusaika on pitkä aika. Se on aikaa, jolloin johtajana kehittyminen jatkuu siviilielämän kokemusten pohjalta.

Kaikilla on mahdollisuudet johtajakoulutukseen – omat kyvyt ratkaisevat

Johtajavalinnat tehdään pääsääntöisesti palveluksen kahdeksannella viikolla tai sen jälkeen. Valintamenettely on ehdottoman tasapuolinen, oikeudenmukainen ja perustuu tieteelliseen tutkimukseen.

Valinnassa vaikuttavat eniten palveluksessa osoitetut kyvyt ja persoonalliset johtajaominaisuudet. Sukupuoli, vanhempien ammatti tai koulutustausta ei vaikuta johtajavalintaan. Jokainen lähtee alokkaaksi tullessaan samalta viivalta.

Johtajakoulutus jakaantuu reservin aliupseerien ja upseerien koulutukseen. Kaikki johtajakoulutukseen valittavat käyvät aliupseerikurssin ensimmäisen jakson. Reserviupseereiksi koulutettavat jatkavat sen jälkeen reserviupseerikurssilla. Kurssien jälkeen johtajakoulutus jatkuu johtajakauden muodossa perusyksiköissä. Johtajakaudella kursseilta valmistuneet varusmiesjohtajat toimivat pääsääntöisesti seuraavan saapumiserän johtajina.

Johtajakoulutuksesta on hyötyä – suurin hyötyjä olet sinä itse

Varusmiesten saamaa johtajakoulutusta arvostetaan laajasti yhteiskunnassa. Arvostus näkyy opiskelussa ja työelämässä.

Syväjohtamisen johtajakoulutusohjelma on kehitetty niin, että se vastaa täysin myös siviiliorganisaatioiden vaatimuksia johtajana kehittymiselle. Työelämä kilpailee tällaisista osaajista jo nyt, lähitulevaisuudesta puhumattakaan.

Useimmat oppilaitokset, yliopistot ja korkeakoulut lukevat hyväksi opintopisteitä saadusta johtajakoulutuksesta. On syytä muistaa, että kukin oppilaitos, korkeakoulu ja yliopiston tiedekunta määrittää itse varusmiespalveluksen aikaisen koulutuksen, harjoittelun ja työkokemuksen lukemisen hyväksi oppilaitokseen pyrittäessä ja/tai itse opinnoissa.

On joitakin oppilaitoksia, yliopistoja ja korkeakouluja, jotka eivät vielä lue hyväksi varusmiespalveluksessa saatua johtajakoulutusta. Tiedot varusmiespalveluksen aikaisten opintojen hyväksilukemisesta saa kyseisestä oppilaitoksesta.

Kun jatkaa johtajana kehittymistä reservissä, on myös maanpuolustus osaavissa käsissä. Johtaja- ja koulutustaitoja voi syventää määräaikaisessa palveluksessa, pyrkimällä Maanpuolustuskorkeakouluun tai suorittamalla eritasoisia tutkintoja oppilaitoksissa.

Suurin hyötyjä on kuitenkin johtaja itse. Kasvaminen ihmisenä, kehittyminen johtajana ja oppimaan oppiminen on suuri voimavara koko loppuelämän. Kannattaa varautua siihen, että johtajatodistusta ja -kansiota tarvitaan monissa yhteyksissä siviilielämässä.

Reserviupseerikoulutus, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, annetaan Maasotakouluun kuuluvassa Reserviupseerikoulussa Haminassa ja Hattulassa (Maavoimat) tai Merisotakoulussa Suomenlinnassa (Merivoimat) tai Ilmasotakoulussa Tikkakoskella (Ilmavoimat).

Aliupseerikursseja järjestetään lähes jokaisessa joukko-osastossa. Erikoisalojen aliupseerikurssit järjestetään pääsääntöisesti keskitetysti alaan erikoistuneessa joukko-osastossa.

Sodista saadut kokemukset osoittavat, että laajaan reserviin perustuvissa Puolustusvoimissa sekä aliupseerien että reserviupseerien on saatava samankaltainen johtajakoulutus. Tämän takia molemmille ryhmille annetaan samanmittainen ja valtaosin yhtenevä johtamis- ja kouluttamistaidon koulutus.

Varusmiehestä huolehditaan

Varusmiehestä huolehditaan koko palveluksen ajan. *Tässä kirjasessa on perustiedot varusmiehen ja hänen omaistensa sosiaaliturvasta ja taloudellisista etuuksista sekä muista tukitoimista. Varusmiehiä neuvovat joukko-osastossa-lähimmät esimiehet, sosiaalikuraattori ja varusmiestoimikunnat.*

Nämä tiedot perustuvat vuoden 2024 tilanteeseen.

Pyri järjestämään siviiliasiat sellaiseen kuntoon ennen palvelusta, etteivät ne paina liikaa mieltä palvelusaikana.

Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos

Jos sinulle syntyy pakottava tarve muuttaa saapumiserääsi tai joukko-osastoasi esimerkiksi alkaneen huoltajuuden, vaikean taloudellisen tilanteen, opintojen tärkeän vaiheen, asuinpaikan muutoksen, sairauden, vamman tai muun oleellisen syyn vuoksi, niin ota yhteys omaan aluetoimistoon palveluksen alkamisajan muutosta varten. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen tulossa olevan naisen on kirjallisesti (sähköposti tai kirje) ilmoitettava omaan aluetoimistoon, mikäli ei aio aloittaa palvelustaan.

Lisätietoja palveluksen aloittamisajan tai paikan muuttamisesta sivulla 16.

Sotilasavustus

Sotilasavustus on Kansaneläkelaitoksen (Kela) maksama etuus, joka perustuu sotilasavustuslakiin (781/1993).

Sotilasavustusta maksetaan asevelvolliselle ja naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle ja asepalveluksessa olevan omaiselle palvelusajalta. Avustukseen oikeutettuja omaisia ovat palveluksessa olevan aviopuoliso, rekisteröity parisuhteen osapuoli, avopuoliso (jonka kanssa palveluksessa olevalla on yhteinen alaikäinen lapsi), palveluksessa olevan oma lapsi ja ottolapsi, aviopuolison lapsi sekä huoltoon pysyvästi sijoitettu lapsi. Muille omaisille ei voida myöntää sotilasavustusta.

Avustusten saamiseen vaikuttavat palveluksessa olevan ja sotilasavustukseen oikeutettujen omaisten tosiasiallisesti käytettävissä olevat nettotulot. Avustuksen määrä vähenee nettotuloja vastaavalla summalla. *Omaisuus tai siitä saatava tuotto ei vaikuta sotilasavustuksen saamiseen tai määrään. Palvelusta suorittavan palkka- ja yrittäjätuloissa on kuitenkin 300 euron suojaosa. Suojaosa tarkoittaa summaa, jonka palveluksessa oleva voi ansaita nettona kuukaudessa ilman, että se vaikuttaa sotilasavustuksen määrään.* Asepalveluksessa olevalle itselleen voidaan maksaa opintolainojen korot ja asumisavustusta.

Opintolainojen korot voidaan korvata sotilasavustuksena, jos ne erääntyvät maksettaviksi palvelusaikana tai palveluksen päättymiskuukauden aikana. Kela edellyttää, että et ole anonut opintotukea sen tai edeltävän lukukauden aikana, jolloin korko erääntyy maksettavaksi. Jos olet saanut opintotukea, lisätään korko lainapääomaan. Korot maksetaan joko hakijalle itselleen tai suoraan pankkiin. Hae korkoavustusta niin hyvissä ajoissa, että Kela ennättää maksaa korvauksen eräpäivään mennessä. Korkojen korvaamisessa otetaan tuloina huomioon vain asevelvollisen omat sotilasavustukseen vaikuttavat tulot. Sotilasavustuslaissa tarkoitettujen omaisten tuloja ei oteta huomioon.

Asumisavustuksena korvataan vakinaisen vuokraasunnon, asumisoikeusasunnon, osaomistusasunnon tai omistusasunnon todelliset asumismenot. Asumismenoina otetaan huomioon vuokra, vastike, vesimaksut, asuntolainojen korot, sähkö- ja kaasumaksut sekä omakotitalon säännönmukaiset hoitomenot. Sähkö- ja vesilaskut korvataan, jos ne erääntyvät maksettaviksi palvelusaikana tai palveluksen päättymiskuukauden aikana. Internet-, sauna- ja autopaikkamaksut, takuuvuokra, vuokraennakko, asunnonvälityspalkkio tai kiinteistövero eivät ole korvattavia asumismenoja. Kotivakuutus voidaan korvata toimeentulotuen avulla. Asumisavustuksen saamiseksi asunto on pitänyt hankkia noin 3 kuukautta ennen palveluksen aloittamista, ellei sen myöhempään hankkimiseen ole perusteltua syytä (perheen perustaminen, opiskelun tai työn aloittaminen toisella paikkakunnalla ym.). Lisäksi asumisavustusta hakevan on pystyttävä osoittamaan, että maksaa asumismenonsa itse.

Omaiselle maksettavaan sotilasavustukseen voi kuulua perusavustus, asumisavustus ja erityisavustus.

Perusavustuksen on tarkoitus kattaa jokapäiväisiä menoja esim. ravinto, vaatetus, puhelinkulut ja vakuutusmaksut, joihin muut tulot eivät riitä. Perusavustuksen täysi määrä on sama kuin kansaneläke (775,40 euroa kuukaudessa). Perusavustukseen vaikuttaa siihen oikeutettujen omaisten määrä: ensimmäiselle tuen saajalle avustus on 100 %, toiselle 50 % ja kolmannelle tai useammalle 30 % täydestä määrästä. *Kela maksaa elatusapuun oikeutetulle lapselle elatusavun suuruisen määrän silloin, jos asevelvollinen ei kykene maksamaan sitä palveluksensa aikana. Jos asevelvollisella on tuloja, Kela ottaa ne huomioon maksettavan elatusavun määrässä. Kela ei myönnä elatustukeen oikeutetulle lapselle perusavustusta.*

Erityisavustuksena voidaan maksaa omaiselle tarpeellisina ja määrältään kohtuullisina menoina esimerkiksi *muut kuin vähäiset terveydenhoitomenot (esim. lääkärin määräämät lääkkeet, sairaalamaksut, hammashoitokulut sekä näön tarkastuksesta ja silmälasien hankinnasta aiheutuneet menot), lasten hoitoon liittyvät menot (esim. lastenvaunut, -rattaat, sänky tai turvaistuin keskimääräisen hintatason mukaisena), omaisen opintolai-*

nan korot, muuttokustannukset, hautauskustannukset sekä työmatkakustannukset, jotka ylittävät 750 euroa vuodessa. Erityisavustuksen myöntämisen edellytys on, että menot eivät kuulu perusavustukseen ja ettei hakija saa niistä korvausta muualta.

Sotilasavustusta haetaan verkossa (kela.fi/omakela) aikaisintaan kuukautta ennen palveluksen aloittamista. Toinen vaihtoehto on, että täytät ja tulostat hakemuslomakkeen Sotilasavustus SA1 (pdf). Postita hakemus ja liitteet Kelaan osoitteeseen Kela, PL 10, 00056 KELA. Hakemuksen tekee varusmies itse, avustukseen oikeutettu omainen tai hänen huoltajansa. Ohjeita täyttöä ja mahdollista muutoksenhakua varten saa Kelan verkkosivuilta sekä joukko-osastojen sosiaalikuraattoreilta. Sotilasavustuksessa ei ole takautuvaa hakuaikaa.

Sotilasavustusta maksetaan sen kuukauden alusta, jona sitä on haettu, aikaisintaan kuitenkin palveluksen aloittamispäivästä kotiuttamiskuukauden loppuun. Avustusta voidaan myöntää sen jälkeen, kun Kela on saanut tiedon joukko-osastolta palveluksen aloittamisesta. Muista ilmoittaa Kelaan olosuhteidesi muutoksista, jotta etuus voidaan maksaa sinulle oikein. Maksuun vaikuttavat esimerkiksi asumismenojen tai tulojen muuttuminen tai lapsen syntymä. Ilmoituksen voit tehdä asiointipalvelussa, puhelimitse tai palvelupisteessä. Sotilasavustusta ei tarkisteta tulojen muutoksen vuoksi, jos tulo on kertaluonteinen ja kohdistuu kokonaan takautuvaan aikaan.

Sotilasavustus on veroton. Kela maksaa avustuksen yleensä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä hakijan ilmoittamalle suomalaiselle pankkitilille.

Avustuspäätökseen voi hakea muutosta *37 päivän sisällä OmaKelassa päätöksen postituspäivästä* tai kirjallisesti. Kirjallinen valitus toimitetaan osoitteeseen Kela, PL 10, 00056 KELA.

Opinnot

Varusmiespalvelus kannattaa suorittaa ennen pitkäaikaisen opiskelun aloittamista. Jos sinut on hyväksytty johonkin oppilaitokseen, niin opiskelun aloituksesta tai niiden jatkamisesta palveluksen jälkeen on sovittava oppilaitoksen kanssa. **Tarkista oman oppilaitoksesi opintojen aloitus-/jatkamismahdollisuus.** Varusmiespalveluksen aikana voit myös suunnitella palveluksen jälkeisiä opintoja, hakea opiskelemaan ja osallistua pääsykokeisiin. Opiskeluun liittyviin asioihin voit tutustua ja osallistua yhteishakuun osoitteessa opintopolku.fi. Ohjausta ja neuvontaa opiskeluun liittyvissä asioissa saat joukko-osaston sosiaalikuraattorilta. Varusmiespalveluksen aikana ei makseta opintotukea.

Muu toimeentulotuki, sosiaalipalvelut ja -turvaetuudet

Sinulla ja perheelläsi on tarpeen mukaan oikeus hakea kaikkia tarvitsemiasi lakisääteisiä sosiaaliturvaetuuksia, esim. toimeentulotukea ja sosiaalipalveluita (kotihoito, päivähoito, sosiaalineuvonta) tai Kelan yleistä asumistukea sekä muita yhteiskunnan tarjoamia palveluita. Sosiaalikuraattori neuvoo sinua näihin etuuksiin ja palveluihin liittyvissä asioissa.

Virka- ja työsuhde

Lain maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta (305/2009) mukaan virka- tai työsuhdetta ei saa päättää palvelukseen määräämisen perusteella tai palvelusaikana. Kotiuttamisen jälkeen sinulla on oikeus palata aiempaan työhösi. Jos tämä ei ole mahdollista, sinulle on tarjottava aikaisempaa työtä vastaavaa työsopimuksen tai palvelussuhteen mukaista työtä ja, jos tämäkään ei ole mahdollista, muuta sopimuksen mukaista työtä. Työnantaja saa irtisanoa palvelusta suorittavan työntekijän työsopimuksen taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla vain, jos työnantajan toiminta päättyy kokonaan tai lakkaa. Työnantajan joutuessa konkurssiin tai työnantajan kuollessa työsopimus voidaan irtisanoa noudattamalla 14 vuorokauden irtisanomisaikaa.

Ilmoita siis työnantajallesi palveluksen aloittamispäiväsi viimeistään kaksi kuukautta ennen palveluksen alkamista ja sovi alustavasti paluustasi samaan työhön. Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle työhön paluusta viimeistään 14 päivää ennen aiottua työhön palaamista. Tee ilmoitus työhön paluusta jo palveluksessa olon aikana, mikäli tarkoitus on aloittaa työt välittömästi palveluksen päätyttyä. Töihin on palattava 14 päivän kuluessa ilmoittamisesta, jollei toisin sovita. Jos työntekijä ei ole tehnyt ilmoitusta viimeistään kuukauden kuluessa palveluksen päättymisestä tai keskeytymisestä, työnantaja saa katsoa työsopimuksen purkautuneeksi.

Kertausharjoituksen jälkeen on kuitenkin palattava työhön välittömästi palveluksen aiheuttaman työssäkäynnin esteen lakattua.

Älä katkaise työsuhdetta varusmiespalveluksen takia!

Yrittäjyys

Jos olet yrittäjä, niin mieti yritystoiminnan turvaaminen palvelusaikana. Pyri järjestämään yrityksen liiketoimintaan liittyvät sekä omat ja perheen taloudelliset asiat siten, että voit hoitaa niitä palvelusaikana vain rajoitetusti (lomat, vapaa-aika). Joukko-osastoissa pyritään kuitenkin suhtautumaan säännösten puitteissa joustavasti yritystoiminnan hoitamiseen. Yrittäjänä sinua neuvoo myös oma keskusjärjestösi.

Maatalousyrittäjä

Maatalousyrittäjä, joka täyttää sijaisavun yleiset edellytykset, voi saada sijaisapua asevelvollisuuden suorittamisen ajaksi. Tarkempia tietoja saa omasta kunnanvirastosta.

Työttömyys

Jos olet työtön, sinun on ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto) varusmiespalveluksesi alkamisesta ja huolehdittava palveluksen aloittamiseen saakka ilmoittautumisvelvollisuudestasi. Samoin sinun on ilmoitettava varusmiespalveluksesta työttömyyskassallesi, jos saat ansiosidonnaista työttömyyskorvausta.

Verotus

Tulojen määrän aleneminen varusmiespalveluksen vuoksi voi alentaa tai poistaa ennakonpidätyksen verotuksessa. Verotoimistossa asioidessasi ota mukaan todistus palveluksessa olostasi tai palveluksen aloittamismääräys ja selvitys tuloistasi.

Veroilmoitus ja muut veroasiat (vero-oikaisu, verovalitus, jäännösverojen maksaminen, maksulykkäyksen hakeminen) on tehtävä määräajassa. Ilmoituksessa on syytä mainita varusmiespalvelus tulojen alenemisen perusteena. Päiväraha ja sotilasavustus eivät ole veronalaisia tuloja, joten niitä ei tarvitse ilmoittaa.

Eläke

Varusmiespalvelus ei kerrytä eläkettä.

Laina-asiat ja velkaantuminen

Varusmiehen päiväraha kattaa vain pienet kasarmielämään liittyvät menot, joten tulotason muutoksen vaikutus mahdollisten lainojen ja muiden maksujen suorittamiseen kannattaa ottaa huomioon jo etukäteen.

Pankin tai muun luotonantajan kanssa voi yrittää sopia lainojen lyhennysten siirtämisestä tai osamaksujärjestelyistä. Sakon saa yleensä siirrettyä maksettavaksi varusmiespalveluksen jälkeen. Ulosottomiehen kanssa voi myös sopia maksujärjestelyistä.

Vältä lainanottoa ja osamaksukauppoja ennen palvelusta ja palvelusaikana! Esimerkiksi pikavipit, maksukorttiluotot ja matkapuhelinlaskut saattavat aiheuttaa maksuvaikeuksia.

Ajokortti

Mikäli olet saanut B-luokan ajo-oikeuden 1.7.2018 tai sen jälkeen, ei sinulta edellytetä enää muuta ajokorttiin liittyvää koulutusta, ellei sinua ole määrätty ajokieltoon toistuvien liikennerikkomusten vuoksi.

Passi ja esteettömyys

Esteettömyys voidaan antaa kotimaassa ja ulkomailla asuvalle passia varten aina sen vuoden loppuun, jolloin täyttää 28 vuotta. Kun asevelvollisuuteen liittyvät asiat on asianmukaisesti hoidettu, on esteettömyys voimassa senkin jälkeen.

Työ- ja palvelusturvallisuus (TPT)

Varusmiesten työ- ja palvelusturvallisuudesta (TPT) huolehditaan siten, että palvelus voidaan suorittaa kaikissa tilanteissa terveellisessä ja turvallisessa ympäristössä. Palveluksessa noudatetaan Puolustusvoimien omia turvallisuusmääräyksiä (sotilaallinen koulutus ja harjoittelu) sekä työturvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä. Puolustusvoimien työ- ja palvelusturvallisuustoiminnan tavoitetila on nolla tapaturmaa sekä avoin ja aloitteellinen ilmoituskulttuuri. Tavoitteena on aina ehkäistä vahingot ennakolta. Siinä on merkittävä rooli varusmiesten ja henkilökunnan tekemillä TPT-ilmoituksilla (turvallisuushavainto, läheltä piti -tilanne tai tapaturma), joiden pohjalta toimintaa kehitetään. On tärkeää, että varusmiehet ilmoittavat avoimesti omille esimiehilleen havaitsemistaan vaaratilanteista, jotta onnettomuudet voidaan ennaltaehkäistä. Puolustusvoimissa on käytössä TPT-ilmoituksien hallintajärjestelmä (PVRIPO), johon jokainen varusmies voi tehdä TPT-ilmoituksen esimerkiksi omalla mobiilipäätelaitteella PVMOODLE:n kautta. Sähköisen ilmoituslomakkeen löydät PVMOODLE:n etusivulta nimellä "PVRIPO" tai käyttämällä alla olevaa QR-koodia.

Vapaa-aika- ja lomajärjestelyissä otetaan huomioon liikenneturvallisuustekijät. Nuorten miesten riski kuolla liikenteessä henkilöauton kuljettajana on muita ikäryhmiä suurempi, joten varusmiehille on tarjolla lomakuljetuksia julkisilla kulkuvälineillä (juna, linja-auto, lentokone) tai joukko-osaston järjestämin yhteiskuljetuksin.

Joukko-osaston varusmiestoimikunnassa on työ- ja palvelusturvallisuusasiamies. Hän osallistuu joukko-osaston työ- ja palvelusturvallisuustoimintaan ja tuo sinne havaintojaan kentältä. Joukko-osaston /hallintoyksikön työ- ja palvelusturvallisuuspäällikkö koordinoi TPT-toimintaa ja toimii asiantuntijana TPT-asioissa.

Terveyshaittaepäilyt

Puolustusvoimien tavoitteena on, että sen toimitilat ovat tarkoitukseensa sopivia ja käyttäjilleen turvallisia ja terveellisiä. Huono sisäilma saattaa viihtyvyyshaitan lisäksi aiheuttaa myös terveyshaittaa, joka voi ilmetä erilaisina oireina ja sairauksina.

1. Tunnista ongelma

Sisäilman laadun arviointi on suurelta osin aistinvaraista ja siksi havaintosi ovat tärkeitä. Sisäilman tulisi olla raikasta ja lämpötilan sopiva. Lisäksi ilmanvaihdon pitäisi olla riittävä, mutta vetoisuuden ei tulisi häiritä. Sisäilman huonosta laadusta kertoo esim. ilman tunkkaisuus, kuivuus, pölyisyys ja voimakkaat hajut. Tavallisimpia huonosta sisäilmasta johtuvia oireita ovat hengitysteiden, silmien ja ihon ärsytysoireet. Mikäli oireet helpottuvat viikonloppuvapailla ja pidemmillä lomilla, on kasarmin sisäilmaa syytä epäillä oireiden aiheuttajaksi.

2. Ilmoita epäilys

Mikäli epäilet kasarmillasi sisäilmaongelmaa, on myös omien etujesi mukaista ilmoittaa siitä eteenpäin. Ilmoitusten perusteella käynnistetään sisäilmaongelman selvittäminen, tarvittavat korjaavat toimet ja mahdollisen terveyshaitan poistaminen. Varusmiehet ilmoittavat havaintonsa lähiesimiehelle, vääpelille, paikalliselle varusmiestoimikunnalle tai joukko-osaston työ- ja palvelusturvallisuuspäällikölle. Terveytesi kannalta tärkeää on, että kerrot oireista myös terveysasemalla.

3. Pidä tupasi siistinä

Huonon sisäilman yleisiä syitä kasarmilla ovat epäjärjestys, pölyisyys ja märkien varusteiden kuivattaminen tuvissa ja varustekaapeissa. Ajoittain rasittavilta tuntuvat päivittäiset siisteystarkistukset suoritetaan siis hyvästä syystä. Mikäli tilassa vetää tai ilmanvaihto ei toimi, tulee ottaa yhteys esimiehen kautta kunnossapitoon. Lämmityspattereiden termostaatteja ja ilmanvaihdon venttiileitä ei saa peittää eikä säätää itse. Viemäriverkostoon (esim. lavuaarit, WC ja suihkutilat) ei saa laittaa sinne kuulumatonta tavaraa, josta voi seurata tukkeutumia tai hajuhaittoja. Sisäilman laatuun voit näin myös itse vaikuttaa pitämällä hyvää huolta tupasi siisteydestä ja ilmoittamalla havaitsemistasi ongelmista.

Sotilastapaturma ja palvelussairaus

Jos loukkaannut varusmiespalvelusaikanasi tapaturmaisesti tai sairastut palveluksen aiheuttamaan sairauteen, puolustusvoimat huolehtii palvelusaikana hoidostasi. Kun palveluksesi on päättynyt tai keskeytyy tapaturman/palvelussairauden johdosta, Valtiokonttori vastaa vamman tai palvelussairauden hoitokustannuksista sekä muista lainmukaisista korvauksista (Laki sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta, 1521/2016). Lisätietoa: valtiokonttori.fi/sotilastapaturmat.

Sotilastapaturmalain perusteella myönnettäviin korvauksiin ovat oikeutettuja aseellista tai aseetonta varusmiespalvelusta suorittavat asevelvolliset, vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat naiset sekä siviilipalvelusmiehet. Korvausta voivat saada myös reservin koulutustapahtumiin, kutsuntaan, aluetoimiston järjestämään tarkastukseen tai sotilasopetuslaitoksen pääsykokeeseen osallistuneet.

Korvausta saat sellaisesta tapaturmasta, joka on sattunut palveluspaikalla tai siihen kuuluvalla alueella. Korvausta suoritetaan myös tapaturmasta, joka on sattunut asevelvollisuuteen liittyvällä matkalla tai varusmiehen palvelusajaksi laskettavalla vapaa-ajalla tai lomalla.

Palvelussairautena pidetään ammattitautilain mukaisen ammattitaudin lisäksi myös sairauksia, jotka palvelus on todennäköisesti aiheuttanut tai joita palvelus on olennaisesti pahentanut.

Korvausasian vireillepano käynnistyy täyttämällä sotilastapaturma-/palvelussairausilmoitus joukko-osaston tapaturma-asiamiehen kanssa. Vahingoittunut tai sairastunut voi tehdä korvaushakemuksen Valtiokonttoriin myös itse internetissä osoitteessa asiointipalvelu.valtiokonttori.fi/sotilastapaturmat.

Lomaketta täytettäessä tarvitaan:

- omat pankkitunnukset tai mobiilivarmenne
- tapaturmaa/palvelussairautta koskevat liitteet tai OmaKannan potilasasiakirjat
- palveluksen alkamis- ja päättymispäivä/arvioitu keskeyttämispäivä
- tapaturman tai palvelussairauden tiedot (tukena tapaturmaseloste): missä tapahtui, milloin, tapaturman kuvaus
- tilinumero (IBAN; FI….)

Jos jotain tietoja puuttuu, ilmoituksen täyttämisen voi keskeyttää ja jatkaa myöhemmin (6 kk).

Ota myös käyttöön SUOMI.fi viestit-palvelu, jonka kautta voit helposti ja tietoturvallisesti asioida Valtiokonttorin kanssa.

Päivärahat ja muut korvaukset

Oppaaseen kirjatut tiedot perustuvat vuoden 2024 tilanteeseen.

Varusmiehen päiväraha

Varusmiehen päiväraha on porrastettu palvelusajan mukaan 5,90 euroa (1–165 pv), 9,80 euroa (166–255 pv) ja 13,65 euroa (256–347 pv). Päivärahaa maksetaan pankkitilille kaksi kertaa kuukaudessa perjantaisin. Päivärahaa maksetaan jokaiselta palveluspäivältä mukaan lukien vapaat ja lomat. Palveluspäiviksi ei lueta henkilökohtaisen syyloman (HSL) lomapäiviä eikä luvatonta poissaoloa palveluksesta.

Naisten varusraha

Naisten sotilasvaatetus on sama kuin miehillä. Sellaisen henkilökohtaisen varustuksen, jota ei järjestetä Puolustusvoimien puolesta, hankkimiseen maksetaan vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle naiselle varusrahaa 1,50 euroa/päivä samoin perustein kuin päivärahaa.

Lisäpäiväraha ulkomailla palveleville

Ulkomailla tapahtuvan palveluksen ajalta, esimerkiksi kansainvälisissä valmiusjoukkoharjoituksissa, voidaan varusmiehille maksaa 11,00 euroa lisäpäivärahaa henkilökohtaisten kulujen peittämiseksi.

Hyppy- , sukellus- ja lentolisät

Lisäksi erityiskoulutettavat varusmiehet saavat erilaisia lisiä seuraavasti: laskuvarjojääkärit hyppyperuskurssista kokonaisuutena 110,00 euroa ja sen jälkeen enintään 20 hypyltä 22 euroa kerta; sukeltajat 13,50 euroa sukelluspäivältä; lentokoneenohjaajat ensimmäisen yksinlennon jälkeen lentolisää 182,56 euroa kuukaudessa.

Ruoka- ja majoitusraha

Ruoka- ja majoitusrahaa maksetaan sellaiselta komennusmatkalta, jonka aikana Puolustusvoimat ei voi järjestää ruokailua tai majoitusta.

Kotimaan komennuksella ruokarahaa maksetaan 13,50 e silloin, kun Puolustusvoimat ei järjestä muonitusta. Muonituksella tarkoitetaan tässä yhteydessä lämmintä ateriaa (lounasta tai päivällistä) normaaliksi katsottavana varuskuntaruokailun ajankohtana. Korvaus voidaan maksaa kaksi kertaa matkavuorokaudessa silloin, kun asevelvolliselle ei järjestetä lounasta eikä päivällistä. Ruokarahan maksu ei ole sidottu enää komennusmatkan kestoon.

Ulkomaille suuntautuneelta komennusmatkalta maksetaan 30 e kultakin matkan alkamishetkestä lasketulta vuorokaudelta silloin, kun Puolustusvoimat ei järjestä muonitusta.

Majoitusrahan määrä jokaiselta komennukselta, josta kello 21.00–06.00 välisenä aikana on vähintään 4 tuntia sellaista aikaa, jota ei ole käytetty matkustamiseen 55,00 euroa ja ulkomaan komennukselta 100,00 euroa. Mikäli komennuksesta aiheutuvat todelliset kustannuk-

set ylittävät edellä mainitut euromäärät saadaan lasku maksaa vain Pääesikunnan luvalla.

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalle maksetaan kotihoidon ajalta ruokarahaa 13,50 euroa vuorokaudelta

Lomat ja vapaat

Asevelvollisuuslain ja -asetuksen nojalla myönnettäviä lomia ovat *kuntoisuusloma* (KL), *henkilökohtainen loma* (HL) ja *henkilökohtainen syyloma* (HSL).

Kuntoisuuslomaa (KL) voidaan myöntää palveluaikanaan erityisesti kunnostautuneelle varusmiehelle yhteensä enintään 20 päivää.

Henkilökohtaiseen lomaan (HL) on jokaisella varusmiehellä oikeus: 6 päivää (165 pv), 12 päivää (255 pv) tai 18 päivää (347 pv). HL -lomaa myönnetään ilman erikseen tarvittavaa syytä ja se on tarkoitettu varusmiehen henkilökohtaisten asioiden hoitamiseen. Osa HL -lomapäivistä käytetään koulutussuunnitelmiin liittyen yksikön yhteisinä HL -päivinä (165 päivää palvelevien osalta 4 päivää, 255 päivää palvelevien osalta 9 päivää, 347 päivää palvelevien osalta 12 päivää) siten, että varusmiehillä on yleensä yksi arkiperjantai tai maanantai henkilökohtaista lomaa koulutusjaksoa (6 viikkoa) kohti. Näitä yksikön yhteisiä HL -päiviä ei tarvitse anoa, mutta jäljelle jäävät HL-päivät sekä ansaitut KL -lomat tulee varusmiehen itse anoa. Mikäli tiedossa on palvelusajalle osuvia pääsykokeita, kannattaa näitä lomapäiviä varata niihin valmistautumiseen ja niissä käyntiin.

Henkilökohtaista syylomaa (HSL) voidaan varusmiehelle myöntää pakottavista henkilökohtaisista syistä enintään 6 kuukautta. On huomioitava, että henkilökohtainen syyloma pidentää palvelusaikaa lomaa vastaavalla ajalla. Esimies voi myöntää HSL -loman esimerkiksi seuraavista syistä: opinnot, taloudelliset syyt, perheasiat, urheilukilpailut tai luottamustehtävät.

HSL -loman vaihtoehtona voi olla eräsiirron anominen. Varusmiehelle voidaan lisäksi antaa lääkärinlausunnon perusteella, lähiomaisen kuolemantapauksen, tämän vakavan sairauden tai muun henkilökohtaisen pakottavan syyn takia vapautusta muusta palveluksesta (VMP). Vapautuksen muusta palveluksesta myöntää perusyksikön päällikkö (enintään 72 h). Pääsykokeisiin osallistumiseen tulee käyttää ensisijaisesti lomia (HL ja KL) ja ellei niitä ole käytettävissä voit anoa VMP:tä tai HSL:aa.

Matka-ajan pidennystä voidaan myöntää, mikäli varusmiehen yhdensuuntainen matkustaminen kotipaikkakunnalle kestää yleisiä kulkuneuvoja ja/tai järjestettyä kuljetusta käyttäen yli kuusi tuntia. Lomaa tai viikkolepoa pidennetään siltä osin, jonka matkustaminen kestää yli tämän kuuden tunnin.

Ulkomaille saa matkustaa lomalla. Tällöin loma-anomuksen kohdassa "osoite loman aikana" mainitaan osoite ulkomailla. Matkustamisesta ulkomaille ei tarvitse tehdä erillistä lupa-anomusta. Sotilaspukua ei saa käyttää ulkomailla ilman joukko-osaston myöntämää lupaa.

Viikkolepopäivät (VL) suunnitellaan koulutussuunnitelmissa 1-4 vapaapäivän kokonaisuuksina pääsääntöisesti viikonlopuille, mutta niitä voidaan suunnitella myös arkipäiville. Edellä mainitut koulutussuunnitelman mukaiset henkilökohtaiset lomavuorokaudet (HL) suunnitellaan pääsääntöisesti viikkolevon yhteyteen.

Iltavapaat tarjoavat mahdollisuuden palautumiseen, omatoimiseen vapaa-ajan viettoon tai osallistumiseen moniin varusmiestoimikunnan järjestämiin tapahtumiin, vapaa-ajan kerhoihin tai liikuntaan.

Vapaa-aika- ja lomamääräyksistä saa tietoa perusyksiköissä esillä olevista ohjeista.

Tilapäinen työskentely on mahdollista vapaa-aikana ja lomilla, kunhan se ei haittaa varusmiespalveluksen normaalia suorittamista. Tilapäisiä töitä tehtäessä on hyvä muistaa tapaturmavakuutuksen voimassaolo ja tulojen vaikutus mahdolliseen sotilasavustukseen.

Lomamatkat

Varusmiehellä on oikeus maksuttomiin lomamatkoihin koti- tai asuinpaikkakunnalle tai muulle sellaiselle paikkakunnalle Suomessa, jonne on erityisiä siteitä. Maksuttomat matkat saat myös palveluksen aloittamisen ja kotiuttamisen yhteydessä. Lomamatkojen aikana on käytettävä lomapukua.

Lomamatkojen matkalippujen varaamista varten sinulle annetaan palveluksen aloituksen jälkeen kertakäyttö- tai kestokoodit. Matkaliput VR:n junamatkoille kauko- ja lähiliikenteeseen sekä kiskobussien matkoille (huom! ei HSL) varataan VR Matkalla -mobiilisovelluksesta, tai vr.fi -sivustolta. Lisäksi saat varusmieskorttiisi viivakooditarran, joka toimii matkalippuna, jos junan kaikki eko-luokan paikat on myyty loppuun. Matkaliput linja-auto-, metro- ja raitiovaunuliikenteeseen sekä HSL-liikenteeseen varataan Matkahuollon Reitit & Liput -mobiilisovelluksesta. Pitkille matkoille voit myös saada lentoliput joukko-osaston määrittämin perustein. Usein varuskunnista järjestetään kuljetus lähimmille rautatie- ja linja-autoasemille tai lomakuljetus linja-autoilla suoraan kotipaikkakunnalle tai -seudulle.

Käytä Sinäkin turvallista ja mukavaa joukkoliikennettä!

Ulkomailla asuvat

Asevelvollisuuslain mukaan jokainen miespuolinen Suomen kansalainen on asevelvollinen. Monikansalaisella on mahdollisuus vapautua asevelvollisuuden suorittamisesta. Siksi toisen maan kansalaisuuden saamisesta on etenkin kutsunta- ja varusmiesikäisenä ilmoitettava sotilasviranomaisille ja ulkomailla Suomen edustustolle.

Monikansalaisesta kerrotaan lisää sivulla 17.

Asevelvollisen yhteysviranomaisena toimii Suomen edustusto. Ennen palveluksen aloittamista on syytä hoitaa ainakin kansalaisuuteen liittyvät asiat; terveydentilan muutoksiin liittyvät lääkärintarkastukset; passiin, viisumiin, työ- ja oleskelulupiin ja niiden voimassaoloon liittyvät asiat; sotilasavustuksen saamiseen (Kelan toimisto) liittyvät asiat; palveluksen aloittamiseen liittyvät matkaliput.

Lisäksi palveluksen aloittavan on itse hoidettava asuntoon, työhön tai opiskeluun ja verotukseen ulkomailla liittyvät ilmoitukset ja asiat. Laki takaisinottovelvollisuudesta virkaan tai työhön on voimassa vain Suomessa.

Ulkomailla asuvien maksuttomien lomamatkojen kiintiöistä kerrotaan myöhemmin kohdassa Matkat ulkomaille ja Suomeen. Palveluksen alettua on perusyksikön vääpelin kanssa selvitettävä välittömästi korvausasiat

tulomatkan kustannuksista. Ulkomaan matkaliput palveluksen aikana hankkii perusyksikön vääpeli.

Varusmiehen ulkomailla asuvat omaiset ovat oikeutettuja saamaan sotilasavustusta samoin perustein kuin Suomessa asuvan varusmiehen omaiset. Ulkomailla asuva varusmies saa sotilasavustusta siellä olevan asuntonsa säilyttämiseksi palvelusaikana sekä Suomessa sijaitsevaan asuntoon, jonka on mahdollisesti joutunut hankkimaan palveluksen vuoksi. Sotilasavustuksen sisältö on kerrottu tarkemmin kohdassa Sotilasavustus.

Ulkomailla asuvan on hyvä muistaa, että sotilastapaturmalaki kattaa myös lomat ja siihen liittyvät matkat ulkomailla; sairausvakuutuslain mukaiset etuudet ja vanhempainraha eivät koske ulkomailla asuvia; toimeentulotukea voi hakea KELA:sta (sosiaalikuraattori neuvoo).

Ulkomailta palvelukseen tulevalla on oikeus asioida viranomaisen kanssa äidinkielellään, joten tulkkipalvelut järjestetään tarvittaessa. Varusmieskoulutuksessa käytetään suomen tai ruotsin kieltä.

Matkat ulkomaille ja Suomeen

Pysyvästi ulkomailla asuvat (vakituinen osoite ulkomailla) ja sieltä palvelukseen saapuneet varusmiehet saavat matkakiintiöiden puitteissa ulkomailla sijaitsevalle kotipaikkakunnalle palvelusajan pituudesta riippuen 1–4 matkaa:

- 165 päivää palvelevalla Euroopassa asuvalla kaksi matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla yksi matka
- 255 päivää palvelevalla Euroopassa asuvalla kolme matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla yksi matka
- 347 päivää palvelevalla Pohjoismaissa asuvalla neljä matkaa, muualla Euroopassa asuvalla kolme matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla kaksi matkaa.

Edellä mainittujen kiintiöiden lisäksi varusmiehelle voidaan myöntää maksuton edestakainen ulkomaanmatka, jos kysymyksessä on läheisen omaisen vakava sairaus, kuolema tai hautaaminen, omat häät, oman lapsen syntymä tai ristiäiset.

Palveluksen aloittamismatkaa varten matkaliput (laivaliput Itämerellä ja lentoliput) on ensisijaisesti hankittava Carlson Wagonlit (CWT) asiakaspalvelutiimin kautta sähköpostiosoitteessa pv.fi@contactcwt.com. Ohje matkalippujen hankkimisesta lähetetään palveluksen aloittamismääräyksen mukana. Itse hankituista lipuista on mahdollista saada rahat takaisin, kun olet matkustanut edullisimmalla matkustustavalla ja toimittanut matkustamiseen liittyvät kuitit ja tositteet hakemuksen liitteinä välittömästi palveluksen alettua joukko-osastossa perusyksikkösi vääpelille.

Matkan ajankohdan on liityttävä välittömästi (4 viikkoa) palveluksen aloittamiseen. Aiemmin tulleiden perusteltu hakemus on lähetettävä aluetoimiston ratkaistavaksi.

Matkustamiskustannukset ulkomailta ja ulkomaille korvataan vain, jos asut ulkomailla vakinaisesti.

Kotiuttamismatkan korvaaminen ulkomaille edellyttää, että peruste, pysyvä asuminen ulkomailla, on edelleen voimassa. Korvaukseen oikeuttavan matkan tulee liittyä välittömästi (4 viikkoa) kotiuttamiseen. Tätä pitempää viipymisaikaa koskevat vapaamuotoiset perustellut hakemukset on lähetettävä joukko-osaston ratkaistavaksi.

Perusyksikkö hankkii palveluksen aikana lento- ja laivaliput lomamatkoille matkakiintiöiden puitteissa sekä palveluksen päätyttyä kotiutusmatkan matkaliput.

Lentolippuja ei yleensä hankita Ruotsissa asuville.

Vanhempainvapaa ja vanhempainraha

Avioliitossa tai avoliitossa olevalle varusmiehelle myönnetään lapsen syntymän yhteydessä yhtäjaksoisesti tai

varusmiehen palvelus- ja perhetilanne huomioon ottaen jaksotettuna 12 päivän vanhempainvapaa. Vanhempainvapaa ei vaikuta palvelusajan pituuteen.

Vanhempainvapaa on yleensä aloitettava kuukauden kuluessa lapsen syntymästä, mutta esimerkiksi syntyneen lapsen tai äidin sairauden vuoksi vanhempainvapaa voi alkaa myöhemminkin. Lapsen syntymä näytetään toteen syntymätodistuksella tai vaadittaessa kotikunnan lastenvalvojan todistuksella.

Lapsen hoitoon osallistuessaan varusmies voi saada Kelasta vanhempainrahaa.

Vanhempainrahaa voi saada, jos maanpuolustusvelvollisuutta varusmiespalveluna suorittava on lapsen vanhempi ja huoltaja sekä on vanhempainvapaalla tai muulla lomalla palveluksesta ja hoitaa lasta. Vanhempainrahan vähimmäismäärä on 31,99 euroa arkipäivältä. Vanhempainrahan vähimmäismäärän voi tarkistaa Kelan verkkosivuilta (www.kela.fi/lapsiperheet). Vanhempainrahaa haetaan verkossa (www.kela.fi/omakela) tai Kelasta lomakkeella Vanhempien etuudet (SV 15). Vanhempainraha on saajalleen verotettavaa tuloa.

Varusmiesten kriisien ehkäisy ja tukitoimet

Puolustusvoimien tarjoama varusmiesten henkisen tuen tukiverkko muodostuu joukko-osaston asiantuntijoiden (lääkäri, sosiaalikuraattori, sotilaspappi) lisäksi esimiehistä ja palvelustovereista. Palvelustovereiden, varusmiestoimikuntien ja varusmiesesimiesten rooli varusmiesten kriisien ehkäisyssä ja tukitoimissa on merkittävä, sillä nuorten saattaa olla helpompaa puhua ikäistensä kanssa kuin itseään vanhemmille ihmisille. Jokainen varusmies voi toimia vertaistukena ja keskustelukumppanina palvelustoverilleen. Mikäli sinulla tuntuu vaikealta palveluksessa ja ahdistaa, niin ota yhteyttä lähimpiin esimiehiin, joukko-osaston asiantuntijoihin ja kiireellisissä tapauksissa viivytyksettä lääkäriin tilanteen arviointia ja mahdollista hoitoa varten.

Palveluksen keskeytyessä etsivän nuorisotyön Aikalisätoiminta auttaa

Joskus varusmiespalvelus saattaa keskeytyä, lykkääntyä tai peruuntua odottamatta. Kun suunnitelmat menevät uusiksi, on Aikalisän paikka. Sosiaalikuraattorit käyvät kotiutumiskeskusteluja tuen tarpeessa olevien varusmiesten kanssa. Palveluksensa keskeyttävät varusmiehet ohjataan etsivän nuorisotyön Aikalisätoiminnan piiriin aina tarvittaessa. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat heille ilmoitettuihin nuoriin yhteydessä, ja ovat nuorten tukena sen aikaa ja sillä tavalla kuin he itse sitä toivovat.

Mikään asia ei ole liian pieni tai suuri yhdessä etsivien kanssa ratkottavaksi. Tapaamisten sopiminen itselle mieleiseen paikkaan käy nopeasti. Etsivän kanssa voit miettiä luottamuksellisesti, kuinka saisit toivomaasi kuntoon esimerkiksi

- ihan arkipäiväiset tekemiset ja ihmissuhteet
- opiskelu-, harrastus- ja työkuviot
- toimeentulon ja asumisen kysymykset sekä
- terveyden ja mielen hyvinvoinnin.

Etsivä nuorisotyöntekijä on rinnalla kulkija, joka auttaa selvittämään, miten ottaa seuraava askel. Kaikki alle 29-vuotiaat nuoret ja heidän läheisensä voivat myös itse olla milloin tahansa yhteydessä kuntansa etsivään nuorisotyöhön.

Aikalisän paikka - tukea asevelvollisille kutsunnoissa ja kaikissa palveluksen vaiheissa -animaatio: https://youtu.be/F90A1ZoaTcM

Löydä oman kuntasi etsivät nuorisotyöntekijät: https://www.entit.fi/

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä asiallinen käyttäytyminen varusmiespalveluksessa

Puolustusvoimat on monimuotoinen yhteisö, joka kokoaa eritaustaisia ihmisiä yhteen. Syrjimätön, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen palvelusympäristö jossa käyttäydytään asiallisesti, on jokaisen varusmiehen oikeus. Hyvin toimivassa varusmiespalveluksessa on eri sukupuolilla, sekä syntyperältään ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan erilaisilla ihmisillä yhtäläiset mahdollisuudet tehdä valintoja, kehittyä varusmiespalveluksessa ja tulla palkituksi.

Jokaisen varusmiehen velvollisuus on omalta osaltaan rakentaa ja ylläpitää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaa toimintakulttuuria ja huolehtia siitä, että ketään ei perusteettomasti aseteta muihin nähden eriarvoiseen asemaan. Särmä sotilas ei syrji. Puolustusvoimien toimintakulttuuriin ja sotilaan käyttäytymiseen kuuluvat myös hyvät käytöstavat. Syrjintää ja epäasiallista käyttäytymistä ei Puolustusvoimissa hyväksytä. Simputus, kiusaaminen ja häirintä ovat rangaistavia tekoja. Jokaisen varusmiespalvelusta suorittavan on huolehdittava siitä, että käyttäytyy itse asiallisesti. Esimiehillä on erityinen vastuu oman joukkonsa toimintatavoista ja ilmapiiristä. Mikäli esimiehen tietoon tulee alaisiinsa kohdistuvaa syrjintää tai epäasiallista käyttäytymistä, on hänen velvollisuutensa puuttua siihen. Perusyksiköiden päälliköiden vastuulla on huolehtia siitä, että kaikki oman yksikön varusmiehet tietävät miten epäasiallisen kohtelun tilanteissa toimitaan. Lisätietoa menettelytavoista kiusaamis- häirintä- ja simputustapauksissa on esim. Sotilaan käsikirjassa, perusyksiköiden ilmoitustauluilla ja tupakansioissa.

Kysymyksiä varuskunnan arjesta?

Liity joukko-osastosi saapumiserän Instagram -ryhmään, niin saat tietoa intistä ja hyödyllisiä vinkkejä palveluksesi aloittamiseen ja palveluksesta suoriutumiseen. Ryhmiä ylläpitävät edellisen saapumiserän varusmiehet, niin kutsutut Some-varusmiehet. Heiltä voit myös kysyä mieltä askarruttavista asioista esim. yksityisviestillä. Linkit ryhmiin löydät ennen palveluksen aloittamista saapuvasta alokasinfosta. Tervetuloa tutustumaan varuskunnan arkeen ja palvelustovereihisi somessa!

Sotilasoikeudenhoito

Sotilasoikeudenhoito perustuu rikoslain 45 luvun säännöksiin sotilasrikoksista sekä sotilasoikeudenkäyntilakiin ja lakiin sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa. Varusmiehet ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hyväksytyt naiset ovat sotilasoikeudenhoidon alaisia siitä alkaen, kun he ovat saapuneet tai ovat olleet velvollisia saapumaan suorittamaan asepalvelustaan. Järjestelmän piirissä he ovat kotiuttamiseensa asti, myös vapaa-ajallaan ja lomillaan. Sellaiset henkilöt, jotka on määrätty palvelukseen, mutta jotka eivät ole saapuneet joukko-

osastoonsa, saattavat syyllistyä luvattomaan poissaoloon tai karkaamiseen.

Kurinpitovaltaa ovat oikeutetut käyttämään perusyksikön (komppania/ patteri/ lentue/ viirikkö) päällikkö ja hänen suoranaiset esimiehensä sekä perusyksikön vääpeli. Kurinpitomenettelyssä voidaan varusmiehelle määrätä suoritetun esitutkinnan jälkeen kurinpitorangaistus (muistutus, poistumiskielto, ylimääräinen palvelus, varoitus, kurinpitosakko). Joukkoyksikön komentajan, perusyksikön päällikön tai perusyksikön vääpelin kurinpitopäätökseen saa hakea muutosta (ratkaisupyyntö) joukko-osaston komentajalta. Joukko-osaston komentajan tai häntä ylemmän kurinpitoesimiehen kurinpitopäätökseen ja joukko-osaston komentajan ratkaisupyynnön perusteella antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla (kurinpitovalitus) tuomioistuimeen.

Eduskunnan oikeusasiamies valvoo sotilasoikeudenhoidon laillisuutta. Lain mukaan oikeusasiamiehen tulee erityisesti seurata varusmiesten oikeuksia ja kohtelua.

Oikeusapu

Myös varusmiehelle voi tulla eteen oikeudellisia ongelmia, joihin hän tarvitsee asiantuntevaa apua. Etenkin oikeudenkäynneissä on usein tarpeen käyttää lainoppinutta avustajaa.

Varusmies voi saada itselleen oikeudellisen asian hoitamista varten avustajan kokonaan tai osittain valtion varoilla. Oikeusapua tarjoavat julkiset oikeusavustajat, asianajajat ja luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat. Osoitteessa oikeus.fi annetaan tarkempaa tietoa oikeusavusta ja muutakin tietoa oikeuslaitoksen toiminnasta.

Ennakoi reserviin siirtyminen

Saatat kokea hetkellistä neuvottomuuden ja tyhjyyden tunnetta heti varusmiespalveluksen jälkeen. Tiivis ja tapahtumarikas palvelus on takana ja juuri saadut uudet ystävät ovat poissa. Ystäviin voi edelleenkin pitää yhteyttä ja reserviin siirtymistä helpottaa, kun ryhdyt ajoissa suunnittelemaan tulevaisuutta; töihin menoa, opintoja tai tulevaa ammattia. Sosiaalikuraattori ja varusmiestoimikunnat ovat tässäkin vaiheessa tukenasi.

Ammattiasiat ja palvelustodistus

Sotilaskoulutuksessa saat sellaista osaamista, josta voi olla hyötyä myös siviiliammatissa. Varusmiehenä saatu sotilaskoulutus rinnastetaan eräiltä osin eri ammatteihin tarvittavaan harjoitteluaikaan ja varusmiesaika voidaan lukea alakohtaiseksi työkokemukseksi.

Moniin työpaikkoihin pääsyä edistää, että on suorittanut varusmiespalveluksen ja saanut erikois-, tai johtamiskoulutusta. Varusmiespalveluksesta avautuu myös väylä rauhanturvaajaksi, valmiusjoukkoihin tai sotilasuralle. Työnantaja ei välttämättä voi kysyä sinulta suoritetusta varusmiespalveluksesta, mutta voit itse siitä kertoa esim. cv:ssä.

Kaikki varusmiespalveluksen suorittaneet saavat palvelustodistuksen, johon on merkitty suoritetut kurssit sekä henkilöarviointi. Todistuksesta on hyötyä työelämässä (työkokemus) ja oppilaitoksissa (hyväksiluettavuus). Oppilaitokset päättävät itsenäisesti kuinka varusmiespalveluksen suorittaminen luetaan hyväksi opinnoissa.

Ohi on

Jos sinulla on työpaikka, niin ilmoita työhön paluustasi hyvissä ajoin työnantajalle. Muistathan, että sinulla on oikeus palata omaan tai vastaavaan työtehtävään tai virkaan.

Jos olet työtön, sinun on ilmoittauduttava työ- ja elinkeinotoimistoon ja oltava yhteydessä ammattiliittosi työttömyyskassaan.

Jos sinulla on opiskelupaikka, niin ilmoita oppilaitokselle opintojesi alkamisesta ja hoida opintotukiasiasi kuntoon.

Yrittäjänä sinun on ilmoitettava tarvittaessa kotiutumisestasi eläkelaitoksellesi.

Jos olet palveluksen aikana saadun tapaturman tai palvelussairauden vuoksi työkyvytön, pyydä joukko-osaston lääkäriltä tästä todistus, hoida korvausasia Valtiokonttorin kanssa ja hae KELA:sta tarvittaessa sairauspäivärahaa tai toimeentulotukea.

Sinulla ja omaisillasi on aina oikeus saada arvio toimeentulotuen tarpeesta (KELA) ja muista sosiaaliturvaetuuksista (KELA) sekä kunnan sosiaalipalveluista (kotikunnan sosiaalitoimisto/-keskus).

Kertausharjoitukset ja vapaaehtoinen maanpuolustus

Varusmiespalveluksen jälkeen asevelvollinen siirretään reserviin. Reservi muodostaa pääosan Puolustusvoimien sodan ajan henkilöstöstä.

Kertausharjoituksista maksetaan reserviläisille reserviläispalkkaa (vuoden 2024 tilanne):

- miehistö 66,82 euroa/pvä
- aliupseerit 70,16 euroa/pvä
- upseerit ja erikoisupseerit 73,50 euroa/pvä ja
- kaikille verotonta reserviläispäivärahaa 5,90 euroa/pvä

Lakisääteisten kertausharjoitusten lisäksi reserviläinen voi vapaaehtoisen maanpuolustuksen kautta ylläpitää ja kehittää sotilaallisia taitojaan sekä oman sodan ajan joukkonsa yhteenkuuluvuutta ja henkeä osallistumalla Puolustusvoimien vapaaehtoisiin harjoituksiin tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kursseille.

Puolustushaarat
ja aselajit

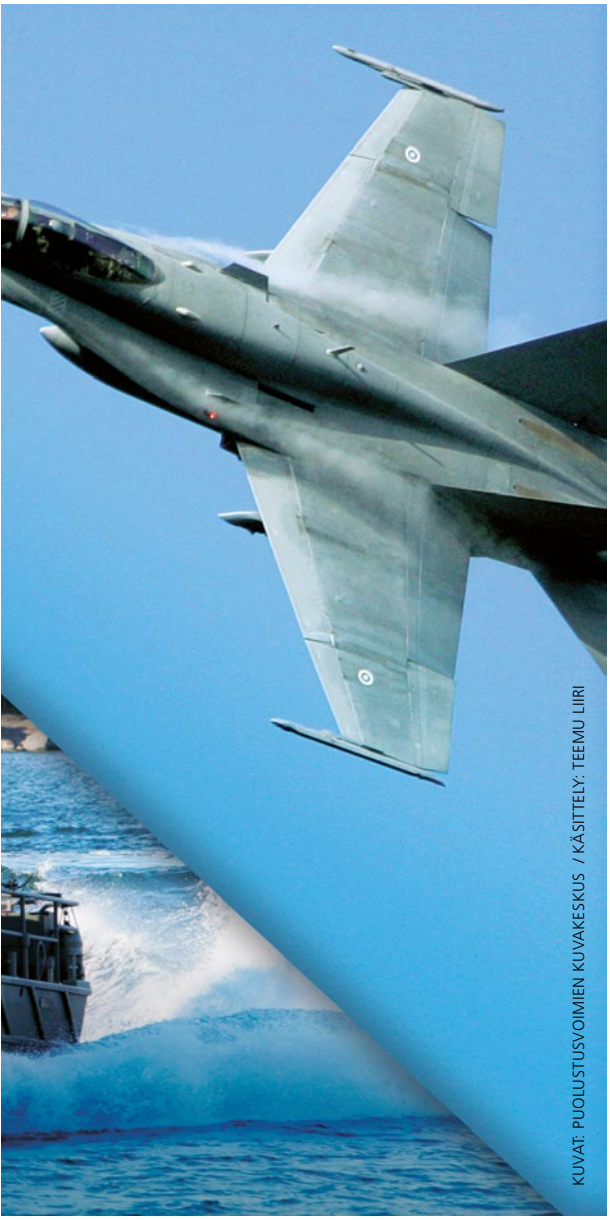
KUVAT: PUOLUSTUSVOIMIEN KUVAKESKUS / KÄSITTELY: TEEMU LIIRI

Tavoitteena sodanajan joukko

Varusmieskoulutuksen tarkoituksena on kouluttaa ja harjaannuttaa asevelvolliset sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin ja siten luoda edellytykset sodan varalta tarvittavien joukkokokonaisuuksien tuottamiselle. Tämä edellyttää, että jokainen asevelvollinen koulutetaan kykyjensä ja taipumustensa mukaisiin sodan ajan tehtäviin. Varusmiesten koulutus tapahtuu Maavoimissa, Merivoimissa, Ilmavoimissa tai Rajavartiolaitoksessa.

Sodan ajan joukon kouluttaminen ajoittuu miehistön palvelusajan (165 päivää) loppujaksolle, jota kutsutaan joukkokoulutusjaksoksi. Joukkokoulutusjakso kestää kuusi viikkoa. Tavoitteena on, että harjoittelu ja muu toiminta tapahtuu koko koulutusjakson ajan mahdollisimman todenmukaisissa olosuhteissa sodan ajan kokoonpanossa, samoissa joissa myös harjoitellaan kertausharjoituksissa. Joukkokoulutusjakso on koko varusmieskoulutuksen taidollinen ja tiedollinen huipentuma.

Koulutuksen onnistunut toteutus edellyttää johtajilta oikeaa suhtautumista alaisiin. Rehti ja tiukka sotilaallinen kuri kuuluu toki koulutukseen, mutta johtajien on ymmärrettävä vastuunsa alaistensa hyvinvoinnista. Samoin alaisina toimivien on ymmärrettävä johtajien vastuu joukon toiminnasta ja koulutuksesta. Kaikki, niin koulutettavat kuin kouluttajakin, kuuluvat samaan joukkoon ja toimivat saman päämäärän hyväksi.

Alokasjakso on kaikille samansisältöinen

Varusmiespalveluksen aloittava alokasjakso on koulutuksen sisällön osalta kaikille varusmiehille pääosin samanlainen. Jakson aikana jokainen saa sotilaan peruskoulutuksen ja suorittaa sotilaan perustutkinnon. Alokasjakso on yhdenmukainen kaikissa puolustushaaroissa ja aselajeissa.

Alokasjaksolla tehdään koulutushaaravalinnat. Valintoja tehtäessä pyritään ottamaan huomioon myös varusmiehen halukkuus kyseiseen koulutukseen. Alokasjakson jälkeen varusmiesten koulutus eriytyy koulutushaaroittain.

Maavoimat

Maavoimat muodostaa pääosan sodanajan Puolustusvoimien vahvuudesta. Rauhan aikana Maavoimien joukko-osastojen päätehtävänä on kouluttaa valmiutta kohotettaessa perustettavat Maavoimien joukot. Maavoimiin kuuluu jalkaväki-, kenttätykistö-, ilmatorjunta-, pioneeri-, viesti-, huolto- ja nykyisin myös helikopterijoukkoja.

Jalkaväki

Jalkaväki muodostaa Maavoimien rungon. Taistelussa sen tehtävänä on yhteistoiminnassa muiden aselajien kanssa torjua ja lyödä vihollinen. Jalkaväki siirtyy nykyaikaisilla telakuorma-autoilla tai panssariajoneuvoilla. Toiminnan nopeus on menestyksen saavuttamisen edellytys.

Taistelutehtävien suorittaminen vaatii kykyä liikkua sekä jalan että suksilla. Jalkaväkimiehiltä vaaditaan hyvää fyysistä kuntoa, henkistä kestävyyttä ja oma-aloitteisuutta tehtävien täyttämisessä.

Jalkaväessä koulutetaan noin puolet palvelukseen astuvista varusmiehistä. Monipuolinen koulutus jakautuu useisiin koulutushaaroihin, joita ovat
– jääkärikoulutus,
– tiedustelu-, lentotiedustelu- ja erikoisjoukkokoulutus,
– kranaatinheitinkoulutus,
– panssarintorjuntakoulutus,
– panssarikoulutus sekä
– sotilaspoliisikoulutus.

Kaikissa koulutushaaroissa osa varusmiehistä koulutetaan aliupseereiksi ja osa reserviupseereiksi. Henkilökohtaisten taistelijan taitojen ja nykyaikaisten taisteluvälineiden käytön oppiminen sekä johtajakoulutus ovat mielenkiintoista ja haasteellista toimintaa.

Jalkaväkeä koulutetaan eri puolilla maata:
– Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä ja Rovaniemellä
– Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
– Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
– Maasotakoulussa, Haminassa
– Utin jääkärirykmentissä, Kouvolassa
– Panssariprikaatissa, Hattulassa
– Porin prikaatissa, Säkylässä ja Niinisalossa
– Kaartin jääkärirykmentissä, Helsingissä

Lentotiedustelu on uusimpia Maavoimien varusmieskoulutuslinjoista. Koulutus on monipuolista aina laaja-alaisesta teoriaopetuksesta fyysisesti kuormittavaan tiedustelukoulutukseen. Lentotiedustelussa voit palvella niin miehistö kuin johtajatehtävissäkin.

Vaikka joukko-osastojen alueelliset olosuhteet ja erikoisalat antavat koulutukseen erityispiirteitä, koulutus on niissä pääpiirtein samanlaista ja tähtää tehokkaan taistelijan ja hänen johtajansa kouluttamiseen.

Kenttätykistö

Kenttätykistö on monipuolinen ja tekninen aselaji. Käytössä on uudenaikaisin kalusto, kuten maalinpaikannuslaitteet, laseretäisyysmittarit, lämpökamerat, valonvahvistimet, tykistötutkat sekä tietotekniikka eritasoisissa laskimissa, viestijärjestelmissä sekä simulaattoreissa. Kenttätykistön tärkein tehtävä on taistelun tukeminen oikea-aikaisella ja tarkalla tulenkäytöllä. Tämä toteutetaan ampumalla tykeillä, telatykeillä ja raketinheittimillä aina 80 kilometrin etäisyyksille saakka.

Kenttätykistössä palvelevia kutsutaan tykkimiehiksi. Tykkimiehenä on mahdollisuus kouliintua reservin up-

seeriksi, aliupseeriksi tai miehistön tehtävään. Aselaji on johtajien, viestimiesten, tutkamiesten, mittausmiesten, tulenjohtajien, tiedustelijoiden, tuliasemamiesten ja eri tukitehtävissä toimivien muodostama kokonaisuus.

Toiminta on useiden eri ryhmien ja partioiden yhteistoimintaa. Aselajissa vallitseva tykkimieshenki syntyy tietoisuudesta, että jokaisen panos on yhtä tärkeä päämäärän saavuttamiseksi.

Kenttätykistön varusmiehiä koulutetaan:
– Porin prikaatissa, Niinisalossa
– Panssariprikaatissa, Hattulassa
– Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
– Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
– Maasotakoulussa, Haminassa

Ilmatorjunta

Ilmatorjuntayksiköt tuottavat tappioita vastustajan ilma-aseelle ja suojaavat taistelujoukkoja sekä sotilas- ja siviilikohteita vastustajan ilmahyökkäyksiltä. Yksiköt on varustettu ilmatorjuntaohjuksin ja -tykein sekä johtamis- ja valvontajärjestelmin. Ilmatorjuntaohjukset ovat tehokkaita ja teknisesti vaativia taisteluvälineitä, joilla luodaan alueellisesti ilmatorjunnan painopiste. Keskipitkän kantaman ITO12- (Nasams) -ohjusjärjestelmällä suojataan tärkeitä alueellisia kohteita, tärkeimpiä joukkoja ja sotilaskohteita sekä tuotetaan tappioita ilmahyökkääjälle. Lyhyen ja erittäin lyhyen kantaman ITO05 ja ITO05M ohjusjärjestelmät soveltuvat hyvin tappioiden tuottamiseen taistelujoukkojen alueella. Ammusilmatorjunnalla täydennetään ohjusilmatorjunnan suorituskykyä. Ammusilmatorjunta-aseiden kaliiperi vaihtelee 12,7 mm:n ilmatorjuntakonekivääristä 35 mm:n ilmatorjuntakanuunaan.

Ilmatorjuntajoukkojen johtamiseen käytetään kehittynyttä johtamisjärjestelmää, joka mahdollistaa reaaliaikaisen tilannekuvan muodostamisen ja taistelunjohtamisen.

Ilmatorjunta-aselajin miehistö ja ryhmänjohtajat koulutetaan Hattulassa Parolannummella, Kouvolassa Vekaranjärvellä sekä Rovaniemellä Someroharjulla. Reservinupseerit koulutetaan Haminassa.

Ilmatorjunta-aselaji tarjoaa teknisesti haastavia tehtäviä sekä miehistö- että johtajatehtäviin koulutettaville. Johtamis- ja asejärjestelmien teknistymisestä johtuen erityisesti elektroniikka- ja tietotekniikka-alan koulutuksen saaneiden henkilöiden tarve on kasvanut.

Yksittäisenä erityisryhmänä tarvitaan RC-lennokkitoiminnan harrastajia radio-ohjattujen maalilennokkien lennättäjiksi. Henkilön on ilmoitettava mahdollinen halukkuutensa tähän tehtävään viimeistään aloittaessaan palveluksen ilmatorjuntakoulutusta antavassa joukkoosastossa.

Ilmatorjunnan varusmiehiä koulutetaan:
– Jääkäriprikaatissa, Rovaniemellä
– Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
– Panssariprikaatissa, Hattulassa

Viesti

Viestitoiminnan tehtävänä on tukea taistelua perustamalla, ylläpitämällä ja suojaamalla esikuntien johtamispaikat sekä rakentamalla, ylläpitämällä ja suojaamalla viestijärjestelmä. Viestitoiminta mahdollistaa joukkojen johtamisen, tiedustelun ja tulenkäytön. Viestiaselajin koulutuksessa sinulle tulee tutuksi nykyaikainen taistelukenttä ja yhteistoiminta iskuportaan ja sen taistelua tukevien muiden aselajijoukkojen kanssa. Viestiaselaji tarjoaa mielenkiintoisia tehtäviä sinulle, joka olet kiinnostunut tekniikan tuomien mahdollisuuksien hyödyntämisestä. Viesti- ja tietoliikennetekniikan koulutus on eduksi, mutta ei välttämätöntä, viestiaselajiin hakeutuvalle.

Käytössä oleva kalusto ja järjestelmät ovat nykyaikaisia ja edustavat kehityksen kärkeä. Viestiasemat ja komentopaikat perustetaan pääasiassa joko ajoneuvoihin tai siirrettäviin kontteihin. Ajoneuvoalustoina ovat pyörä- ja tela-alustaiset panssariajoneuvot, telakuormaautot sekä maastokuorma-autot.

Viestiaselajin koulutus jakaantuu viiteen linjaan: viestiasema-, komentopaikka-, hallinta-, huolto ja viestitekninen linja. Aliupseerit koulutetaan samoissa joukko-osastoissa miehistön kanssa. Reserviupseerit saavat koulutuksensa Maasotakoulun Reserviupseerikoulussa Haminassa ja Maasotakoulun Panssarikoulussa Hattulassa.

Erityishakujen ja valintakokeiden kautta viestiaselajiin valitaan ICT-varusmiehet, kybervarusmiehet ja viestiteknisen linjan varusmiehet. Viestiteknisen linjan varusmiehet vastaavat rakennuksien kaapeloinnista ja osallistuvat niihin liittyvien tietojärjestelmien ylläpitoon. Edellisten lisäksi mahdollisuutenasi on hakeutua tiedusteluradistikoulutukseen.

Viestiaselajin järjestelmäkoulutusta annetaan:
– Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä
– Kaartin jääkärirykmentissä, Helsingissä
– Porin prikaatissa, Säkylässä
– Karjalan prikaatissa, Kouvolassa
– Kainuun prikaatissa, Kajaanissa
– Panssariprikaatissa, Hattulassa

Tiedusteluradistikoulutusta annetaan:
- **Karjalan prikaatissa, Kouvolassa**
- **Kainuun prikaatissa, Kajaanissa**
- **Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä**
- **Porin prikaatissa, Säkylässä**
- **Utin jääkärirykmentissä, Kouvolassa**

Pioneeri

Pioneerit ovat taistelukentän työmiehiä, joiden tehtäväkenttä on laaja ja monipuolinen sisältäen myös taistelijan tehtävät. Pioneeritoiminnan päämääränä on muokata toimintaympäristöä omien joukkojen toiminnalle edulliseksi ja rajoittaa vihollisen ja olosuhteiden vaikutuksia. Pioneeriaselajissa koulutetaan varusmiehiä pioneereiksi, raivaajiksi ja suojelumiehiksi. Osa pioneereista koulutetaan koneasentajiksi sekä työkoneiden kuljettajiksi ja erikoiskalustojen käyttäjiksi. Koulutuspaikkoina ovat Maavoimissa Jääkäriprikaati, Kainuun prikaati, Porin prikaati, Panssariprikaati, Karjalan prikaati, Kaartin jääkärirykmentti, Reserviupseerikoulu sekä Merivoimissa Uudenmaan prikaati.

Pioneerit hidastavat vastustajan liikettä rakentamalla miinoitteita sekä hävittämällä vastustajan toiminnalle välttämättömät tiet ja sillat. Omien joukkojen liikettä edistetään raivaamalla räjähteitä, miinoitteita ja esteitä, pitämällä tiestöä kunnossa sekä tarvittaessa rakentamalla kenttäoloihin soveltuvia siltoja ja teitä. Vesistöjen ylitykseen voidaan käyttää myös ponttoni- ja siltakalustoa. Raivaajiksi koulutettavat erikoistuvat laajojen tai vaativien kohteiden raivaamiseen. Pääosa pioneereiksi koulutettavasta miehistöstä ja johtajista suorittaa Puolustusvoimien räjäyttäjätutkinnon.

Suojelu on osa pioneeritoimintaa. Suojelukoulutuksen päämääränä on antaa taistelijoille valmiudet selviytyä kemiallisten-, biologisten- ja ydinaseiden sekä polttoaseiden vaikutuspiirissä. Koulutukseen kuuluvat suojeluvalvonta- ja tiedustelu, suojautuminen ja puhdistaminen sekä pelastaminen. Pelastuskoulutukseen kuuluu sammutus- ja pelastustyön kurssi, josta koulutettavat saavat Suomen pelastusalan keskusjärjestön (SPEK:n) kurssia vastaavan todistuksen. Lisäksi koulutusta annetaan savusukelluksessa sekä ensiaputaidoissa. Suojelukoulutuksesta on hyötyä myös siviilielämässä, palo- ja pelastusalan tehtävissä. Halukkuus palvella suojelutehtävissä tulee ilmoittaa kutsunnoissa. Suojelujoukkoihin koulutettavat varusmiehet ja kriisinhallintatehtäviin lähtevät henkilöt koulutetaan Porin prikaatissa.

Pioneeriaselajin varusmiehiä koulutetaan:
- **Karjalan prikaatissa, Kouvolassa**
- **Kainuun prikaatissa, Kajaanissa**
- **Porin prikaatissa, Säkylässä**
- **Panssariprikaatissa, Hattulassa**
- **Uudenmaan prikaatissa, Raaseporissa (Merivoimat)**
- **Maasotakoulussa, Haminassa**
- **Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä**
- **Kaartin jääkärirykmentissä, Helsingissä**

Pioneerien rakentama ponttoonisilta käytössä.

Huolto

Huollon tehtävänä on osaltaan ylläpitää joukkojen taistelukelpoisuutta. Toimintansa suojaamiseksi huoltoyksiköillä on kyky taistella jalkaväen tapaan.

Joukkojen taistelukelpoisuuden ylläpitämiseksi huolto täydentää ja pitää kunnossa materiaalia, kuljettaa, sekä ylläpitää sotilaiden toimintakykyä lääkintähuollon ja huoltopalveluiden keinoin. Täydennykset sisältävät muun muassa ampumatarvikkeiden sekä poltto- ja voiteluaineiden varastointia ja jakelua joukoille. Kunnossapito on esimerkiksi aseiden ja ajoneuvojen huolto- ja korjaustoimintaa. Kuljetuksilla siirretään materiaalia ja henkilöstä oikeaan aikaan oikeaan paikkaan. Lääkintähuollon tehtävänä on antaa hoitoa loukkaantuneille, sairaille ja haavoittuneille sekä evakuoida heidät hoitopaikkaan. Huoltopalveluihin kuuluvat muun muassa sotilaiden muonitus ja vesihuolto.

Huoltojoukkojen kokoonpanoihin kuuluvat raskaat kuorma-autot perävaunuineen ja kuormankäsittelylaitteineen, liikennetraktorit konttiperävaunuineen, maastoskootterit (mönkijät), erityyppiset kontit, kunnossapitoajoneuvot ja korjausvälineet. Lääkintähuollolla on käytössä kenttälääkinnän hoitopaikat ja evakuointiajoneuvot. Huoltojoukkojen johtamisvälineistö vastaa huollon johtamisen tarpeita ja taistelukentän haasteita.

Huoltoon voi erikoistua myös muussa, kuin huoltojoukossa. Kaikkien aselajien ja puolustushaarojen sodan ajan henkilöstön tehtäviin kuuluu huollon tehtäviä. Huollossa koulutetaan asevelvollisia miehistö-, aliupseeri ja reserviupseerin tehtäviin kaikissa joukko-osastoissa.

Huollon tehtäviin kannattaa ehdottomasti hakeutua jo kutsuntojen yhteydessä, mikäli haluat teknisen ja monipuolisen koulutusympäristön ja tehtävän. Mikäli sinulla on jokin huollon tehtäviin soveltuva ammattitutkinto tai opiskelet teknisellä (esim. metalli- ja koneala tai elektroniikka-ala), logistiikan alalla, tai mikäli aiot hakeutua alalle varusmiespalveluksen jälkeen, ilmoita asiasta mahdollisessa alokaskyselyssä ja palveluksen aloittamisen yhteydessä. Terveydenhuoltoalan tutkinnon suorittaneille lääkintähuollon koulutus tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden kokemuksen hankkimiseen kriisiajan kenttälääkinnästä.

Palveluksen päätteeksi saat tehtävistäsi palvelustodistuksen, josta on hyötyä jatkossakin.

Sotilaspoliisi

Puolustusvoimien kaikissa puolustushaaroissa (maa-, meri- ja ilmavoimissa) koulutetaan sotilaspoliiseja, joiden tehtävänä on mm. sotilaskohteiden turvallisuusvalvonta ja järjestyksen ylläpito sekä liikenteen valvonta ja ohjaus.

Taistelijan peruskoulutuksen lisäksi sotilaspoliiseille opetetaan tietoja ja taitoja, joita voidaan hyvinkin verrata poliisin tai vartijan koulutukseen. Näitä ovat esimerkiksi voimakeinojen käyttöön liittyvät tiedot ja taidot.

Sotilaspoliisikoulutuksesta on hyötyä edellä mainittuihin ammatteihin pyrittäessä.

Koulutuksen edistyttyä sotilaspoliisit palvelevat varuskuntien vartiointitehtävissä. Tavoitteena on tällöinkin korkeatasoinen taistelija. Samalla perehdytään sotilaspoliisin kriisiajan tehtäviin. Sotilaspoliisiksi koulutettavat valitaan joukko-osastossa.

Sotilaspoliiseilta edellytetään tehtävien luonteesta johtuen hyvää ruumiillista ja henkistä kuntoa. Lisäksi sotilaspoliisiksi koulutettavalla on oltava nuhteeton tausta. Johtajiksi koulutettavien sotilaspoliisien palvelusaika on 347 päivää ja sotilaspoliisimiesten 255 päivää.

Kuljettajakoulutus

Puolustusvoimat kouluttaa vuosittain Maa-, Meri- ja Ilmavoimien tarpeisiin noin 3000 varusmiestä sotilaskuljettajaksi raskaalle kalustolle 13 eri joukko-osastossa. Ajokorttiopetusta annetaan luokkiin BE-, C1-, C1E-, PvC-, C-, CE- ja D sekä riskienhallintakoulutusta tarvittaessa. Lisäksi annetaan perustason (280 tuntia) ja nopeutetun perustason (140 tuntia) ammattipätevyyskoulutusta sekä ammattipätevyyden jatkokoulutusta. Osa kuljettajaksi koulutettavista saa lisäksi vaarallisten aineiden kuljettamisen ADR-koulutusta.

Kaikissa joukoissa tarvitaan ajoneuvon kuljettajia. Kuljettajakoulutukseen valittavilla on oltava valintahetkellä vähintään B-luokan ajokortti. Terveydentila on oltava sellainen, että se täyttää C/CE-luokan vaatimukset. Koulutukseen valittavilta ei sallita vakavia liikennerikkomuksia. Koulutukseen hakeutuvilta katsotaan eduksi, jos hänellä on jo logistiikan, metsäkonealan (vast.) perustutkinto ja/tai linja- yhdistelmä -tai puutavarakuljettajan ammattitutkinto sekä voimassa oleva C-/CE-luokan ajokortti. Hankittu ammattipätevyyskoulutus sekä mahdollinen työkokemus alalta ovat myös eduksi. D-luokan kuljettajaksi valitaan pääsääntöisesti ne, joilla on suoritettuna tavaraliikenteen perustason ammattipätevyys (280). Valituille henkilöille koulutetaan ammattipätevyyden henkilöliikenteen laajennus. Sotilaskuljettajien (C-, CE- ja D-luokka) palvelusaika on 165, 255 tai 347 päivää riippuen palvelukseen astuttaessa olevasta ajokortista ja osaamisesta sekä määrätystä palvelustehtävästä. Kuljettajakoulutuksessa hyödynnetään varusmiesten ennen palvelukseen astumista hankkimaan osaamista ja pätevyyksiä kuljetusalasta.

Joukko-osastoissa koulutetaan lisäksi myös muita kuljettajia, jotka koulutuksen perusteella saavat oikeuden oman tehtävänsä ohessa ajaa koulutuksensa mukaisia puolustusvoimien ajoneuvoja. Tällaisia ajo-oikeuksia koulutetaan muun muassa seuraavalle kalustolle: Henkilö- ja maastohenkilöautot, hälytysajoneuvot, traktorit, moottorikelkat, maastoskootterit (mönkijät), ja maastomoottoripyörät. Näiden kuljettajakoulutuksen saavien miehistön taistelijoiden palvelusaika on yleensä sama kuin joukon päätehtävän omaavilla sotilailla. On huomattava, että sairasauton kuljettajiksi koulutettavat suorittavat C1-luokan ajokortin ja hälytysajokurssin, mutta eivät perustason ammattipätevyyttä.

Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksessa voit saavuttaa kuljettajan ammattipätevyyden ja syventää logistiikan perustutkinnon suorittaneiden ammatillista osaamista. Kyse ei ole kuitenkaan ammattitutkinnosta, vaan ajo-oikeudesta mitä laissa kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä on säädetty. Puolustusvoimissa hankitusta osaamisesta on hyötyä myös, kun hakeudutaan jatkokoulutukseen ja kuljetus- ja logistiikka alan ammatteihin.

Tarkempia tietoja saat omasta aluetoimistosta tai siitä joukko-osastosta, johon haluat palvelukseen.

Kuljetukset ja logistiikka ovat tärkeä osa huoltoa.

Merivoimat

Merivoimien tehtävät Suomen sotilaalliseksi puolustamiseksi ovat merialueiden valvonta ja alueloukkauksien torjuminen, meriyhteyksien turvaaminen sekä merellisten hyökkäysten torjunta.

Merivoimien suorituskyvyn ja valmiuden rakentamisen tavoitteena on toteuttaa lain määräämät tehtävät. Puolustusvoimilla on neljä päätehtävää: Suomen sotilaallinen puolustaminen, muiden viranomaisten tukeminen, kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen sekä osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Merivoimat ylläpitää oikea-aikaista operatiivista tilannekuvaa ja osallistuu Itämeren monikansalliseen valvontaan. Päivystys-, vartiointi- ja valvontakyky ylläpidetään vuorokauden ja vuoden ympäri.

Merivoimat toimii aluevalvontaviranomaisena. Merivoimat ohjaa ja valvoo sotilasmerenkulkua sekä sitä edistäviä ja turvaavia toimenpiteitä osallistumalla mm. merellisten toimijoiden (METO) yhteistoimintaan.

Merivoimat koostuu laivasto- ja rannikkojoukoista. Merellisen iskuvoiman muodostavat pintatorjunta- ja miinantorjuntalaivueet, joissa kalustona ovat ohjusveneet, miinalaivat ja -lautat sekä miinantorjunta-alukset. Rannikkojoukkoihin kuuluu esimerkiksi rannikkojääkäri-, meritiedustelu-, rannikko-ohjus- ja rannikkopioneeriyksiköitä. Merivoimien taistelusukeltajat koulutetaan Puolustusvoimien erikoisjoukkoihin.

Puolustusvoimien ainoa koulutuskieleltään ruotsinkielinen joukko-osasto on Merivoimien Uudenmaan prikaati. Uudenmaan prikaatissa annetaan rannikkojääkärikoulutuksen lisäksi valmiusyksikkö/kansainvälistä koulutusta Amphibious Task Unit -kursseilla (VYKS-ATU).

Haastavat olosuhteet, vaativat ja itsenäiset tehtävät sekä kansainvälinen toimintaympäristö tekevät palveluspaikoista Merivoimissa suosittuja. Merivoimien varusmieskoulutuksen lähes sadasta erilaisesta johtaja- ja miehistötehtävästä löytyy jokaiselle jotain.

Varusmieskoulutus Merivoimissa

Merivoimienkin varusmiehet aloittavat palveluksen tammikuussa ja heinäkuussa. Alokasjakso toteutetaan joko Rannikkoprikaatissa tai Uudenmaan prikaatissa. Rannikkoprikaatissa alokaskoulutusta annetaan Kirkkonummen Upinniemessä ja lisäksi yhden perusyksikön alokaskoulutus toimeenpannaan Turun Pansiossa. Uudenmaan prikaatissa koulutus tapahtuu Raaseporin Dragsvikissa.

Alokasjakson aikana kaikille annetaan aluksi yhtenäinen taistelijan peruskoulutus. Tämän jälkeen koulutus eriytyy koulutushaarajaksolla laivasto- ja rannikkojoukkojen erikoiskoulutuslinjoihin.

Merivoimissa suuri osa varusmiehistä koulutetaan erikoismiehiksi, joiden palvelusaika on vähintään 255 pv. Upseereiksi, aliupseereiksi sekä erikoisalojen miehistötehtäviin (sotilasveneenkuljettajat ja C- ja E-kuljettajat) koulutettavilla palvelusaika on 347 pv. Kaikki laivasto- ja pääosa rannikkojoukkojen upseereiksi koulutettavista saa reserviupseerikoulutuksensa Merisotakoulussa Suomenlinnassa. Reserviupseerioppilaat koulutetaan kahdella eri linjalla: laivasto- ja rannikkojoukkolinjalla. Kaikille yhteisesti koulutettavia asioita ovat kattava johtaja- ja kouluttajakoulutus sekä taktiikka. Laivastolinja on jaettu merenkulku- ja taistelukeskusopintosuuntaan. Merenkulkuopintosuunnalla annetaan pienen aluksen ohjailuun vaadittavat merenkululliset ja merimiestaidolliset perustiedot- ja taidot. Taistelukeskusopintosuunnalla annetaan perusteet toiminnasta alusten taistelujohtokeskuksessa ja rannikkojoukkojen alueellisen taisteluosaston esikunnan taistelunjohtotehtävistä. Rannikkojoukkolinja on jaettu merivalvonta- ja meritiedusteluopintosuuntaan. Merivalvontaopintosuunnalla annetaan perusteet merivalvonnasta ja meritulenjohdosta. Meritiedusteluopintosuunnalla koulutuksen saaneet saavat perusteet partio- ja tähystystiedustelusta rannikon vaativissa olosuhteissa.

Osa rannikkojoukkojen erikoisalojen upseerikoulutuksesta toteutetaan Maavoimien linjoilla Reserviupseerikoulussa Haminassa. Tällaisia aloja ovat esimerkiksi sotilaspoliisi, kivääri, kranaatinheitin, panssarintorjunta ja pioneerikoulutushaarat.

Sukeltajakurssin hakuohjeet ovat sivulla 54.

Laivastojoukot

Laivastojoukkojen palveluspaikat ovat Merivoimien alusyksiköissä. Laivastojoukkojen koulutus alkaa peruskoulutuksella Rannikkoprikaatissa Pansiossa. Varsinainen aluspalvelus toteutetaan Rannikkolaivaston aluksilla Pansiossa (Turku) ja Upinniemessä (Kirkkonummi).

Laivapalvelukseen sekä sukeltajakoulutukseen pääsyn edellytyksenä on palveluskelpoisuusluokka A. Kansialan tehtäviin koulutettavilla sekä Merivoimien reserviupseerikurssin laivastolinjalle pyrkivillä tulee olla normaali väriaisti sekä näön tarkkuus ilman silmälaseja vähintään 1,0 paremmassa ja 0,5 huonommassa silmässä. Viestialiupseereilta, konemiehiltä ja laivakokeilta edellytetään vähintään näöntarkkuutta 0,2/0,2 ilman silmälaseja sekä laseilla korjattuna 0,8/0,2. Laivapalvelukseen valittavalla ei saa olla meritautitaipumusta, herkästi oireilevaa laktoosi-intoleranssia eikä keliakiaa. Merivoimien terveydelliset vaatimukset on julkaistu Puolustusvoimien voimassaolevassa Terveystarkastusohje-kirjassa (TTO 2012, puolustusvoimat.fi tai google: "Terveystarkastusohje", sivut 39–41).

Rannikkoprikaatin Upinniemessä tai Turussa antaman alokaskoulutuksen jälkeen alkaa Pansiossa (Turku) koulutushaarajakso. Kolme ensimmäistä viikkoa koulutus keskittyy maissa annettavaan yleismerisotilaalliseen koulutukseen, minkä jälkeen siirrytään aluksille niin Pansioon kuin Upinniemeenkin jatkamaan koulutusta.

Rannikkojoukot

Rannikkojoukkojen monipuolista koulutusta annetaan saariston ja merialueen vaativissa olosuhteissa kaikkina vuodenaikoina. Rannikkojoukkojen palveluspaikkoja on kaikissa Merivoimien varusmieskoulutusta antavissa joukko-osastoissa. Alokasjaksolla opetetaan sotilaan perustaidot, yksittäisen taistelijan ja taistelijaparin toiminta ryhmän puitteissa.

Rannikkojoukoissa palvelevien koulutushaarajakso ja erikoiskoulutusjakso kestävät yhteensä 12 viikkoa, joiden aikana opitaan koulutushaaran mukaiset tiedot ja taidot sekä erikoistutaan yhteen tiettyyn kriisiajan tehtävään. Koulutukseen pääsyn edellytykset ovat pitkälti samat kuin Maavoimissa vastaavissa tehtävissä. Osa rannikkojoukkojen aliupseerikoulutuksesta sekä miehistön erikoisalojen koulutuksesta annetaan Maavoimien kursseilla.

Rannikkojääkärit koulutetaan ruotsinkielisessä Uudenmaan prikaatissa

Fyysisesti ja henkisesti vaativaa rannikkojääkärikoulutusta annetaan Uudenmaan prikaatissa Raaseporissa. Monipuolinen koulutus annetaan merellisessä ympäristössä nykyaikaisella kalustolla. Rannikkojääkärit liikkuvat saaristossa mm. Jurmo- ja Jehu-luokan kuljetusveneillä ja nopeilla ryhmäveneillä. Uudenmaan prikaatissa koulutetaan rannikkojääkäri-, kranaatinheitin-, pioneeri-, esikunta- ja viestijoukkoja sekä sotilaspoliiseja, ohjusmiehiä ja ajoneuvo- ja veneenkuljettajia. Prikaatissa annetaan myös kansainvälistä kriisinhallintakoulutusta Amphibious Task Unit -kursseilla (ATU), joka on osa prikaatin valmiusyksikköä. Koulutus Uudenmaan prikaatissa on ruotsinkielistä, mutta komentokieli on suomi.

Vihreä baretti on rannikkojääkäreiden tunnusmerkki. Tasavallan presidentti myönsi vuonna 1980 rannikkojääkäreille vihreän baretin käyttöoikeuden osoittamaan rannikkojääkärikoulutuksen vaativuutta ja erityistä luonnetta. Baretin ansaitsee, kun on suoriutunut rannikkojääkäritutkinnosta, johon kaikki Uudenmaan prikaatin varusmiehet voivat osallistua.

Ilmavoimat

Ilmavoimat vastaa maamme ilmatilan jatkuvasta valvonnasta ja vartioinnista. Ilmatilan loukkaukset estetään tarvittaessa voimakeinoin. Lisäksi Ilmavoimat tukee muiden viranomaisten, esimerkiksi poliisin ja pelastuslaitoksen, toimintaa ja osallistuu kansainvälisiin tehtäviin. Sodan aikana Ilmavoimien päätehtävä on puolustaa Suomen ilmatilaa hävittäjillä, sekä tukea Maa- ja Merivoimien taistelua.

Ilmavoimat kouluttaa sotilaslentäjät sekä muun henkilöstön rauhan ja sodan ajan lentotukikohtiin sekä erilaisiin ilmapuolustuksen tehtäviin. Ilmavoimat tarjoaa mielekkään tavan suorittaa varusmiespalvelus lentämisestä, ilmailusta, tekniikasta, kuljetusalasta tai sotilaspoliisitoiminnasta kiinnostuneille. Ilmavoimista voit löytää palveluksen jälkeen myös tulevan ammattisi.

KUVA: MIKKO MALINIEMI / ILMAVOIMAT

Varusmiespalvelus Ilmavoimissa

Ilmavoimat kouluttaa vuosittain ilmapuolustuksen tehtäviin noin 1300 varusmiestä. Puolet heistä koulutetaan Ilmasotakoulussa (Tikkakoski). Varusmieskoulutusta annetaan myös Satakunnan lennostossa (Pirkkala) ja Karjalan lennostossa (Rissala). Lapin lennostossa (Rovaniemi) varusmiehet palvelevat hallinnollisesti Jääkäriprikaatin alaisuudessa Ilmasotakoulussa aloitetun palveluksen ja siellä suoritetun erikoiskoulutuksen jälkeen. Varusmiespalvelukseen Ilmavoimiin voi päästä joko erikoiskursseille erikseen hakeutumalla tai kutsuntojen kautta. Kumpikin väylä voi johtaa aliupseerin tai upseerin ammattiin, joten palveluspaikkasi voi olla myös tuleva työpaikkasi!

Varusmiehet aloittavat palveluksen joko tammikuussa tai heinäkuussa. Alokasjakson aikana kaikki saavat yhtenäisen taistelijan peruskoulutuksen. Tämän jälkeen koulutus eriytyy tehtävien mukaisesti. Palvelusajat Ilmavoimissa ovat 165, 255 tai 347 päivää. Koulutus johtajatehtäviin kestää aina 347 päivää. Ilmavoimien aliupseerikursseilta (pl. johtokeskuslinja) on mahdollisuus päästä reserviupseerikurssille. Puolustusvoimien johtajakoulutusta arvostetaan siviilissä.

Naiset voivat hakeutua vapaaehtoiseen asepalvelukseen Ilmavoimiin valintatilaisuuksien kautta tai erikoiskursseille hakemalla. Erikoisjoukkoihin hakevat naiset täyttävät erikoisjoukkohakemuksen lisäksi vapaaehtoishakemuksen ja lähettävät hakemukset liitteineen omaan aluetoimistoon.

Kutsuntojen kautta Ilmavoimiin

Kutsuntojen kautta Ilmavoimissa palveluksensa aloittaneista varusmiehistä koulutetaan johtajia ja miehistöä taistelutukikohtien ja ilmapuolustuksen sodanajan joukkoihin. Miehistöä koulutetaan muun muassa ilmataisteluasemiehen ja viestimiehen tehtäviin. Miehistön erityistaitoa vaativiin tehtäviin koulutetaan mm. sotilaspoliiseja ja lääkintämiehiä. Aliupseerikurssilla ja Reserviupseerikurssilla koulutetaan johtajia mm. taistelutukikohtien viestijoukkojen ja suojausjoukkojen johtajiksi.

Hakemuksella Ilmavoimiin

Erikoishaun kautta valittavat Ilmavoimien varusmiehet saavat koulutuksen erikoiskurssilla joko lentämään, huoltamaan lentokoneita, valvomaan ilmatilaa, johtamaan taivaalla lentäviä hävittäjiä tai ajamaan kuorma-autoja ja yhdistelmäajoneuvoja.

Ilmavoimien erikoiskurssien hakuajat päättyvät 1.9. tammikuun saapumiserään ja 1.3. heinäkuun saapumiserään. Lentoreserviupseerikurssin (sotilaslentäjät) hakuaika päättyy 15.10. seuraavan vuoden heinäkuussa alkavalle kurssille. Ilmasotakoulussa Tikkakoskella järjestetään lentoreserviupseerikurssi, aliupseerikurssin lentotekninen linja (apumekaanikot), aliupseerikurssin johtokeskuslinja (tilannevalvojat ja taistelunjohtajat) sekä Ilmavoimien sotilaskuljettajakurssi.

Erikoiskurssien palvelusaika on 347 päivää ja niihin sisältyy miehistön kuljettajakoulutusta lukuun ottamatta aina aliupseerikurssin tai reserviupseerikurssin suorittaminen (varusmiesjohtajakoulutus). Mikäli hakija hyväksytään erikoiskurssille, muuttaa aluetoimisto hänen palveluspaikakseen Ilmasotakoulun kutsunnoissa aiemmin määrätystä palveluspaikasta riippumatta.

Enemmän hakeutumisesta Ilmavoimien erikoiskursseille oppaan sivuilla 59–62.

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta: intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen: erikoiskurssit.ilmav@mil.fi

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitos on sisäministeriön alaisuudessa toimiva nykyaikainen, yhteistyökykyinen ja kansainvälisesti arvostettu rajaturvallisuuden ja meripelastuksen asiantuntija. Rajavartiolaitoksen ydintoiminnot ovat rajojen valvonta, rajatarkastukset, rikostorjunta, merialueen turvallisuus, merellisen ympäristön suojelu, kansainvälinen yhteistyö ja maanpuolustus.

Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa, turvana kaikissa oloissa.

Sisäministeriön alaisen Rajavartiolaitoksen tehtävänä on rajaturvallisuuden ylläpitäminen. Tärkeimpiä tehtäviä ovat rajojen valvonta maastorajoilla ja merialueella sekä henkilöliikenteen rajatarkastukset rajanylityspaikoilla, satamissa ja lentoasemilla. Rajavartiolaitos johtaa meripelastustoimintaa, suorittaa etsintä- ja pelastustehtäviä sekä kiireellisiä sairaankuljetuksia. Rajavartiolaitos huolehtii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä rajanylityspaikoilla silloin kun poliisi on estynyt sitä tekemästä. Rajavartiolaitos voi yksittäistapauksessa suorittaa kiireellisiä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvia poliisin tehtäviä, joita poliisi ei voi viipymättä suorittaa. Rajavartiolaitos suorittaa tullilaitoksen ohella tullivalvontaa valtakunnan rajoilla ja niillä rajanylityspaikoilla, joilla tullilaitos ei ole järjestänyt tullivalvontaa. Rajavartiolaitos tutkii poliisin kaltaisin toimivaltuuksin tehtäväaloillaan paljastamansa rikokset ja saattaa ne tarvittaessa syyteharkintaan. Sotilaallisesti järjestettyyn Rajavartiolaitokseen kuuluu esikunta, neljä rajavartiostoa, kaksi merivartiostoa, vartiolentolaivue sekä Raja- ja merivartiokoulu. Palkatun henkilökunnan määrä on noin 3000.

Valtakunnan puolustaminen on aina ollut merkittävä Rajavartiolaitoksen tehtävä, joka hoidetaan yhteistoiminnassa Puolustusvoimien kanssa. Rajojen valvonta eli partiointi rajalla ja merialueella on samalla alueellisen koskemattomuuden valvontaa. Rajavartiolaitoksessa koulutetaan myös asevelvollisia kriisiajan tehtäviin.

Kutsuntojen kautta Rajavartiolaitokseen

Pohjois-Karjalan ja Lapin rajavartiosto kouluttavat Rajajääkärikomppanioissa Onttolassa ja Ivalossa tiedustelijoita rajavartiostojen sodan ajan ja poikkeusolojen tehtäviin rajavartiostojen reserviksi. Ivalon rajajääkärikomppania on Suomen pohjoisin varuskunta. Onttola taas on Pohjois-Karjalan ainoa varusmiesten jalkaväkikoulutusta tarjoava yksikkö. Koulutukseen hakeudutaan kutsuntojen kautta. Pohjois-Karjalan rajavartioston Rajajääkärikomppania kouluttaa myös vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvia naisia.

Kaikki varusmiehet saavat mm. ase- ja ampuma-, tiedustelu-, sissi-, erätaito- ja pioneerikoulutusta. Lisäksi kaikki saavat rajavartiokoulutuksen, joka mahdollistaa toiminnan Rajavartiolaitoksen päätehtävissä kriisiaikana tai tarvittaessa jo rauhan aikana. Koulutus on haastavaa varsinkin fyysisesti, joten palvelukseen hakeutuvilta vaaditaan hyvää peruskuntoa jo palvelukseen tultaessa. Reservin upseereiksi koulutettavat käyvät Reserviupseerikoulun Haminassa. Reservin aliupseerit koulutetaan Rajajääkärikomppanioiden omilla aliupseerikursseilla.

Rajajääkärikomppaniat tarjoavat mm. seuraavia erikoistumismahdollisuuksia:

- tarkka-ampuja / tukiaseampuja
- taistelupelastaja (lääkintämies)
- partion viestimies
- pioneeri (panokset ja räjähdysaineet)
- eri ajoneuvojen kuljettajakoulutus (mm. moottorikelkka, maastoskootteri, maastomoottoripyörä, telakuorma-auto)

Lisätietoja varusmiespalveluksesta Rajavartiolaitoksessa saat kutsuntatilaisuudessa tai Rajavartiolaitoksen internet-sivuilta raja.fi

Hakemuksella Rajavartiolaitoksen erikoisjoukkokoulutukseen

Rajavartiolaitoksen erikoisrajajääkärit koulutetaan Raja- ja merivartiokoulun Erikoisrajajääkärikomppaniassa Immolassa, Imatralla. Vuosittain palvelukseen otetaan yksi saapumiserä heinäkuussa hakemusten ja vuosittain tammi-helmikuussa pidettävien valintakokeiden perusteella.

Lisätietoja ja hakuohjeet erikoisjoukot ja -alat kohdassa Erikoisrajajääkäriksi (s. 55).

Erikoishaku ja erityistehtävähaku

Hakeutuminen erikoishaussa ja erityistehtävähaussa

Erikoishaku

Erikoishaku tapahtuu ennen kutsuntoja, kutsuntojen jälkeen tai ennen palveluksen aloittamista. Erikoishaussa hakeutuneet kutsutaan valintatilaisuuksiin, joiden perusteella tehdään varsinaiset valinnat. Kuhunkin koulutukseen on omat pääsyvaatimuksensa ja hakuaikansa. Kukin erikoishaun järjestävä joukko ilmoittaa omista valintatilaisuuksistaan, järjestää valintatilaisuudet, suorittaa valinnat sekä ilmoittaa tuloksista hakijoille ja aluetoimistoille palveluksen aloittamismääräysten lähettämiseksi. Ketään ei siis kutsunnoissa määrätä erikoishaussa haettaviin tehtäviin, vaan niihin hakeutuville määrätään kutsunnoissa varapaikka, jos ei tulekaan valituksi erikoishaussa. Pelkkä hakeutuminen erikoishaussa ei siis muuta aiemmin saatua palveluksen aloittamismääräystä. Aluetoimistot lähettävät valituille uuden palveluksen aloittamismääräyksen, joka kumoaa aiemmin saadun.

Erikoishaussa haetaan mm. laskuvarjojääkärit, sukeltajat, erikoisrajajääkärit, Suomen kansainväliset valmiusjoukot, sotilassoittajat, Ilmavoimien erikoiskursseille, elektronisen sodankäynnin henkilöstö, kybervarusmiehet sekä urheilijat.

Erikoishaussa hakeutuvat naiset

Mikäli haet erikoishaussa Puolustusvoimien asiointipalvelun (asiointi.puolustusvoimat.fi) avulla on sinun lisäksi haettava naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen samassa osoitteessa.

Mikäli haet erikoishaussa paperisella hakemuksella, toimita aluetoimistoosi:

- vapaaehtoishakemuslomake
- hakemus erikoisjoukkoihin
- lääkärinlausunto terveydentilastasi (käytettävä Puolustusvoimien lomaketta)

Hae verkossa

Erikoisjoukkoihin haetaan ensisijaisesti Puolustusvoimien sähköisen asioinnin kautta. Palvelu löytyy Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen internet-sivuilta. **Varmista aina hakuohjeet ja määräajat Puolustusvoimien verkkosivuilta (intti.fi > Intti edessä), joilta löytyy viimeisin tieto!**

Hakeutuminen erityistehtäviin

Puolustusvoimat kouluttaa erityisosaajia omaa alaansa vastaaviin sodan ajan tehtäviin. Erityistehtävissä pääset hyödyntämään ja kartuttamaan oman alan osaamistasi ja saat varusmiespalveluksesta hyötyä opintoihin ja työelämään. Erityistehtäviä on tarjolla viestintä- ja mediaalan, tiedustelualan, tietotekniikka-alan, tutkimusalan, kirkollisen sekä oikeustieteen osaajille, opiskelijoille ja valmistuneille. Tehtävänimikkeitä näillä aloilla ovat mm. graafikko, valokuvaaja, ohjelmoija, virtuaalikoulutustukihenkilö, tutkimusavustaja, varusmiespappi ja lakimieskokelas. Erityistehtäviä on tarjolla ympäri Suomen, ja voit hakeutua sinua kiinnostavaan tehtävään joukko-osastosta riippumatta. Tutustu tehtäviin ja hakuohjeisiin tarkemmin osoitteessa intti.fi/erityistehtavat. Haku tapahtuu sähköisesti ja tarvitset siihen pankkitunnukset tunnistautumista varten. Hakuaika on kolme viikkoa ja haku alkaa heti alokaskauden alussa. Sähköisten hakemusten perusteella osa hakijoista haastatellaan. Jos sinut valitaan erityistehtävään, joukko-osastosi voi vaihtua alokaskauden jälkeen.

Erityistehtävistä on mahdollista hakeutua myös johtajakoulutukseen. Johtajakoulutukseen valitut palaavat erityistehtäviin varusmiesjohtajina, johtajakoulutuksen (aliupseeri- tai reserviupseerikurssin) jälkeen. Varusmiesjohtajien täydentävässä haussa erityistehtäviin haetaan muun muassa lakimieskokelaita ja VMTK (varusmiestoimikunnan) pääsihteeri. Haussa täydennetään myös miehistöhaussa avoimeksi jääneitä tehtäviä esimerkiksi viestinnän, tietotekniikan ja tiedustelun aloilta.

Tehtäviin haetaan johtajakoulutuksen aikana. Varusmiesjohtajilla palvelusaika on 347 ja miehistöllä 255 päivää.

Erikoishaun kautta haettavia tehtäviä

Laskuvarjojääkärit

Maavoimien erikoisjoukot koulutetaan Utin jääkärirykmentissä Kouvolassa. Erikoisjääkäripataljoonan Laskuvarjojääkärikomppania kouluttaa vapaaehtoisesti laskuvarjojääkärikoulutukseen hakeutuneista varusmiehistä Maavoimien reservin erikoisjoukkosotilaita - laskuvarjojääkäreitä.

Erikoisjoukoissa palvelee fyysisesti ja henkisesti kestäviä sotilaita, jotka toimivat pienryhmissä vaativissa olosuhteissa.

Laskuvarjojääkärikoulutus on henkinen ja fyysinen haaste. Laskuvarjojääkärit saavat peruskoulutuksen erikoisjoukkojen tiedustelu- ja taistelutehtäviin. Koulutuksen erityispiirteitä ovat monipuolinen ase-, ampuma- ja taistelukoulutus, laskuvarjohyppykoulutus sekä yhteistoiminta helikoptereiden kanssa. Kaikki laskuvarjojääkärit koulutetaan vähintään aliupseereiksi ja noin 20 % kurssista koulutetaan reservin upseereiksi Utin jääkärirykmentissä järjestettävällä reserviupseerikurssilla.

Laskuvarjojääkärikoulutukseen otetaan yksi saapumiserä vuodessa. Palvelus alkaa heinäkuussa ja kestää 347 päivää. Vapaaehtoisena asepalvelukseen hakeutuvat naiset voivat hakea kurssille. Pääsyvaatimukset ovat samat miehille ja naisille.

Pääsyvaatimukset:

- **hyvä terveydentila, palveluskelpoisuusluokka A**
- **näkö kummassakin silmässä vähintään 1,0 ilman laseja (näkö voi olla korjattu leikkauksella , ei silmä- tai piilolaseja)**
- **normaalit näkökentät ja virheetön värinäkö**
- **normaali kuulo**
- **hyvä fyysinen kunto (kiitettävä lihaskunto, 12 minuutin juoksutestin tulos vähintään 3000 metriä)**
- **hyvä uimataito (valintakokeessa 200 metrin uintitestin aika oltava alle 4 min 45 sek)**
- **kohtuullinen hiihtotaito (10 km/h sotilashiihtovarustuksessa)**
- **varusmiespalvelus ei saa olla aloitettu toisessa joukkoosastossa ennen laskuvarjojääkärien valintakokeita ja hakuprosessin päättymistä.**

Karsivia tekijöitä ovat astma, herkästi oireileva laktoosi-intoleranssi, keliakia, vaikeat ihotaudit ja ihottumat, lääkehoitoa vaativat ja toimintaa rajoittavat allergiat, muut pitkäaikaiset säännöllistä lääkitystä vaativat sairaudet, hoitamattomat hampaat tai hammasproteesit, tuoreet raajojen murtumat tai vaikeat nivelvammat sekä rikosrekisteri tai rangaistukseen johtaneet teot (varkaus, kavallus, pahoinpitely, rattijuopumus, törkeä liikenteen vaarantaminen tai kolme muuta liikennerikkomusta sekä muut Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksesta karsivat merkinnät), 12 minuutin juoksutestin tulos alle 3000 metriä, uimataito alle 200 metriä.

Hakeminen

Varusmiespalvelukseen laskuvarjojääkärikurssille hakeudutaan vapaaehtoisesti. Hakuaika on vuosittain 1.9.–30.11. seuraavana vuotena alkavalle kurssille.

Esivalinta tapahtuu hakemusten perusteella. Esivalinnan läpäisseet kutsutaan kaksipäiväiseen valintakokeeseen, joka järjestetään tammikuussa. Koe sisältää fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit, haastattelut sekä lääkärintarkastuksen. Valintakokeen perusteella koulutukseen valitaan 60 - 80 parhaiten soveltuvaa henkilöä. Valinnoista ilmoitetaan maaliskuussa.

Lisätietoja voi kysyä sähköpostitse osoitteesta: lsvjkhakeutuminen.utjr@mil.fi.

Hae laskuvarjojääkäriksi Puolustusvoimien **sähköisen asioinnin** kautta. Täytä hakemus osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi

- **Lisätietoja: intti.fi/laskuvarjojaakarit**

Sukeltajat

Merivoimien Sukeltajakoulu kouluttaa Puolustusvoimien sukeltajat Rannikkoprikaatissa Upinniemessä. Oppilaat valitaan kurssille valintakokeissa viikolla 35. Valintakokeissa testataan fyysinen suorituskyky ja hakija osallistuu lääkärintarkastukseen, soveltuvuuskokeisiin sekä haastatteluun. Palveluskelpoisuusluokan on oltava A. Näkövaatimuksena on ilman laseja 1,0 molemmissa silmissä ja väriaistin on oltava normaali. Aikaisempaa sukelluskokemusta ei vaadita.

Sukeltajakoulu kouluttaa varusmiehiä taistelusukeltajaksi ja raivaajasukeltajaksi. Koulutus toteutetaan vuorovuosina pääsääntöisesti siten, että parillisina vuosina koulutetaan taistelusukeltajat ja parittomina raivaajasukeltajat. Vuonna 2025 järjestetään raivaajasukeltajakurssi. Sukeltajakurssilla kaikki sukeltajaoppilaat saavat

vähintään aliupseerikoulutuksen. Sukelluspäiviä varusmiespalveluksen aikana on noin 60, joista saa erillisen korvauksen.

Palveluksen aloittaminen tapahtuu vuosittain tammikuun saapumiserässä. Hakeutuminen tapahtuu helpoiten sähköisen asioinnin kautta. Täytä hakemus osoitteessa https://asiointi.puolustusvoimat.fi. Käytä paperilomaketta vain, jos sähköinen haku on mahdotonta. Hakemusten on oltava perillä Sukeltajakoululla viimeistään 31.7. **Hakeutuminen on mahdollista vain ennen varusmiespalveluksen aloittamista.**

Lisätietoja ja hakuohjeita saa Merivoimien Sukeltajakoululta, puh 0299 325 502, aluetoimistoista ja internetistä verkkosivuilta intti.fi Intti edessä

- **Sukeltajakoulu**
  PL 5, 02471 UPINNIEMI
  sukeltajakoulu.rpr@mil.fi

Erikoisrajajääkärit

Rajavartiolaitoksen erikoisrajajääkärit koulutetaan Raja- ja merivartiokoulun Erikoisrajajääkärikomppaniassa Immolassa, Imatralla. Koulutukseen haetaan motivoituneita, fyysisesti ja henkisesti tasapainoisia ja kestäviä henkilöitä. Vuosittain palvelukseen otetaan yksi saapumiserä heinäkuussa hakemusten ja vuosittain tammihelmikuussa pidettävien valintakokeiden perusteella. Valintakokeet sisältävät fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit sekä lääkärintarkastuksen. Kaikki erikoisrajajääkärit koulutetaan vähintään reservin aliupseereiksi. Saapumiserästä noin 10 erikoisrajajääkäriä koulutetaan reservin upseereiksi Utin jääkärirykmentissä Utissa. Erikoisrajajääkärit koulutetaan toimimaan erikoisjoukkona Rajavartiolaitoksen kriisi- ja sodan ajan vaativimmissa rajaturvallisuus-, tiedustelu- ja taistelutehtävissä.

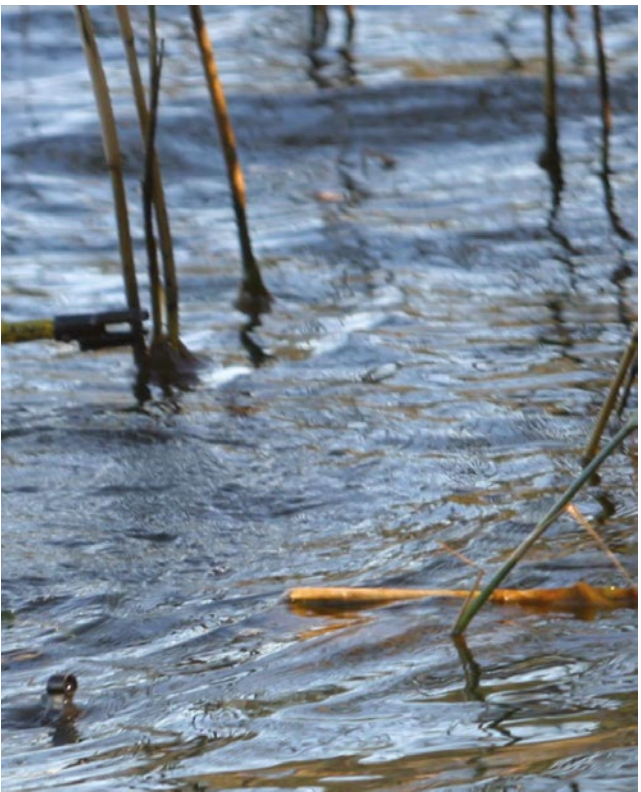

Monipuolisen ja haastavan koulutuksen tavoitteena on korkean toimintakyvyn ja monipuoliset henkilökohtaiset taidot omaava yhteistoimintakykyinen erikoisjoukkojen reserviläinen. Toimintaympäristölle on ominaista valtakunnan rajan läheisyys ja sen erityispiirteet.

Pääsyvaatimukset:

- **hyvä fyysinen kunto ja terveys**
- **palveluskelpoisuusluokka A**
- **näön tarkkuus vähintään 0,7 kummassakin silmässä ilman silmälaseja, silmälasien käyttö ei ole suotavaa**
- **normaali väriaisti, normaalit näkökentät**
- **normaali kuuloaisti**
- **uimataito vähintään 200 metriä**
- **kohtuullinen hiihtotaito**
- **max 6kk vanha 12 min juoksutestin tulos**

Karsivia tekijöitä ovat vaikeat ihotaudit, lääkehoitoa vaativat allergiat, muut pitkäaikaiset säännöllistä lääkitystä vaativat sairaudet, hoitamattomat hampaat tai hammasproteesit, tuoreet raajojen murtumat tai vaikeat nivelvammat sekä rikosrekisteri tai rangaistukseen johtaneet teot (varkaus, kavallus, pahoinpitely tms.).

Hakeminen:

- **erikoisrajajääkärikurssille hakeudutaan Puolustusvoimien asiointipalvelun kautta tai täyttämällä kirjallinen hakemus.**
- **sähköinen hakemus täytetään osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi**
- **kirjallisen hakemuksen mukana tulee toimittaa enintään kuusi kuukautta vanha lääkärintodistus: PV:n lääkärinlausunto terveydentilasta tai T-todistus (päällimmäinen osa) hyväksytään, nuorison terveyslomake ei käy.**

Lisätietoja, hakulomakkeen ja hakuohjeita saa osoitteesta raja.fi/varusmies, tai Raja- ja merivartiokoululta, puhelin 029 542 9000, sähköposti: erikoisrajajaakariksi@raja.fi tai aluetoimistoista. Hakemus liitteineen tulee olla perillä viimeistään 6.12. palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna. Kirjalliset hakemukset lähetään osoitteeseen:

- **Raja- ja merivartiokoulu**
  Erikoisrajajääkärikomppania
  Valintasihteeri
  Niskapietiläntie 32 D
  55910 Imatra

Suomen kansainväliset valmiusjoukot

Suomen kansainvälinen valmiusjoukko (SKVJ) on Maavoimien erikoisjoukko, joka tähtää korkealaatuisen ja kansainvälisesti yhteensopivan taistelujoukon kouluttamiseen. SKV-joukot koulutetaan ensisijaisesti Suomen sotilaalliseen puolustamiseen, jonka lisäksi joukoissa palvelevat varusmiehet saavat erikoiskoulutuksen sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin 347 päivää kestävän varusmiespalveluksen loppupuoliskolla pidettävällä kansainvälisellä jaksolla. Kaikki koulutukseen valitut suorittavat johtajakoulutuksen aliupseeri- tai reservinupseerikurssilla.

Koulutus

Koulutettavat yksiköt ovat kansainvälisesti yhteensopivia ja ne koulutetaan sekä kansallisten koulutusvaatimuksien että NATO:n taistelujoukoille asettamien kriteerien perusteella. Tällä varmistetaan koulutuksen korkea laatu ja joukkojen hyvä suorituskyky. SKVJ -koulutuksen suorittaneet varusmiehet ovat kotimaan puolustamisen lisäksi valmiita osallistumaan kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin, joissa vaadittavia taitoja varusmiehet pääsevät harjoittelemaan monikansallisen joukon osana kansainvälisessä harjoituksessa.

SKVJ-koulutuksessa tuotetaan heinäkuun saapumiserästä jääkärikomppania ja pioneerijoukkue.

Kansainvälisessä valmiusjoukkokoulutuksessa olevan varusmiehen tunnistaa kultaisesta barettimerkistä, jonka käyttöoikeuden saa palveluksen loppupuolella vaativan barettimerkkikokeen jälkeen.

Valintaperusteet

Suomen kansainvälisiin valmiusjoukkoihin hakevilta edellytetään

- **palveluskelpoisuusluokkaa A,**
- **vähintään tyydyttävää suomen kielen taitoa,**
- **kykyä kestää henkistä painetta,**
- **hyvää fyysistä kuntoa,**
- **vähintään tyydyttävää englannin kielen taitoa (hyvä peruskoulun englanti).**

Hakijalla ei saa olla

- **rikosrekisteriä,**
- **rattijuopumusta, pahoinpitelyä tai kahta muuta rikosilmoitusmerkintää,**
- **kroonista ihottumaa tai allergioita,**
- **merkkejä psyykkisistä häiriöistä,**
- **herkästi oireilevaa laktoosi-intoleranssia,**
- **keliakiaa**
- **tuki- ja liikuntaelinten vaivoja.**

Hakijalle on eduksi

- **muu kielitaito,**
- **puhdas liikennerikkomusrekisteri.**

Hakeutuminen

Ohjeet hakeutumisesta löytyvät intti.fi verkkosivuilta kohdasta Intti edessä. Hakemuksen tulee sisältää:

- **Hakemus erikoisjoukkoihin (Suomen kansainvälinen valmiusjoukko)**
- **Lääkärinlausunto (PVlomake: Lääkärinlausunto terveydentilasta, 441-2221, enintään 12 kk vanha)**

Aiempi palveluksen aloittamismääräys ei ole este koulutukseen hakeutumiselle, sillä valituille henkilöille tehdään uusi palveluksen aloittamismääräys, jossa määrätään uusi palveluksen aloittamisajankohta.

Palveluksen aloittaminen tapahtuu vuosittain heinäkuun saapumiserässä. Hakeutuminen tapahtuu sähköisen asioinnin kautta. Täytä hakemus osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi

Käytä paperilomaketta vain, jos sähköinen haku on mahdotonta. Hakemukset tulee olla perillä vuosittain viimeistään 15. tammikuuta osoitteessa:

- **Porin prikaati**
  Hakemus SKVJ-varusmieskoulutukseen
  Esikunta / Koulutusosasto
  PL 38
  27801 SÄKYLÄ

Valintatilaisuus

Porin prikaati suorittaa vuosittain hakemusten perusteella esikarsinnan. Jokaiselle valintakokeeseen hyväksytylle lähetetään kirjallinen kutsu. Valintatilaisuus järjestetään maalis-huhtikuun aikana Säkylässä. Valintatilaisuuteen kuuluvat seuraavat osa-alueet:

- **12 minuutin juoksutesti**
- **Evakuointitesti**
- **Lihaskuntotesti (etunojapunnerrus, istumaannousu, vauhditon pituushyppy)**
- **Peruskoe 1**
- **Peruskoe 2b**
- **Haastattelu**
- **Englannin kielen koe (osana haastattelua)**

12 minuutin juoksutestissä on saavutettava vähintään 2500 metrin tulos.

Evakuointitestissä evakuoitavana on noin 55 kiloa painava nukke. Testin hyväksytty suorittaminen vaatii nuken nostamista ilmaan ja 25 m kantamista.

Kolmiosaisessa lihaskuntotestissä hakijoiden on osoitettava riittävä lihaskunto. Naisilla ja miehillä suoritustekniikat ja pisterajat ovat samat.

Haastattelussa selvitetään hakijan motivaatio ja halu sitoutua valmiusjoukkoihin myös varusmiespalveluksen jälkeen.

Kirjallisissa Peruskokeissa selvitetään hakijan älyllistä lahjakkuutta ja luonteenominaisuuksia.

Kaikille valintakokeeseen osallistuneille, myös valitsematta jääneille, ilmoitetaan tuloksista kirjallisesti toukokuun aikana.

Mahdollisista valintakokeiden muutoksista ilmoitetaan Puolustusvoimien verkkosivuilla.

Yhteydenotot valintakokeisiin liittyen sähköpostilla osoitteeseen koulutusala.porpr@mil.fi

Kybervarusmieskoulutus

Kyberpuolustuksella tarkoitetaan kansallisen kyberturvallisuuden maanpuolustuksellista osa-aluetta. Nykyaikainen sodankäynti tapahtuu myös tietoverkoissa. Kyberpuolustuksella suojataan sotilaallisen maanpuolustuksen tietojärjestelmät ja tietoliikennejärjestelyt sekä osaltaan mahdollistetaan Puolustusvoimien operaatiot ja johtaminen. Kybervarusmiehenä pääset osaksi Puolustusvoimien kyberjoukkoja toteuttamaan käytännössä näitä tehtäviä.

Kybervarusmiehelle annetaan kuusi viikkoa kestävä sotilaan peruskoulutus Panssariprikaatissa alokasjakson aikana. Tällöin opit jokaiselle sotilaalle kuuluvat sotilaan perustaidot. Alokasjakson jälkeen kybervarusmiehille annetaan 12 viikon mittainen erikoiskoulutus Riihimäellä Johtamisjärjestelmäkoulussa.

Erikoiskoulutuksen jälkeen kybervarusmiehet palvelevat eri puolilla Suomea Puolustusvoimien kyberjoukoissa. Palveluspaikkoja löytyy Maa-, Meri- ja Ilmavoimista sekä Pääesikunnan alaisista laitoksista. Täydentävää koulutusta järjestetään myös joukkokoulutusjaksolla.

Koulutukseen haemme motivoituneita ja tekniikasta kiinnostuneita tavallisia henkilöitä, jotka haluavat kehittää osaamistaan kyberturvallisuuden alalla. Sinun ei tarvitse olla huippuosaaja, vaikka ei siitä haittaakaan ole.

Kybervarusmieheksi koulutetaan kaksi saapumiserää vuodessa palvelusajan ollessa 255 päivää. Jokaisella on mahdollisuus pyrkiä johtajatehtäviin, joihin koulutetaan muutamia varusmiehiä saapumiserittäin. Palvelusaika johtajatehtävissä on 347 päivää. Saapumiserään valitaan 15-20 sopivinta hakijaa.

Haluatko lisätietoja kyberpuolustuksesta? Katso #kyberpuolustus -käsikirja

https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-25-3120-2

Edellytykset kybervarusmieskoulutukseen:

Kybertehtävissä palvelemisen edellytyksenä on tietotekniikkaan liittyvä osaaminen. Edellytämme, että sinulla on kokemusta yhdestä tai useammasta tietotekniikkaan liittyvästä osa-alueesta, kuten:

- **ohjelmoinnista**
- **verkkotekniikoista**
- **käyttöjärjestelmistä (Windows, Linux) tai**
- **palvelimien ja päätelaitteiden ylläpidosta.**

Olisi hyvä, jos sinulla olisi osaamista jostain seuraavista:

- **Verkkovalvomotoiminta (NOC/SOC)**
- **Penetraatiotestaus ja Red Teaming - toiminta**
- **Kyberuhkatiedustelu (CTI)**
- **Avointen lähteiden tiedustelu (OSINT)**
- **Digitaalinen forensiikka**
- **Ohjelmistokehitys**
- **Projektinhallinta**
- **Virtualisointitekniikat**
- **Keinoäly ja koneoppiminen sekä neuroverkot**
- **Operatiivinen teknologia ja sulautetut järjestelmät**
- **Mobiiliteknologiat**
- **Kryptologia.**

Hakijoiden eduksi katsotaan:

- **Motivaatio ja kiinnostus uusien asioiden oppimiseen,**
- **Kyky pitkäjänteiseen ja itsenäiseen toimintaan sekä loogiseen ajatteluun**
- **Kiinnostus ohjelmistoihin, elektroniikkaan, vieraisiin kieliin, ja kaikkeen uuteen**
- **Halu toimia tiimeissä ja erilaisissa porukoissa**
- **Hakkerimentaliteetti.**

Hakijan tulee olla nuhteeton Suomen kansalainen.

Varusmiespalvelus:

1. Palvelus alkaa valintakokeen jälkeen saman vuoden heinäkuussa tai seuraavan vuoden tammikuussa Panssariprikaatissa alokasjaksolla (6 viikkoa).
2. Alokasjakson jälkeen koulutushaara- ja erikoiskoulutusjaksot (6+6 viikkoa) käydään Johtamisjärjestelmäkoululla Riihimäellä.
3. Johtamisjärjestelmäkoululla saadun koulutuksen jälkeen palvelus ja koulutus jatkuvat kyberjoukoissa eri puolella Suomea kotiuttamiseen asti.

– Valinnat johtajakoulutukseen tehdään koulutushaarajakson alussa.

Koulutushaara- ja erikoiskoulutusjaksojen aikana annetaan kaikille riittävät pohjatiedot niin Blue Team ja Red Team -toiminnasta kuin projektien toteuttamisesta. Koulutus on käytännönläheistä ja monipuolista tietotekniikan, tietoturvallisuuden sekä kyberturvallisuuden opetusta.

Kybervarusmiehen erikoiskoulutuksen saatuaan henkilöt toimivat joukkokoulutuskauden tai johtajakauden aikana Puolustusvoimien eri tyyppisissä kybertehtävissä, kuten valvomo- ja projektitehtävissä eri puolilla Suomea. Kybervarusmiesten palvelus sisältää niin kotimaan kuin kansainvälisiä kyberharjoituksia.

Kybervarusmiehet sijoitetaan Puolustusvoimien kyberjoukkojen reserviin. Palveluksen jälkeen on mahdollista hakeutua myös kyberjoukkojen työtehtäviin Puolustusvoimiin - harjoittelijaksi tai vakinaiseen virkaan.

Hakeutuminen ja valintakokeet:

– Kybervarusmieskoulutukseen hakeudutaan ennen varusmiespalveluksen alkua.
– Hakeminen tapahtuu Puolustusvoimien sähköisen asioinnin kautta osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi kohdasta ”Hae erikoisjoukkoihin” 31.1. mennessä.
– Hakemuksen voi lähettää myös paperisena lomakkeella, jonka saa tarvittaessa aluetoimistosta tai itse tulostamalla osoitteesta puolustusvoimat.fi/asiointi/lomakkeet ”Hakemus erikoisjoukkoihin”.

Paperisten hakemusten tulee olla perillä viimeistään 31.1. osoitteessa:

- **Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus**
  Johtamisjärjestelmäkoulu
  PL 5
  11311 RIIHIMÄKI
  Kuoreen merkintä: "Hakemus kybervarusmieskoulutukseen".

Osa hakijoista kutsutaan hakemusten perusteella maaliskuussa järjestettävään päivän mittaiseen valintakokeeseen. Valintakokeen perusteella sopivimmat määrätään varusmiespalvelukseen Panssariprikaatiin.

Sinulle on tarjolla mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä kyberpuolustuksen parissa. Ota haaste vastaan!

Elektronisen sodankäynnin koulutus

Elektroninen sodankäynti (ELSO) tarkoittaa sähkömagneettista säteilyä käyttävien järjestelmien tiedustelua ja häirintää sekä niiden vastatoimenpiteitä. Elektronisen sodankäynnin keskuksessa Riihimäellä koulutetaan varusmiehiä vaativiin sodan ajan elektronisen sodankäynnin tehtäviin. Elektronisen sodankäynnin koulutuksen erityispiirteenä on teknisiä järjestelmiä hyödyntävä tiedustelu- ja viestikoulutus. Koulutukseen haemme varusmiespalvelukseen motivoituneita tekniikasta kiinnostuneita tavallisia miehiä ja naisia, jotka haluavat palveluksessa haastaa itseään niin fyysisesti kuin henkisesti. Kaikki elektronisen sodankäynnin tehtäviin koulutettavat saavat vähintään aliupseerikoulutuksen ja upseeritehtäviin sopivimmat suorittavat reserviupseerikoulutuksen. Elektronisen sodankäynnin tehtäviin koulutetaan yksi saapumiserä vuodessa palvelusajan ollessa 347 päivää.

Edellytykset elektronisen sodankäynnin koulutukseen:

- **normaali terveydentila, palveluskelpoisuusluokka A**
- **virheetön värinäkö**
- **normaalit näkökentät ja kuulo**
- **hyvä fyysinen kunto, 12 min juoksutestin tulos vähintään 2400 m**

Hakijoiden eduksi katsotaan:

- **motivaatio ja kiinnostus uusien asioiden oppimiseen**
- **kyky pitkäjänteiseen ja itsenäiseen toimintaan sekä loogiseen ajatteluun**
- **kiinnostus tietotekniikkaan, elektroniikkaan, vieraisiin kieliin, radioamatööritoimintaan tai matemaattisiin aineisiin**
- **nuhteettomuus**

Karsivia tekijöitä ovat:

- **12 min juoksutestin tulos valintakoepäivänä alle 2400 m**
- **puuttuva tai vanhentunut lääkärintodistus**

Varusmiespalvelus:

– Palvelus alkaa saman vuoden heinäkuussa Panssariprikaatissa sotilaan peruskoulutuksella. Lopullinen valinta ELSO-aliupseerikurssille tehdään koulutushaarajaksolla.
– ELSO-aliupseerikurssi toteutetaan Elektronisen sodankäynnin keskuksessa Riihimäellä.
– Reserviupseerikurssille valitut suorittavat kurssin Haminassa Reserviupseerikoulussa tiedustelulinjalla.
– Erikois- ja joukkokoulutuskausi eli palveluksen jälkimmäinen puolikas palvellaan kaikkien osalta Riihimäellä.

Koulutus on käytännönläheistä pitäen sisällään ELSO-joukkojen ja järjestelmien johtamista sekä operaattorina toimimista. Harjoittelu tapahtuu suurelta osin liikkuvilla järjestelmillä maastossa. Operaattorin tehtävät eivät edellytä eivätkä sisällä kyber- tai tietoverkkosodankäynnin osaamista.

Palveluksen jälkeen on mahdollista hakeutua toimialan työtehtäviin Puolustusvoimiin tai kriisinhallintaoperaatioihin ulkomaille.

Hakeutuminen ja valintakokeet:

– Elektronisen sodankäynnin koulutukseen hakeudutaan kutsuntojen jälkeen ennen varusmiespalveluksen alkua
– Hakeminen tapahtuu Puolustusvoimien sähköisen asioinnin kautta osoitteessa asiointi.puolustusvoimat.fi kohdasta ”Hae erikoisjoukkoihin” 31.1. mennessä.
– Hakemuksen voi lähettää myös paperisena lomakkeella, jonka saa tarvittaessa aluetoimistosta tai itse tulostamalla osoitteesta puolustusvoimat.fi/asiointi/lomakkeet ”Hakemus erikoisjoukkoihin”. Paperisten hakemusten tulee olla perillä viimeistään 31.1. osoitteessa:

- **Panssariprikaati**
  Elektronisen sodankäynnin keskus
  PL 5
  11311 RIIHIMÄKI

Kuoreen merkintä: "Hakemus elektronisen sodankäynnin koulutukseen"

Hakemusten perusteella osa hakijoista kutsutaan päivän mittaiseen valintakokeeseen, joka järjestetään maaliskuussa. Testipäivä alkaa 12 minuutin juoksutestillä, jossa alle 2400m saavuttaneet karsiutuvat heti. Valintakokeiden perusteella sopivimmat määrätään varusmiespalvelukseen Panssariprikaatiin.

Elektronisen sodankäynnin koulutus tarjoaa sinulle mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä huipputekniikan parissa – ota haaste vastaan!

Lentäjät

Lentoreserviupseerikurssi Ilmasotakoulussa avaa tien upseerin uralle sotilaslentäjäksi Ilmavoimiin, helikopterilentäjäksi Maavoimiin tai lentäjäksi Rajavartiolaitokseen. Kurssi sisältää reserviupseerikoulutuksen, ilmailuteorian opintokokonaisuuden ja noin 40 tunnin lentokoulutuksen alkeiskoulutuskoneella.

Kerran vuodessa heinäkuussa alkavalle kurssille valitaan noin 40 oppilasta hakemusten ja valintakokeiden perusteella. Koulutushaarajakson jälkeen alkavaan reserviupseerikurssiin sisältyy eriytyvinä opintoina lentoteoriaa yhteensä noin 180 tuntia. Kurssiin sisältyy myös pelastautumiskoulutus.

Lentopalvelus alkaa tammi-helmikuun vaihteessa. Lentokoulutuksen tavoitteena on selvittää oppilaiden edellytykset hävittäjä- ja helikopterilentäjäksi. Kurssin suorittaneilla on mahdollisuus hakea Kadettikoulun ohjaajaopintosuunnalle.

Hakuaika päättyy palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna **15.10.** Valintatestit järjestetään talven ja kevään aikana.

Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan hakijoille noin kuukautta ennen varusmiespalveluksen alkua.

Valintavaatimukset:

- **Hakija on suomalaisen ylioppilastutkinnon suorittanut tai vähintään kolmevuotisen ammatillisen tutkinnon suorittanut tai muuten korkeakoulukelpoinen (lukion tai 3-vuotisen ammattiopiston viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut kriteerit ennen lentoreserviupseerikurssin alkua).**
- **Hakijan on esitettävä hyväksytty ylioppilastutkintotodistus tai muun vaadittavan koulutuksen (esim. ammatillinen) hyväksytty tutkintotodistus ennen kurssin alkua.**
- **Hakija on korkeintaan 22-vuotias kurssin alkamisvuonna.**
- **Hakija on täyttänyt 18 vuotta ennen lentoreserviupseerikurssin alkua.**
- **Hakijan tulee saavuttaa riittävä pistemäärä kouluarvosanoissa.**
- **Hakija on hakenut lentoreserviupseerikurssille aiemmin enintään kaksi kertaa. Lentoreserviupseerikurssille voi hakea yhteensä korkeintaan kolme kertaa.**
- **Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee hyvällä tasolla suomen kielen. Suomen kielen taidon osoittamiseksi riittää valintaprosessin aikana osoitettu kielitaito.**
- **Hakija on henkisten ja fyysisten ominaisuuksiensa, terveytensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva.**
- **Hakijalla on yleinen uimataito; hän pystyy uimaan pysähtymättä 200 m.**
- **Näkövaatimus: vähintään 0.5 molemmilla silmillä ilman laseja ja lasien kanssa vähintään 1.0 (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys). Silmän taittovirhe enintään +2.5 – –1.5 diopteria.**
- **Normaali värinäkö.**
- **Lievät allergiat eivät estä hakemista.**

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

- **asiointi.puolustusvoimat.fi/**

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi-verkkosivuilta:

- **intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Lentoreserviupseerikurssi**

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen:

- **erikoiskurssit.ilmav@mil.fi**

Lentokone- tai helikopteriapumekaanikot

Aliupseerikurssin lentoteknisellä linjalla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan hävittäjien, kuljetuskoneiden tai helikopterien huoltotehtäviin eli apumekaanikoiksi. Apumekaanikot osallistuvat lentokoneiden tai helikoptereiden aitoihin huoltotehtäviin Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen lentokalustolla. Hyvin suoritetun varusmiespalveluksen jälkeen voi hakea lentoteknisen alan avoinna olevia aliupseerin virkoja tai hakeutua Kadettikoulun lentotekniselle opintosuunnalle ja upseerin uralle.

Lentotekninen peruskoulutus (Lentokoneapumekaanikon peruskurssi) toteutetaan alokasjakson jälkeen alkavalla koulutushaarajaksolla sekä aliupseerikurssin aikana johtajaopintojen ohessa.

Aliupseerikurssin jälkeen koulutus jatkuu hävittäjä-, helikopteri- tai kuljetuskoneapumekaanikkona Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen lentoyksiköissä (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto, Utin jääkärirykmentti, RVL:n Vartiolentolaivueen Helsingin tukikohta).

Osa aliupseerikurssin lentoteknisen linjan oppilaista pääsee Ilmavoimien reserviupseerikoulutukseen.

Aliupseerikurssin lentotekninen linja järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Hakuaika tammikuun saapumiserään päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiserään 1.3. Kumpaankin saapumiserään valitaan noin 65 oppilasta.

Pääsykokeisiin hyväksytyt hakijat kutsutaan päivän kestäviin valintatesteihin (kykytestit, psykologiset testit ja fyysisen kunnon testi). Valintatestit järjestetään loka- ja huhtikuussa. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan noin kuukautta ennen palveluksen aloittamispäivää.

Valintavaatimukset:

- **Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua**
- **Hakijalla tulee olla Ilmavoimien erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkaessa kelpoisuus hakea Maanpuolustuskorkeakouluun;**
  - **Ylioppilastutkinto**
  - **International Baccalaureate-tutkinto (IB)**
  - **Eurooppalainen ylioppilastutkinto (EB)**
  - **Reifeprüfung-tutkinto (RP)**
  - **Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto**
  - **Ulkomaalainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin**
  - **Hakijan on esitettävä hyväksytty tutkintotodistus ennen erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkua**
  - **Edellä mainittuihin tutkintoihin tähtäävän koulutuksen viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut tutkintokriteerit ennen palveluksen alkua**
- **Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittävällä tasolla suomen kielen**
- **Hakija on henkisen ja fyysisen kuntonsa, terveytensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva**
- **Terveydentila: palveluskelpoisuusluokka A**
- **Näkövaatimus vähintään 1,0 ilman laseja tai lasien kanssa, jolloin korjaavan lasin vahvuus enintään ±5 diopteria (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys)**
- **Hakijalla tulee olla tarkka väriaisti (tutkitaan päivänvalolampun valossa Ishiharan tauluilla)**
- **Hakijan näkökenttien tulee olla normaalit sormiperimetrialla tutkittuina**
- **Hakijan kuuloluokka tulee olla I-II**
- **Hakijalla ei saa olla voimakkaasti oireilevia allergioita**

KUVA: MIKKO MALINIEMI / ILMAVOIMAT

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:

- **asiointi.puolustusvoimat.fi/**

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta:

- **intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Aliupseerikurssin lentotekninen linja**

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen:

- **erikoiskurssit.ilmav@mil.fi**

Johtokeskuslinjan koulutus

Johtokeskuslinjalla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan reservin aliupseereiksi vaativiin, monipuolisiin tehtäviin lentotukikohdan tulenkäytönjohtopaikalle. Aliupseerikoulussa opiskellaan ilmapuolustuksen modernien johtamis- ja viestijärjestelmien käyttöä sekä johtajataitoja. Koulutuksessa oppilaille tuotetaan ymmärrystä ja osaamista ilmaoperaatioista ja lentotoiminnasta, ilmaalusten lennonjohtamisesta ja taistelunjohtamisesta, ilmatilannekuvan muodostamisesta, ilmavalvontasensorien toiminnasta, lentotukikohdan toiminnasta, lentosäästä sekä lennonvarmistuksesta.

Kurssin jälkeen koulutus jatkuu lentotukikohdan tulenkäytönjohtopaikan ympäristössä. Koulutus keskittyy lentotukikohdan ilmatoiminnan, lennonvarmistuksen sekä ilmapuolustuksen tilannekuvan ylläpitoon liittyvään johtamisen tukeen.

Hyvin suoritetun varusmiespalveluksen jälkeen voi hakea johtokeskusalan avoinna olevia aliupseerin virkoja tai hakeutua Kadettikoulun johtokeskusopintosuunnalle ja upseerin uralle.

Hakuaika johtokeskuslinjalle päättyy 1.3. Palvelus alkaa heinäkuun saapumiserässä. Pääsykokeisiin hyväksytyt hakijat kutsutaan päivän kestäviin valintatesteihin, jotka sisältävät kykytestit, psykologiset testit sekä fyysisen kunnon testit. Valinnat ajoittuvat huhtikuulle. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan hakijoille noin kuukautta ennen palveluksen aloittamispäivää.

Valintavaatimukset:

- **Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua**
- **Hakijalla tulee olla Ilmavoimien erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkaessa kelpoisuus hakea Maanpuolustuskorkeakouluun;**
  - **Ylioppilastutkinto**
  - **International Baccalaureate-tutkinto (IB)**
  - **Eurooppalainen ylioppilastutkinto (EB)**
  - **Reifeprüfung-tutkinto (RP)**
  - **Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto**
  - **Ulkomaalainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin**
  - **Hakijan on esitettävä hyväksytty tutkintotodistus ennen erikoiskurssiin liittyvän varusmiespalveluksen alkua**
  - **Edellä mainittuihin tutkintoihin tähtäävän koulutuksen viimeisellä luo-kalla opiskeleva voi hakeutua, mikäli hän täyttää edellä mainitut tutkintokriteerit ennen palveluksen alkua**
- **Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittävällä tasolla suomen kielen**

- **Hakija on henkisen ja fyysisen kuntonsa, terveytensä sekä elämäntapojensa puolesta koulutukseen sopiva**
- **Terveydentila: palveluskelpoisuusluokka A**
- **Näkövaatimus vähintään 1,0 ilman laseja tai lasien kanssa, jolloin korjaavan lasin vahvuus enintään ±5 diopteria (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys)**
- **Hakijalla tulee olla tarkka väriaisti (tutkitaan päivänvalolampun valossa Ishiharan tauluilla)**
- **Hakijan näkökenttien tulee olla normaalit sormiperimetrialla tutkittuina**
- **Hakijan kuuloluokka tulee olla I–II**
- **Hakijalla ei saa olla voimakkaasti oireilevia allergioita**

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:
- **asiointi.puolustusvoimat.fi/**

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi-verkkosivuilta:
- **intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Aliupseerikurssin johtokeskuslinja**

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen:
- **erikoiskurssit.ilmav@mil.fi**

Sotilaskuljettajat

Ilmavoimien sotilaskuljettajakurssilla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan monipuolisiin kuljetustehtäviin. Kaikki kuljettajat saavat yhdistelmäajokoulutuksen. Sotilaskuljettajakurssin jälkeen palvelus jatkuu Ilmavoimien joukko-osastoissa (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto) tai Utin jääkärirykmentissä. Osa Ilmavoimien kuljettajakoulutuksesta annetaan Maavoimien joukko-osastoissa.

Alokasjakson jälkeen sotilaskuljettajat saavat yhdistelmäkoulutuksen ja perusteet itsenäisiin ajotehtäviin. Koulutettavat saavat ajokorttikoulutuksen lisäksi perustason ammattipätevyyskoulutuksen. Se antaa mahdollisuuden saada BECE-luokan ajokortin alle 21-vuotiaana sekä edellytykset toimia kuljettajan ammatissa.

Kurssilla opetetaan mm. ennakoivaa ja taloudellista ajamista, kuormaamista ja työturvatietoa. Suuri osa kuljettajista saa lisäksi valmiuden toimia lentokentällä polttoaine-, puhdistus-, laitehuolto- ja muissa kuljetustehtävissä.

Joukko-osastoissa koulutukseen kuuluu perehtymistä trukki- ja moottorityökoneisiin, terminaalitoimintoihin, erityiskuljetusmuotoihin, maastoajoon ja ajoneuvon auttamiseen vaikeissa olosuhteissa. Lisäksi ajetaan ammattipätevyyden koulutusajoja 20 tuntia.

Kuljettajakoulutuksen käyneet saavat ADR-ajoluvan vaarallisten aineiden kuljettamiseen, Työturva ja tieturva 1 -koulutukset, trukkikoulutuksen ja digipiirturikortin. Osa koulutettavista saa lisäksi moottorityökonekoulutuksen.

Perustason ammattipätevyyden jo omaava saa monipuolisen jatkokoulutuksen kuljetusalalle, kokemusta erikoisajoneuvoista ja mahdollisuuden suorittaa yllämainitut kurssit, mikäli jokin niistä puuttuu. Lisäksi on mahdollisuus suorittaa ammattikuljettajadirektiivin mukainen jatkokoulutus.

Sotilaskuljettajakurssi järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Hakuaika tammikuun saapumiserään päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiserään 1.3. Kumpaankin saapumiserään valitaan noin 60 oppilasta. Valintahaastattelut järjestetään loka- ja huhtikuussa.

Valintavaatimukset:
- **Hakijalla tulee olla peruskoulu suoritettuna.**
- **Hakijalla tulee olla vähintään B-luokan ajokortti.**
- **Hakijan tulee olla 18-vuotias ennen kurssin alkua.**
- **Hakijan terveydentilan tulee täyttää ryhmän 2 mukaiset ajokortin terveysvaatimukset (ajokorttilaki 18 §) sekä mahdollistaa lentopolttoaineiden käsittelyn.**
- **Hakijan tulee olla rikosrekisteri- ja liikenneriketiedoiltaan hyvämaineinen.**
- **Hakija on Suomen kansalainen ja hallitsee riittävällä tasolla suomen kielen.**

Kurssille haetaan Puolustusvoimien sähköisen asiointipalvelun kautta:
- **asiointi.puolustusvoimat.fi/**

Ajantasaiset tiedot koulutuksesta, valintakriteereistä ja hakumenettelystä intti.fi -verkkosivuilta:

- **intti.fi > Intti edessä > Ilmavoimien erikoiskurssit > Sotilaskuljettajakurssi**

Yhteydenotot ja mahdolliset kysymykset sähköpostiosoitteeseen:

- **erikoiskurssit.ilmav@mil.fi**

Varusmiessoittajat

Panssariprikaatiin kuuluvassa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa Parolannummella koulutetaan vuosittain noin 100 varusmiestä ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavaa naista.

Pääsääntöinen palvelusaika Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa on 255 päivää. Palveluksen suorittaminen 347 päivässä on myös mahdollista, sisältäen aliupseerikoulutuksen sotilasmusiikkilinjalla.

Varusmiessoittajaksi voivat hakea puhallin- ja lyömäsoittajat, laulajat, basistit, kitaristit, kosketinsoittajat, jousisoittajat, ääni- ja valoteknikot, media- ja viestintäalan osaajat sekä muut esittävät taiteilijat. Hakijat kutsutaan musiikki- ja soveltuvuuspainotteisiin valintakokeisiin, jotka järjestetään vuosittain huhtikuussa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa.

Muodollisia pääsyvaatimuksia ei ole. Käytännön soittotaito ja osaaminen ratkaisevat. Pyrkijöiltä edellytetään soittotaidon lisäksi ryhdikästä käytöstä ja oikeaa asennetta varusmiessoittajan tehtävään. Varusmiessoittokunnan lisäksi muutamilla on mahdollisuus suorittaa palvelus varusmiessoittajana muissa sotilassoittokunnissa. Sotilassoittokuntia on Suomessa kuusi.

Palvelus alkaa tammikuussa kuuden viikon mittaisella, kaikille varusmiehille yhtenäisellä alokasjaksolla. Erikois- ja joukkokoulutuskaudella muodostetaan kuviomarssikokoonpano, sinfoninen puhallinorkesteri, jousiorkesteri, viihdeorkesteri, showband, tekniikkatiimi (valo ja ääni) ja viestintätiimi. Puolustusvoimien varusmiessoittokunta esiintyy vuosittain ulkomailla kansainvälisissä sotilasmusiikkitapahtumissa (tattoo).

Varusmiessoittokuntaan valituista bändi- ja jousisoittajista sekä ääni- ja viestintähenkilöistä muodostetaan noin 20 henkilön kivääritaitoryhmä, jonka jäseniltä vaaditaan hyvää rytmitajua, hyvää asennetta sotilaskoulutukseen ja pitkäjänteisyyttä vaativaan koulutukseen. Ryhmä esiintyy osana kuviomarssiohjelmaa ja omana osastonaan.

Sotilassoittajan ammatista kiinnostuneet johtajakoulutetut varusmiessoittajat voivat palveluksen jälkeen hakea avoinna olevia sotilassoittajan virkoja sotilassoittokunnista. Johtajakoulutettujen on mahdollista pyrkiä myös sotilaskapellimestarin koulutusohjelmaan Sibelius-Akatemiaan.

Sotilassoittokunnat ovat:

- **Kaartin soittokunta, Helsinki,**
- **Rakuunasoittokunta, Lappeenranta,**
- **Laivaston soittokunta, Turku,**
- **Ilmavoimien soittokunta (big band), Jyväskylä (Tikkakoski),**
- **Lapin sotilassoittokunta, Rovaniemi,**
- **Puolustusvoimien varusmiessoittokunta, Hattula (Parola).**

Hakeminen tapahtuu ensisijaisesti sähköisellä hakemuksella. Sähköisen hakemuksen voi täyttää osoitteessa varusmiessoittokunta.fi > Puolustusvoimien varusmiessoittokunta > Varusmieheksi soittokuntaan?

Hakemukset Varusmiessoittokuntaan on oltava perillä viimeistään 31.12.

Varusmiespalveluksen ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen Urheilukoulussa:

Palveluksen aloittaminen	*Kotiutuminen 165 pv*	*Kotiutuminen 347 pv*
III/25 (talvilajit) 14.4.2025	**25.9.2025**	**26.3.2026**
IV/25 (kesälajit) 13.10.2025	**26.3.2026**	**24.9.2026**
III/26 (talvilajit) 13.4.2026	**24.9.2026**	**25.3.2027**
IV/26 (kesälajit) 12.10.2026	**25.3.2027**	**23.9.2027**

Urheilukoulun saapumiseriin III tai IV hyväksyttyjen urheilijoiden on mahdollista hakea palveluksen aloitusajankohdan muutosta saapumiserään I tai II Asevelvollisuuslain 31§ mukaisilla perusteilla.

Poikkeustapauksessa hyväksytään myös paperiset hakemukset osoitteeseen:

- **Panssariprikaati**
  Puolustusvoimien varusmiessoittokunta / Hakemus
  PL 5, 13701 Parolannummi

Hakuohjeet ja -lomakkeet sotilassoittajaksi saa oman alueen aluetoimistosta tai Puolustusvoimien kotisivuilta osoitteesta puolustusvoimat.fi. Polku hakemukseen: Asiointi / Lomakkeet / hakemus erikoisjoukkoihin.

Urheilijat

Puolustusvoimien urheilukoulu on nuorten huippu-urheilijoiden ja sotilasurheilijoiden valtakunnallinen valmennuskeskus, joka palvelee ammattiurheilijoita, Puolustusvoimien edustusvalmennusryhmiä sekä toimii ikäluokkansa parhaiden urheilijoiden varusmiespalveluspaikkana.

Puolustusvoimien urheilukoulu toimii Kaartin jääkärirykmentissä Helsingissä. Kaartin jääkärirykmentissä palvelevat kaikki lajit pl. talvilajeista ampumahiihto, hiihtosuunnistus, lumilautailu, maastohiihto, mäkihyppy ja yhdistetyn hiihto, joiden urheilijat palvelevat Kainuun prikaatissa Kajaanissa. Pääsykokeet järjestetään kaikkien lajien osalta Helsingissä Kaartin jääkärirykmentissä.

Sotilaskoulutus

Urheilukoulun sotilaskoulutuksen tehtävänä on kouluttaa tiedusteluryhmiä poikkeusolojen tarpeisiin. Tiedusteluryhmien kokoonpanoihin koulutetaan reserviupseereita ryhmien johtajiksi sekä tiedustelutulenjohtajiksi ja aliupseereita muihin ryhmän tehtäviin. Tiedustelualiupseerien tehtäviä ovat mm. radistin, tulenjohtoaliupseerin, tarkka-ampujan ja taistelupelastajan tehtävät. Miehistökoulutukseen valitut koulutetaan tiedustelumiehiksi tiedusteluryhmiin tai muihin paikallisjoukkojen miehistötason tehtäviin.

Palvelusaika Urheilukoulussa on 347 tai 165 päivää. Sekä reserviupseeri- että aliupseerikurssi toteutetaan Urheilukoulussa. Johtajakoulutus on luonteva osa urheilijan polkua, sen kautta urheilija vahvistaa ja oppii taitoja ryhmätyöskentelystä, organisoinnista ja johtamisesta. Kurssien koulutus on integroitu urheiluvalmennuksen kanssa siten, että harjoittelu ja kilpaileminen eivät keskeydy.

Urheiluvalmennus

Puolustusvoimien urheilukoulu on osa Olympiakomitean johtamaa urheiluakatemiaohjelmaa. Urheilukoulu on kiinteästi mukana pääkaupunkiseudun urheiluakatemia URHEA:ssa sekä lumilajien osalta Vuokatti-Ruka urheiluakatemiassa. Urheilukoulutoiminnan tavoitteena on, osana urheilijan polkua, mahdollistaa ikäluokkansa lahjakkaimpien urheilijoiden valmentautuminen ja määrätietoinen kehitys myös varusmiespalveluksen aikana. Urheilukoulu pyrkii kasvattamaan ja kehittämään urheilijaa kokonaisvaltaisesti ja mahdollistaen urheilijana kehittymisen palveluksen aikana. Myös tavoitteellisella sotilaskoulutuksella on merkityksensä urheilijan kehityksessä. Vaativa ja kurinalainen sotilaskoulutus on omiaan tukemaan urheilijan henkistä kasvua. Urheilukoulun tärkein tuki urheilijalle on valmennuksen ja sotilaskoulutuksen yhteensovittaminen. Urheilukoulussa noin 50% varusmiehen kokonaispalvelusajasta käytetään valmentautumiseen, kilpailuihin ja otteluihin. Urheilukoulussa urheilijan palvelus toteutetaan saapumiserittäin lajiryhmäkohtaisten koulutus- ja valmennussuunnitelmien ja henkilökohtaisten valmennussuunnitelmien mukaisesti. Valmentautumista tehostetaan tärkeimmillä harjoituskausilla Urheilukoulun järjestämillä valmennusleireillä. Yhteisten viikko-ohjelmien mukaisten harjoitustapahtumien lisäksi urheilijoilla on käytettävissään valmennus- ja kilpailutoimintaan 45–95 urheilukomennusvuorokautta palveluksen kestosta ja urheilijan tasosta riippuen. Urheilijoiden valmennus säilyy varusmiespalveluksen aikana edelleen liittojen, seurojen ja urheilijoiden henkilökohtaisten valmentajien vastuulla. Urheilukoulu tukee valmennusta ammattitaitoisten laji- ja yleisvalmentajien johtamien harjoitusten lisäksi laadukkailla sekä kattavilla testaus- ja fysioterapiapalveluilla.

Hakeminen

Varusmiespalvelukseen Urheilukouluun hakeudutaan vapaaehtoisesti. Hakuajat päättyvät vuosittain helmikuun (kesälajit) ja elokuun (talvilajit) viimeinen päivä. Valintakokeet järjestetään viikoilla 15 ja 41. Valintakokeet sisältävät fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit sekä henkilökohtaisen haastattelun.

Urheilukouluun haetaan sähköisen asioinnin kautta: https://asiointi.puolustusvoimat.fi/

Hakeuduttaessa Urheilukouluun suorittamaan naisten vapaaehtoista asepalvelusta, on hakulomake toimitettava aluetoimistoon 15. tammikuuta mennessä.

Hakeminen Puolustusvoimien asiointipalvelun kautta:
- **asiointi.puolustusvoimat.fi/**

Vaihtoehtoisesti paperiset hakulomakkeet lähetetään liitteineen osoitteeseen:

Puolustusvoimien urheilukoulu
Kaartin jääkärirykmentti
PL 6
00861 Helsinki

Urheilukouluun hakevien tulee edustaa ikäluokkansa kansallista tai kansainvälistä huippua. Urheilulajin tulee olla olympialaji tai lajilla on oltava MM-kilpailut kilpailuohjelmassa. Valinnat suoritetaan olympiakomitean ja eri lajien asiantuntijalausuntojen sekä psykologisten ja fyysisten testien tulosten perusteella.

Lisätietoa varusmiespalveluksesta Urheilukoulussa:
- **intti.fi > Intti edessä**

Erityistehtävät

Varusmiehet hakeutuvat erityistehtäviin omatoimisesti verkkosivulla intti.fi/erityistehtavat alokaskauden ensimmäisen kolmen viikon aikana. Tietoa erityistehtävistä jaetaan alokkaille oppitunneilla, Puolustusvoimien verkkosivuilla ja Puolustusvoimien sosiaalisen median eri kanavilla.

Poikkeuksen hakumenettelyyn tekee lääkintäala, jonka tehtäviin varusmiehet määrätään alokasjakson jälkeen, siviilikoulutuksen perusteella. Lisäksi oikeudellisen alan erityistehtäviin voi hakea vain reserviupseerikoulutukseen valitut ja tehtäviin haetaan johtajakoulutuksen aikana. Alla on esitetty lääkintäalan, oikeudellisen alan ja kirkollisen alan erityistehtäviä. Muut haettavat erityistehtävät tehtävät löytyvät osoitteesta intti.fi/erityistehtavat.

Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit

Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit sekä näiden alojen opiskelijat sijoitetaan kutsunnoissa Maa-, Meri-, tai Ilmavoimien joukko-osastoihin. Alokasjakson jälkeen heidät komennetaan varusmieslääkärikurssille Logistiikkakouluun Riihimäellä. Varusmieslääkärikurssin aikana valitaan upseerioppilaat lääkintäreserviupseerikurssille.

Reserviupseerikurssin koulutuksen päämääränä on tuottaa sodan ajan perus- ja joukkoyksikön lääkintähuollon suunnitteluun ja johtamiseen kykeneviä lääkintäupseereita, jotka hallitsevat sotavammojen erityispiirteet sekä osaavat perustiedot Puolustusvoimien lääkintähuollosta. Joukkokoulutusjaksolla upseerikokelaat saavat täydentävää koulutusta kenttä- ja katastrofilääkinnästä sekä toimivat alansa ammatillisissa tehtävissä terveysasemilla ja harjoituksissa.

Ne, joita ei valita reserviupseerikurssille, jatkavat palvelustaan varusmieslääkärikurssin jälkeen terveysasemilla ammatillisissa tehtävissä sekä saavat lisäksi lääkintähuollon täydennyskoulutusta.

Oikeudellinen ala

Lakimieskokelaaksi oikeudelliselle alalle hakeudutaan varusmiesjohtajien täydentävässä haussa erityistehtäviin. Lakimieskokelaaksi voidaan hyväksyä ylemmän oikeustieteellisen tutkinnon suorittanut henkilö tai tätä tutkintoa suorittava oikeustieteen ylioppilas, joka on suorittanut rikos- ja prosessioikeuden aineopinnot. Tehtävään haetaan sen jälkeen, kun on tullut valituksi reserviupseerikurssille ja hakeutua voi kaikista joukko-osastoista. Koulutusohjelma toteutetaan reserviupseerikurssin päättymisen jälkeen. Koulutukseen hyväksytyt lakimieskokelaat koulutetaan sijoitettaviksi eriasteisten joukkojen ja esikuntien sodan ajan oikeudellisiin tehtäviin, kuten sodan ajan prikaatin oikeusupseeriksi. Lakimieskokelailla palvelusaika on 347 päivää.

Kirkollinen ala

Kirkollisen alan koulutuksen päämääränä on, että varusmiehellä on valmiudet toimia kirkollisen alan tehtävissä myös poikkeusoloissa. Palvelusaika on miehistöllä 255 päivää ja johtajaksi koulutettavilla 347 päivää. Koulutukseen voidaan valita teologian ylioppilaita sekä teologisen yliopistotutkinnon suorittaneita. Koulutukseen voidaan valita sosionomeja (AMK) ja yhteisöpedagogeja (AMK) sekä näihin tutkintoihin opiskelevia, joiden tutkintoon sisältyy uskonnollisen yhteisön tehtäviin pätevöittävä osuus.

Yhteystietoja:

ALUETOIMISTOT

Aluetoimistojen kotisivut löytyvät Puolustusvoimien verkkopalvelusta puolustusvoimat.fi

Aluetoimisto ja postiosoite / käyntiosoite	sähköposti	puhelin
Etelä-Savon aluetoimisto PL 57, 50101 Mikkeli Tyrjäntie 9, Rak 3, Mikkeli, Karkialampi	etela-savonaluetoimisto@mil.fi	0299 436190
Hämeen aluetoimisto PL 175, 15111 Lahti Kirkkokatu 12, Lahti	hameenaluetoimisto@mil.fi	0299 484190
Kaakkois-Suomen aluetoimisto Kauppalankatu 43 C, 45100 Kouvola Kauppalankatu 43 C, Kouvola	kaakkois-suomenaluetoimisto@mil.fi	0299 438109
Keski-Suomen aluetoimisto PL 1100, 40101 Jyväskylä Asekatu 3 D, Jyväskylä	keski-suomenaluetoimisto@mil.fi	0299 485190
Lapin aluetoimisto PL 1, 96960 Rovaniemi Someroharjuntie Rak 21, Rovaniemi	lapinaluetoimisto@mil.fi	0299 455118
Lounais-Suomen aluetoimisto PL 69, 20811 Turku Rykmentintie 15B, Turku, Heikkilän kasarmi	lounais-suomenaluetoimisto@mil.fi	0299 480190
Pirkanmaan aluetoimisto PL 1000, 33721 Tampere Tekniikankatu1, E-siipi, Tampere	pirkanmaanaluetoimisto@mil.fi	0299 482190
Pohjanmaan aluetoimisto PL 22, 65101 Vaasa Wolffintie 35C, 3. krs., Vaasa	pohjanmaanaluetoimisto@mil.fi	0299 486190
Pohjois-Karjalan aluetoimisto PL 28, 80101 Joensuu Torikatu 36 B, Joensuu, muuttaa v. 2025 aikana	pohjois-karjalanaluetoimisto@mil.fi	0299 434434
Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto PL 119, 90101 Oulu Hiukanreitti 40, Oulu, Hiukkavaara	pohjois-pohjanmaanjakainuunaluetoimisto@mil.fi	0299 456108
Pohjois-Savon aluetoimisto PL 1080, 70111 Kuopio Vuorikatu 26 B, 5. krs, Kuopio	pohjois-savonaluetoimisto@mil.fi	0299 435000
Uudenmaan aluetoimisto PL 9, 00861 Helsinki Santahaminantie 1, Santahamina, Helsinki	uudenmaanaluetoimisto@mil.fi	0299 422211

Varusmieskoulutuksesta saat tietoa myös seuraavilta joukko-osastoilta
Joukko-osastojen kotisivut löytyvät Puolustusvoimien verkkopalvelusta puolustusvoimat.fi

MAAVOIMAT

Joukko-osasto	sähköposti	puhelin
Jääkäriprikaati	kirjaamo.jpr@mil.fi	0299 800
Kaartin jääkärirykmentti	kirjaamo.kaartjr@mil.fi	0299 800
Kainuun prikaati	kirjaamo.kaipr@mil.fi	0299 800
Karjalan prikaati	kirjaamo.karpr@mil.fi	0299 800
Maasotakoulu	kirjaamo.maask@mil.fi	0299 800

Panssariprikaati ..... kirjaamo.pspr@mil.fi 0299 800
Porin prikaati ..... kirjaamo.porpr@mil.fi 0299 800
Utin jääkärirykmentti ..... kirjaamo.utjr@mil.fi 0299 800

MERIVOIMAT

Merisotakoulu ..... kirjaamo.merisotakoulu@mil.fi 0299 800
Rannikkolaivasto ..... kirjaamo.rlaiv@mil.fi 0299 800
Rannikkoprikaati ..... kirjaamo.rpr@mil.fi 0299 800
Uudenmaan prikaati ..... kirjaamo.uudpr@mil.fi 0299 800

ILMAVOIMAT

Ilmasotakoulu ..... kirjaamo.ilmask@mil.fi 0299 800
Karjalan lennosto ..... kirjaamo.karlsto@mil.fi 0299 800
Satakunnan lennosto ..... kirjaamo.satlsto@mil.fi 0299 800

RAJAVARTIOLAITOS

Lapin rajavartiosto ..... lapinrajavartiosto@raja.fi 0295 425 000
Pohjois-Karjalan rajavartiosto ..... pohjoiskarjalanrajavartiosto@raja.fi 295 423 000
Raja- ja merivartiokoulu ..... rajajamerivartiokoulu@raja.fi 0295 429 000

Muut yhteystiedot:

Puolustusvoimien aloitetoimikunta

Pääesikunta
PL 919, 00131 Helsinki

Maanpuolustuksen aloitesäätiö

Pääesikunta / Logistiikkaosasto
PL 919, 00131 Helsinki

Siviilipalveluskeskus

Latokartanontie 79 A
07810 Ingermaninkylä
Puh. 0295 0295 00
siviilipalveluskeskus.fi

Varusmiespalveluksen jälkeen

Sotilaskoulutukseen liittyy monessa muodossa myös sellaista koulutusta, josta on välitöntä hyötyä ammatissasi tai muussa elämässäsi kotiutumisen jälkeen. Eri aselajien koulutus avaa mahdollisuuden alaa sivuavaan toimeen siviilissä, jossa samanarvoisten hakupapereiden joukossa sotilaserikoiskoulutusta pidetään ansiona.

Varusmiehenä saatu sotilaskoulutus rinnastetaan osin eri ammatteihin tarvittavaan harjoitteluaikaan. Tämä tulee kyseeseen lähinnä toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin pyrittäessä. Varusmiesaikaisesta tehtävästä ja koulutushaarasta riippuen alakohtaiseksi työkokemukseksi hyväksyttävä aika vaihtelee. Yleiseksi työkokemukseksi hyväksytään varusmiespalveluksen pituus sellaisenaan. Kaikille kotiutuville varusmiehille kirjoitetaan työkokemuksen osoittava palvelustodistus.

Aliupseeri- ja upseerikoulutuksen johtamistaidon harjoittelu esimiesasemassa on syytä ottaa huomioon tulevaisuudensuunnitelmien kannalta. Moniin siviilitoimiin pidetään vaatimuksena reservin upseerin tai aliupseerin koulutusta tai sitä, että on menestyksellisesti suorittanut varusmiespalveluksen. Näkyvänä todisteena palvelusajastaan varusmies saa sotilaspassin ja palvelustodistuksen.

Velvoittavat kertausharjoitukset

Varusmiespalveluksesi päätyttyä sinut siirretään reserviin. Koska Puolustusvoimiemme henkilöstö koostuu sodan aikana pääosin reserviläisistä, on välttämätöntä, että varusmiesaikana annettua koulutusta ylläpidetään ja täydennetään mm. kertausharjoituksissa. Kertausharjoitukset perustuvat asevelvollisuuslakiin, jonka mukaan reservissä oleva asevelvollinen on saadun käskyn mukaisesti velvollinen osallistumaan kertausharjoituksiin reservissä oloaikanaan enintään seuraavasti: miehistöön kuuluva 80 päivää,

miehistön erityistaitoja vaativiin ja miehistön erityistehtäviin koulutetut (pidemmän palvelusajan) 150 päivää sekä aliupseerit, opistoupseerit ja upseerit 200 päivää.

Tarvittaessa em. aikojen lisäksi asevelvollinen voidaan suostumuksensa mukaisesti määrätä hänen sodan ajan sijoituksensa mukaisen joukon kertausharjoitukseen enintään 20 päiväksi kalenterivuodessa, jos asevelvollinen on Puolustusvoimille välttämätön joukon johtamisessa tai koulutuksessa. Palvelukseen määrääminen edellyttää lisäksi asevelvollisen työnantajan kirjallista suostumusta, jos harjoitus tapahtuu työaikana.

Kertausharjoitukset ovat siis samanlaista lakisääteistä palvelusta kuin varusmiespalveluskin. Kertausharjoitukset muodostavat olennaisen osan Puolustusvoimiemme rauhanaikaisesta koulutusjärjestelmästä ja ne vaikuttavat merkittävästi valtakuntamme puolustusvalmiuteen. Pääosa reserviläisistä määrätään ensimmäiseen joukon kertausharjoitukseen siinä kokoonpanossa, jossa heidät varusmiesaikana koulutettiin. Ensimmäinen joukon kertausharjoitus on noin 2–5 vuoden kuluttua varusmiespalveluksen suorittamisesta.

Keitä kertausharjoituksiin määrätään

Joukkojen kertausharjoituksissa koulutetaan nopeimmin tarvittavia kriisiajan joukkoja ja esikuntia. Harjoituksiin määrätään näihin joukkoihin sijoitettuja reserviläisiä. Tehtäväkohtaisissa kertausharjoituksissa koulutetaan joukon suorituskyvyn kannalta keskeisiin tehtäviin sijoitettuja johtajia ja avaintaistelijoita.

Kertausharjoitusten kesto vaihtelee harjoituksen luonteen ja tavoitteiden mukaisesti. Pääsääntöisesti kertausharjoitus kestää 5-6 päivää, mutta trendi on, että kertausharjoitukset ovat yhä pidempiä ja suurempi osa suuntautuu ulkomaille. Kertausharjoitusajalta maksetaan reserviläisille reserviläispalkkaa ja päivärahaa sekä korvataan mahdolliset matkustuskustannukset edullisimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuvien kustannusten mukaisesti. Yksityiskohtaiset ohjeet kertausharjoituksiin käsketyille ja tiedot mm. taloudellisista eduista ovat kertausharjoituskäskyn mukana. Lisätietoja reservistä ja kertausharjoituksista löydät osoitteesta puolustusvoimat.fi (intti.fi/reservissa).

Vapaaehtoinen kouluttautuminen

Reservin velvoittavia kertausharjoituksia on noin 3–7 -vuoden välein. Näiden lisäksi voit kehittää osaamistasi ja toimintakykyäsi osallistumalla Puolustusvoimien johtamiin vapaaehtoisiin harjoituksiin tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palveleville kursseille, kriisinhallintatehtäviin tai muuhun vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen sekä kouluttautumalla omaehtoisesti mm. Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen avoimissa oppimisympäristöissä. Voit myös reservissä hakeutua miehistöstä aliupseeriksi (MAUK) ja aliupseerista upseeriksi (SOJO) -kursseille OmaIntti -verkkopalvelussa. Reserviläisenä voit halutessa hakeutua paikallisjoukkoihin kuuluviin ja aktiivisesti harjoitteleviin maakuntakomppanioihin. Hakeutuminen maakuntakomppanioihin tapahtuu Puolustusvoimien aluetoimistojen kautta. Reserviläisen aktiivisuus ja omatoiminen kouluttautuminen ja toimintakyvyn kehittäminen otetaan huomioon sijoitettaessa henkilö osaamista vastaavaan sodan ajan tehtävään.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) antama koulutus

Varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen arkeen voi valmistautua jo etukäteen MPK:n koulutuksissa. Intti tutuksi sekä Sotilaan perustaidot -kursseilla tutustutaan Puolustusvoimien käytäntöihin, sotilaan varusteisiin sekä toimintaan kasarmilla. Tavoitteelliseen kunnon kohottamiseen saa tukea Kunnossa inttiin -kurssilta ja oman kuntotason voi testata MPK:n kuntotesteissä.

MPK:n koulutus on osa reservin koulutusjärjestelmää. Varusmiespalveluksen jälkeen voi kertausharjoitusten lisäksi ylläpitää ja kehittää sotilastaitoja ja toimintakykyä osallistumalla MPK:n kursseille tai lähtemällä mukaan MPK:n vapaaehtoiskouluttajaksi. Osaamisen lisäksi kursseilta voi ansaita rinnasteisia kertausharjoituspäiviä, jotka lasketaan hyväksi ylennyksiä harkittaessa. Osallistumalla vapaaehtoiseen koulutukseen voi helpommin saada myös sijoituksen Puolustusvoimien sodan ajan joukkoon.

MPK järjestää vuosittain lähes 3 000 kurssia eri puolilla Suomea. Kursseista suuri osa on reserviläisille tarkoitettua sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta (SOTVA). SOTVA-koulutuksen lisäksi MPK järjestää mm. kansainvälistä koulutustoimintaa sekä kaikille sopivaa varautumis- ja turvallisuuskoulutusta, joka auttaa selviytymään paremmin arjen vaaratilanteissa ja poikkeusoloissa.

- **Lisätietoja MPK:n tarjoamista kouluttautumismahdollisuuksista www.mpk.fi**
- **Lähde mukaan: Turvallisuutta yhdessä – Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK**

Sotilasammatit

Varusmiespalveluksen jälkeen sinulla on mahdollisuus hakea sopimussotilaaksi, aliupseeriksi, erikoisupseeriksi, tai pyrkiä upseerikoulutukseen. Upseeriksi opiskellaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Sotatieteellisten perus- ja jatkotutkintojen hakuohjeet ja hakuvaatimukset julkaistaan vuosittain marras-joulukuussa Maanpuolustuskorkeakoulun Valintaoppaassa, kotisivuilla ja korkeakoulujen sähköisessä hakujärjestelmässä. Hakijalta edellytetään reservin upseerinkoulutuksen suorittaminen. Tutkintoa suorittamaan voidaan hyväksyä myös reservin aliupseerin koulutuksen suorittanut hakija, joka täyttää muut kelpoisuusehdot, jos hän ennen kadettikurssin alkamista suorittaa hyväksytysti Maasotakoulussa toimeenpantavan joukkueenjohtajakurssin. Erityisenä hakukelpoisuusehtona on, että lentoupseerin koulutusohjelmaan hakeva on suorittanut lentoreserviupseerikurssin (LENTORUK).

Varusmiespalveluksen aikana saat kuvan Puolustusvoimista työpaikkana ja Puolustusvoimien tarjoamista ammateista. Lisäksi voit testata omaa sopivuuttasi alalle. Menestyminen aliupseerikurssilla ja reserviupseerikurssilla vaikuttaa suoraan valintapisteisiisi. Joukkueen johtajalle ja yksikön päällikölle kannattaa ilmoittaa

haastattelun yhteydessä, mikäli olet kiinnostunut sotilasammateista.

Jos tavoitteenasi on tai jos harkitset sotilasammatteja, kannattaa palvelus suorittaa hyvin ja ilmoittaa halukkuus johtajakoulutukseen. Suorita aliupseerikurssi hyvin ja ilmoita halukkuudesta päästä reserviupseerikouluun.

Aliupseerikoulussa ja reserviupseerikoulussa esitellään Puolustusvoimien ammatteja ja annetaan mahdollisuus tutustua Maanpuolustuskorkeakouluun ja puolustushaarakouluihin (Maasotakoulu, Merisotakoulu, Ilmasotakoulu).

Varusmiespalveluksen jälkeen on sinulla myös mahdollisuus hakeutua määräajaksi täydentämään osaamistasi ja kokeilemaan kouluttajana toimimista sopimussotilaana. Tarkoituksena on, että sopimussotilaana määräajan palveltuasi hakeudut opiskelemaan sotilasopetuslaitokseen tai palvelemaan muihin Puolustusvoimien tarjoamiin sotilasvirkoihin. Yli kolmen kuukauden työskentelystä sopimussotilaana, aliupseerina tai kriisinhallintatehtävässä on myös etua haettaessa upseerikoulutukseen.

Upseerin ammatin lisäksi Puolustusvoimat tarjoaa erikoisupseerin tehtäviä vähintään aliupseerikurssin suorittaneille teknikoille, insinööreille ja lääkäreille. Aliupseerit taas toimivat kouluttajina sekä erikoisammattihenkilöinä vartiointi- ja valvontatehtävissä, musiikkialalla sekä eräissä teknisen alan tehtävissä.

Lisätietoja niin upseerin ammatista kuin muista Puolustusvoimien tarjoamista sotilasammateista saat perusyksikkösi kouluttajilta ja joukko-osaston sosiaalikuraattorilta sekä opiskelusta työharjoittelussa olevilta kadeteilta. Lisätietoja löytyy myös sosiaalisesta mediasta ja sanomalehdistä, kuten Ruotuväki-lehdestä. Tarkempia tietoja sotatieteellisistä perus- ja jatkotutkinnoista löytyy Maanpuolustuskorkeakoulun Valintaoppaasta ja Maanpuolustuskorkeakoulun kotisivuilta. Lisätietoja saat myös internetin sivuilta: puolustusvoimat.fi, upseeriksi.fi sekä valtiolle.fi.

Sopimussotilaaksi Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssille

Utin jääkärirykmentissä koulutetaan Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssilla määräaikaisessa virassa olevia sopimussotilaita vaativiin erikoisjoukkotehtäviin. Erikoisjoukkokurssin oppilaille maksetaan koulutusajalta palkkaa.

Mielenkiintoinen ja haastava kurssi sisältää tiedustelu- ja taistelukoulutusta maastossa ja rakennetulla alueella. Monipuoliseen siirtymismenetelmäkoulutukseen kuuluu mm. laskuvarjohyppykoulutusta, vesistökoulutusta ja ajoneuvokoulutusta. Toiminta painottuu pienryhmätoimintaan vaativissa olosuhteissa.

Haku kurssille on avoinna vuosittain 1.9.–30.11. Esivalinta tapahtuu hakupapereiden perusteella. Esivalinnan läpäisseet kutsutaan valintakokeisiin, joiden perusteella valitaan soveltuvimmat henkilöt koulutukseen. Valintakoe on kaksivaiheinen. Ensimmäinen vaihe on kaksipäiväinen ja se järjestetään tammikuun loppupuolella. Ensimmäisen vaiheen hyväksytysti suorittaneet kutsutaan toiseen, myöhemmin keväällä järjestettävään vaiheeseen.

Erikoisjoukkokurssille voivat hakea kaikki aliupseerin tai upseerin koulutuksen saaneet asevelvolliset, jotka ovat iältään alle 30-vuotiaita. Erityisistä syistä kurssille voidaan hyväksyä myös yli 30-vuotiaita henkilöitä. Kurssille voivat hakea myös varusmiespalvelustaan suorittavat asevelvolliset, joiden varusmiespalvelus päättyy ennen erikoisjoukkokurssin alkua. Kurssi alkaa vuosittain heinäkuussa ja kestää 12 kuukautta. Utin jääkärirykmentti kouluttaa erikoisjoukkokurssilla henkilöstöä vain Puolustusvoimien erikoisjoukkojen tarpeisiin. Lisätietoja voi kysyä sähköpostitse osoitteesta: erikoisjoukkokurssi.utjr@mil.fi.

Erikoisjoukkokurssin suorittamisen jälkeen koulutetuilla on mahdollisuus hakea määräaikaiseen erikoisjääkärialiupseerin tai taistelusukeltaja-aliupseerin virkaan Utin jääkärirykmentin Erikoisjääkäripataljoonassa. Erikoisjoukkoaliupseerien koulutus jatkuu koko palveluksen ajan ja tehtävissä on mahdollisuus palvella myös ulkomailla harjoituksissa ja operaatioissa. Aliupseerit palvelevat viiden vuoden määräaikaisessa virkasuhteessa, joka työnantajan on mahdollista uusia kaksi kertaa (palvelusaika on enimmillään yhteensä 5+5+5 vuotta).

Lisätietoja puolustusvoimat.fi/erikoisjoukkokurssi

Puolustusvoimien siviilitehtävät

Puolustusvoimissa työskentelee siviilihenkilöstöä monipuolisissa ja haasteellisissa työtehtävissä, joissa mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen ovat hyvät. Puolustusvoimissa työskentelee noin 4 600 siviiliä ympäri Suomen sekä ammatillisissa että akateemisissa asiantuntijatehtävissä siviilikoulutuksensa mukaisesti. Puolustusvoimissa työtehtävien kirjo on laaja. Ammattinimikkeitä on satoja erilaisia. Siviilitehtävien nimikkeitä ovat esim. insinööri, järjestelmäpäällikkö, tutkija, sosiaalikuraattori, taloussuunnittelija, koulutussuunnittelija, viestintäasiantuntija, sotilaslakimies, lääkäri, liikunnanohjaaja ja asentaja. Virkanimikkeistä riippumatta siviilityöntekijät ovat omien alojensa kouluttautuneita ammattilaisia. Siviilitehtäviin valittavilta ei edellytetä varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamista.

Lisätietoja puolustusvoimat.fi/rekry sekä valtiolle.fi.

Rajavartiolaitoksen palvelukseen

Rajavartiolaitoksen palvelukseen otetaan vuosittain tammikuussa uusia raja- ja merivartijoita. Valinta tapahtuu hakemusten ja touko-kesäkuussa järjestettävän pääsykokeen perusteella. Rajavartijan peruskurssi kestää noin vuoden.

Hakijan on oltava varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanut Suomen kansalainen ja hänen on täytettävä valtion virkaan vaadittavat yleiset kelpoisuusvaatimukset.

Hakijalla on oltava hyvä terveys ja ruumiillinen kunto sekä hänen on oltava elämäntavoiltaan nuhteeton ja luotettava. Rajavartiolaitoksen upseerin tehtäviin hakeudutaan Maanpuolustuskorkeakoulun kautta. Rajavartiolaitoksen palvelukseen tulevat upseerit valitaan aselajivalintojen yhteydessä kadettikurssin ensimmäisen opintovuoden jälkeen ennen aineopintojen alkamista.

Lisätietoja Rajavartiolaitoksen palvelukseen hakeutumisesta löydät internet-sivuilta raja.fi.
Rajavartiolaitoksen yhteystiedot, sivu 68.

Hakemuksella kriisinhallintatehtäviin

Suomella on mittavat perinteet rauhanturvaajana. Suomi osallistui ensimmäisen kerran rauhanturvaoperaatioon Suezilla 1956 ja on asettanut rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin jo yli 57 000 rauhanturvaajaa. Vuosittainen lukumäärä on nykyisellään käynnissä olevissa operaatioissa noin 400 henkilöä. Palvelu kriisinhallintatehtävässä tarjoaa mielenkiintoisen palvelusajan, tilaisuuden tutustua vieraisiin maihin ja kansoihin, mahdollisuuden säästämiseen, tilaisuuden kielitaidon kohentamiseen sekä ainutlaatuisen kokemuksen työskentelystä erilaisista olosuhteissa lähtöisin olevien henkilöiden kanssa.

Kriisinhallintatehtäviin on mahdollisuus päästä lähettämällä hakemus sotilaallisen kriisinhallinnan toimintavalmiuteen varusmiespalvelun jälkeen. Hakijalta edellytetään muun muassa hyvää fyysistä kuntoa ja terveyttä, luonteen tasapainoa, kykyä sietää henkistä painetta, yhteistyökykyä, kohtuullista englannin kielen taitoa sekä moitteettomia elämäntapoja (ei rangaistuksia).

Hyvin suoritettu varusmiespalvelus antaa mahdollisuuden hakeutua suomalaisiin kriisinhallintajoukkoihin ilman että on saanut kansainvälisen koulutuksen varus-

miesaikana. Reservin upseereilla on myös mahdollisuus päästä sotilastarkkailijatehtäviin. Sotilastarkkailijoiksi hakeutuvilta vaaditaan yleisten kelpoisuusehtojen lisäksi aikaisempaa, hyvin suoritettua kriisinhallintapalvelusta ja vähintään luutnantin sotilasarvoa.

Hakeutuminen sotilaallisen kriisinhallinnan toimintavalmiuteen tapahtuu sähköisesti PVAsioinnin kautta. Tarkempia ohjeita löytyy https://puolustusvoimat.fi/rauhanturvaajaksi. Kriisinhallintajoukkoja täydennetään jatkuvasti. Porin prikaati kutsuu toimintavalmiuteen hyväksytyistä hakemusten perusteella sopivimmat 3-4 viikkoa kestävään koulutus- ja valintatilaisuuteen Säkylään, jossa lopullinen valinta tapahtuu. Sotilaallisen kriisinhallinnan toimintavalmiuteen hyväksyminen ei takaa automaattisesti pääsyä kriisinhallintapalvelukseen. Hyväksytty päätös on edellytys valituksi tulemiselle.

Palvelussuhteen ehdot

Varsinainen palvelussitoumus tehdään operaatioon lähtöä edeltävän hyväksytysti suoritetun koulutus- ja valintatilaisuuden jälkeen. Käytännössä palvelussitoumus on työsopimus, jossa sovitaan tulevista palvelusehdoista.

Niin julkishallinnon kuin yksityissektorin palveluksessa olevat saavat virkavapaata tai vapautta työstä kriisinhallintakoulutuksen ja -palveluksen ajaksi. Kriisinhallintatehtävään lähtevän ei tarvitse siten irtisanoa työsuhdettaan tai virkaansa. Jokainen kriisinhallintaoperaatioon lähtevä sitoutuu palvelemaan kuusi (6) kuukautta ellei operaatiokohtaisesti ole määritelty muun pituista palvelussuhdetta. Palvelusta voidaan tietyin edellytyksin jatkaa toisella kuuden (6) kuukauden jaksolla. Palvelus kriisinhallintatehtävässä katsotaan Suomen valtion palvelukseksi.

Palkkaus kriisinhallintapalveluksessa on porrastettu tehtävän ja työn vaativuuden mukaan. Kriisinhallintahenkilöstöön kuuluvalle ja sotilastarkkailijoille maksetaan palkan lisäksi operaation aikana kriisinhallintapäivärahaa palvelusvuorokausilta. Kriisinhallintatehtävästä maksettu palkka on veronalaista tuloa, päivärahat ja luontaisedut ovat verovapaata tuloa. Kriisinhallintajoukoissa annetaan luontaisetuna täysi ylöspito eli maksuton majoitus, muonitus, vaatetus ja varustus sekä terveydenhuolto.

Lisätietoja: puolustusvoimat.fi/rauhanturvaajaksi ja maavoimat.fi/porinprikaati

Maavoimien arvomerkit

UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeni)

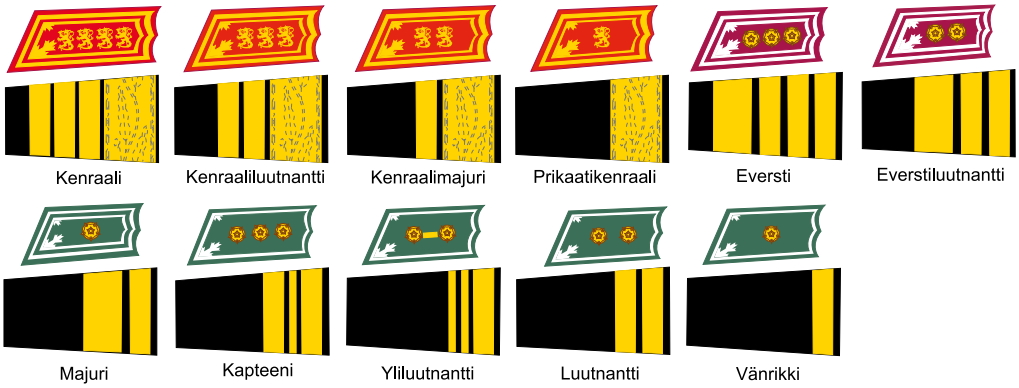

KADETIT

ALIUPSEERIT

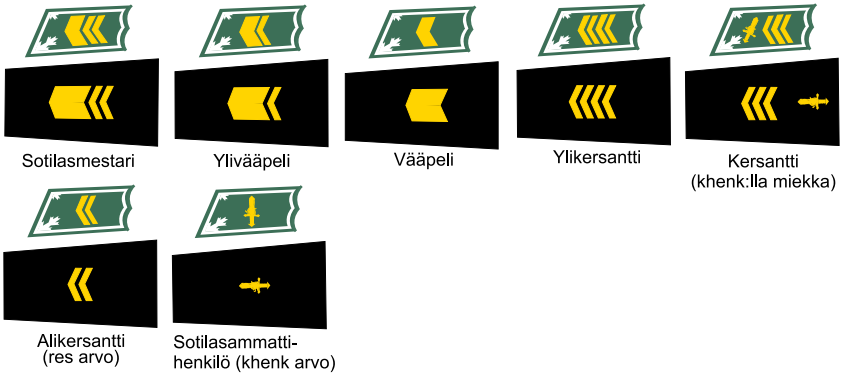

VARUSMIESJOHTAJAT

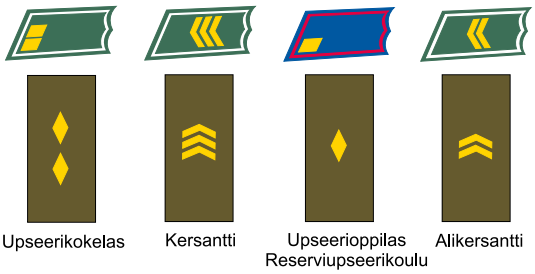

MIEHISTÖ

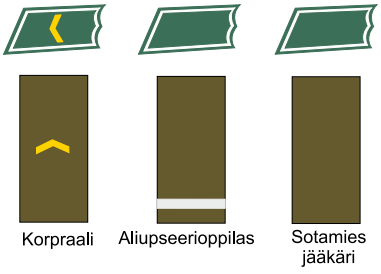

Merivoimien arvomerkit

UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeniluutnantti)

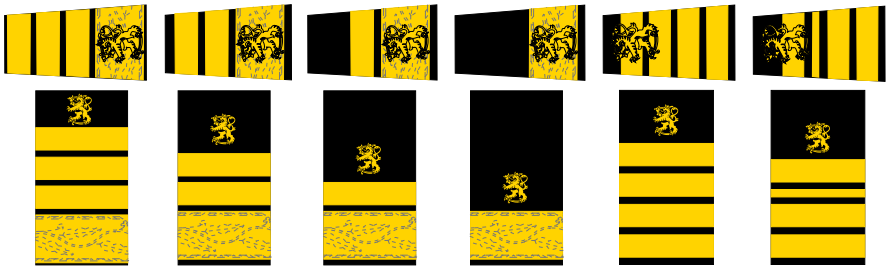

Amiraali | Vara-amiraali | Kontra-amiraali | Lippueamiraali | Kommodori | Komentaja

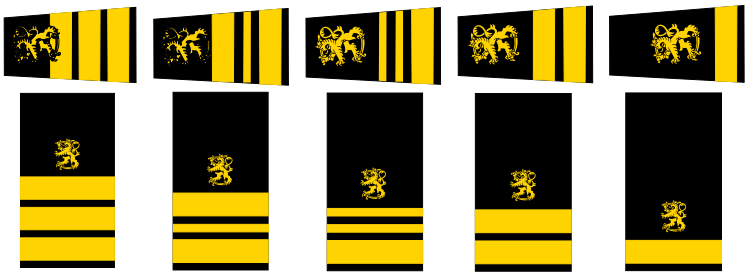

Komentajakapteeni | Kapteeniluutnantti | Yliluutnantti | Luutnantti | Aliluutnantti

KADETIT

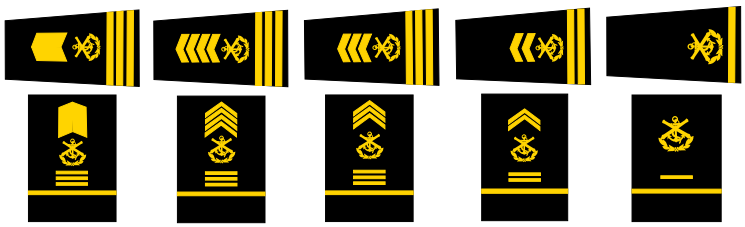

Kadettipursimies III VUOSIKURSSI | Kadettiylikersantti III VUOSIKURSSI | Kadettikersantti III VUOSIKURSSI | Kadettialikersantti II VUOSIKURSSI | Kadetti I VUOSIKURSSI

ALIUPSEERIT

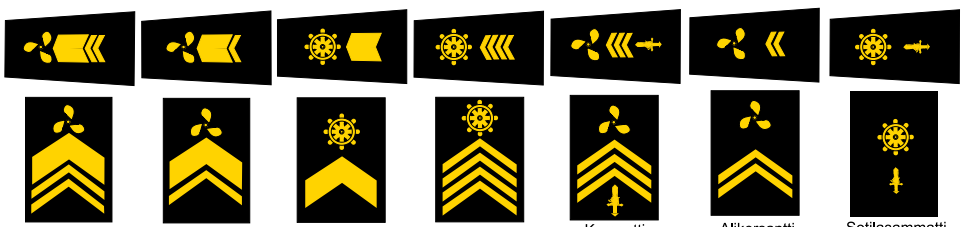

Sotilasmestari kone | Ylipursimies kone | Pursimies kansi | Ylikersantti kansi | Kersantti kone (khenk:lla miekka) | Alikersantti kone (res arvo) | Sotilasammatti-henkilö/kansi (khenk arvo)

VARUSMIESJOHTAJAT

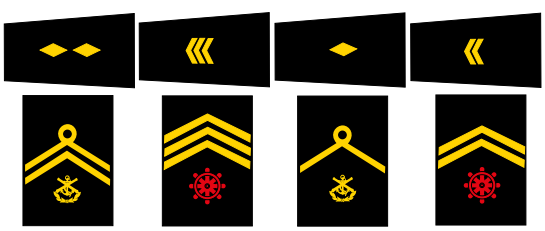

Upseerikokelas | Kersantti merenkulku | Upseerioppilas | Alikersantti merenkulku

MIEHISTÖ

Ylimatruusi taisteluväline | Aliupseerioppilas | Matruusi taisteluväline

Ilmavoimien arvomerkit

UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeni)

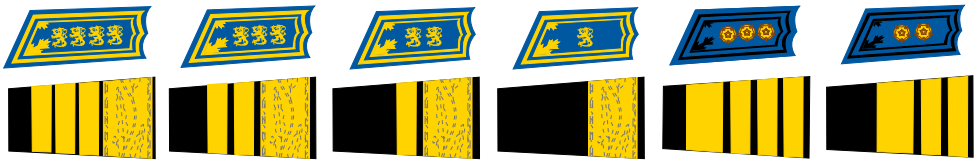

Kenraali | Kenraaliluutnantti | Kenraalimajuri | Prikaatikenraali | Eversti | Everstiluutnantti

Majuri | Kapteeni | Yliluutnantti | Luutnantti | Vänrikki

KADETIT

Kadettivääpeli III VUOSIKURSSI | Kadettiylikersantti III VUOSIKURSSI | Kadettikersantti III VUOSIKURSSI | Kadettialikersantti II VUOSIKURSSI | Kadetti I VUOSIKURSSI

ALIUPSEERIT

Sotilasmestari | Yliväpeli | Vääpeli | Ylikersantti | Kersantti (khenk:lla miekka)

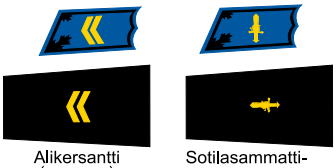

Alikersantti (res arvo) | Sotilasammatti-henkilö (khenk arvo)

VARUSMIESJOHTAJAT

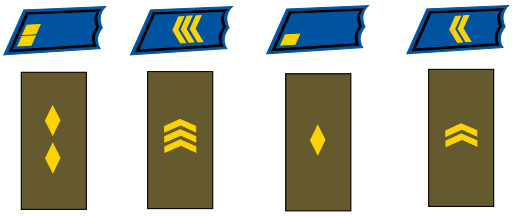

Upseerikokelas | Kersantti | Upseerioppilas | Alikersantti

MIEHISTÖ

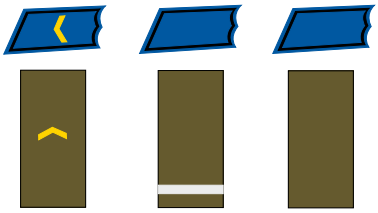

Korpraali | Aliupseerioppilas | Lentosotamies

Erikoismerkit

ERIKOISUPSEERIT: MAAVOIMAT JA ILMAVOIMAT

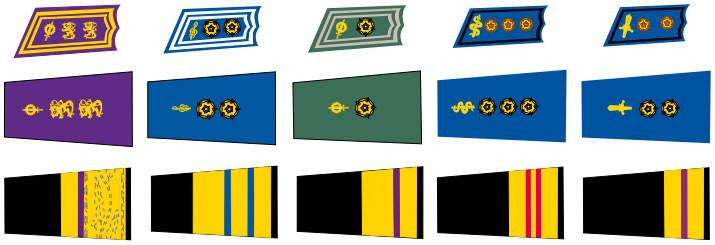

Insinööri-kenraalimajuri | Musiikki-everstiluutnantti | Insinöörimajuri | Lääkintäkapteeni | Teknikkoluutnantti

SOTILASPAPIT: MAAVOIMAT JA ILMAVOIMAT

Kenttäpiispa | Kenttärovasti | Sotilaspastori | Sotilaspastori (ortod.) | Varusmiespappi/varusmiesdiakoni/sotilasdiakoni (alikersantti) | Varusmiespappi/varusmiesdiakoni/sotilasdiakoni (sotamies)

SOTILASVIRKAMIEHET: MAAVOIMAT, ILMAVOIMAT JA MERIVOIMAT / insinööriala

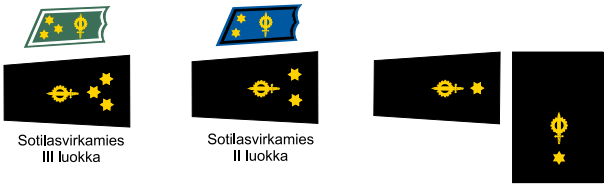

Sotilasvirkamies III luokka | Sotilasvirkamies II luokka | Sotilasvirkamies I luokka

ERIKOISUPSEERIT: MERIVOIMAT

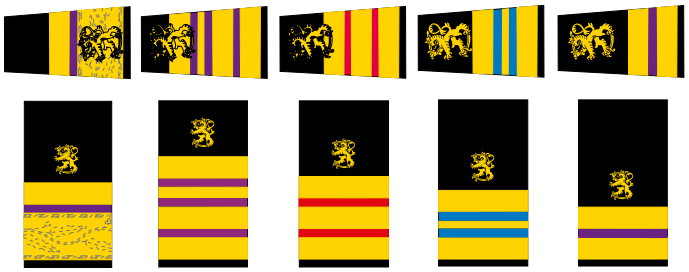

Insinööri-kontra-amiraali | Insinöörikomentaja | Lääkintä-komentajakapteeni | Musiikki-kapteeniluutnantti | Teknikkoluutnantti

SOTILASPAPIT: MERIVOIMAT

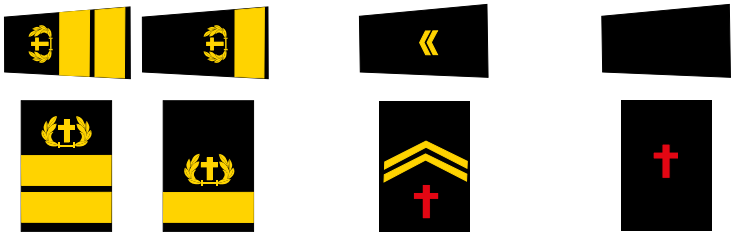

Kenttärovasti | Sotilaspastori | Varusmiespappi/varusmiesdiakoni/sotilasdiakoni (alikers) | Varusmiespappi/varusmiesdiakoni/sotilasdiakoni (matruusi)

Maavoimien esikunta
PL 145, 50101 Mikkeli
maavoimat.fi
puolustusvoimat.fi

ISBN 978-951-25-3460-9
ISBN 978-951-25-3461-6 (PDF)

Painopaikka
PunaMusta 2024

Puolustusvoimat
Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces
varusmieheksi.fi